

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

KRONPRINSESSAN

LOUISE

ETT NYTAGET
PORTRÄTT FÖR
UTLANDS-
RESAN

Annie Åkerhielm, Gurli Linder,
Magda Bergqvist, Astrid Våring,
Einar Nerman m.fl.

skrivna i detta n:r

LÄS VIDARE

Studentskan vid Norrström
En skildring av hennes liv och leverne

Svarta Sara leker Törnrosa
Från Iduns sällskapsresa

Dagstrågor
från riksdagen
och kyrkliga mötet

Caesary

K R Ö N I K A

OM SENTIMENTALITET, SPARSAMHET OCH OKUNNIGHET

DET ÄR INTE MÅNGA FILMER SOM ståta med något så fint som karaktärsteckning. Deras värde ligger på ett annat plan, antar jag. Den spännande intrigens t. ex. Det är då tråkigt att, åtminstone jag, sällan får se handlingens upplösning.

Jag står nämligen icke ofta ut. Jag måste gå. Flera, flera meter innan slutkyssen avlevereras. Ty, trots oftast storartad fotografering och trots en massverkan av miljonärer och sköna synderskor, är intrigen i nio fall av tio så idiotisk, att det fordras en andlig strutsmage att smälta den.

Utom att det fordras en naivitet och sentimentalitet som den, vilken förutsattes den klientel, för vilken gamla tiders s. k. pigromaner hopsmäcktes.

Jag var nu häromdagen på något som hette »En natt i hamn». I annonsen stod citat ur en stor tidnings anmälan: »Mästerverk kan man, utan att förfalla till överord, säga.»

All right, tänkte jag, då är väl ändå filmen om inte precis sevärd så dock möjlig att se.

Jag gick min väg. Sen jag bevittnat hur damen med ett, minst sagt, förflutet, fiskas upp av den starka eldaren ur havsens djup, dit hon hoppat av sorg över just detta förflutna. Sen den starka eldaren spatserat trappa upp och trappa ner bärande sin ljuva börda på sina utsträckta armar, placerar han henne i en säng och går att — mitt i natten, medelst inbrott — plocka åt sig en del kläder åt henne i ett kyffe till affär, där det säljes gamla kläder.

När han återkommer med kläderna, har han nöjet se damen, sittande i elegant och — hoppas jag, torr — negligé och alldeles torr och mycket lockig chevelyr. Tack vare en enastående tur har han lyckats knycka en paljettklädnings åt henne, som just är hennes nummer, liksom också silkesstrumpor och skor, med vilket allt hon skulle börja ett nytt liv.

Det går till så, att hon och räddaren tillsammans gå till sjömanskrogen, där de — fortfarande mitt i natten — bli gifta av en präst som hämtas ur sin ljuva sömn och genast följer med till krogen.

Licensen, som icke finns, skall prästen få se'n. Vilket han förklarar sig nöjd med.

På morgonen efter bröllopet, står den unga frun, iklädd en klädsam förmiddagsklädnings — också knyckt ur klädstandet — och begrunder mannens nyckfullhet. (Han tänker nämligen ge sig i väg.) Så kommer då ett litet mord, som gör att mannen kilar hem till frun ett slag, men så tänker han definitivt gå — sjön suger — men just då upptäcker den unga frun att hans bröstficka är trasig. Hon säger att en sjöman icke kan gå med trasiga kläder och nappar behändigt åt sig nål och tråd. (Också knyckta från klädstandet?) Ett skimmer av lycka förgyller eldaren,

— ack denna huslighet! — han står stilla, tämd av nålen och tråden. Slutkyssen rycer närmare. Men jag flyr. Och jag tänker: hur i fridens namn kan sån smörja få beröm. Kallas mästerverk!

Fotograferingen var utmärkt, allt det som hörde hemma i verkligheten — båtarna, eldarrummet, kajerna, sjömanskrogen — var utmärkt, men fabeln, romanen, det som skulle vara dikten, var ett sådant bedrövligt sammelsurium, att de gamla kolportageromanerna vid jämförelse stråla med förklarad sken.

Sämre andlig spis får man leta efter, än flertalet filmer av i dag! Det är ingen giftig mat — det vore nästan bättre — ingen hårdtuggad mat, ingen hårdsmält, inte ens bara sötsaker, utan nån slags vämjelig röra, närmast att förlika med den som förr i världen tuggades ihop och lades i suddar för småbarn att suga på. Äcklig, icke närande och icke ofarlig.

Det kan inte vara de stora annonserna som tvingar tidningarna att se så milt på även den värsta filmsmörja, ty filmen behöver tidningarna bättre än dessa behöver filmen, men vad är det då som framkallar detta överseende?

*

Den som spar, han har. Jo jag tackar jag! Inga gamla ordstäv gälla mer.

Den som spar han illa far, är dagens lösen. Den som satt sin lit till sparbanker, d. v. s. Allmänna sparbanken, den må se till, att han — eller snarare de — icke faller! För här faller den ena sparbanken efter den andra.

»Brist på effektiv kontroll.»

Så heter det också, då någon enskild tillåtit sig manipulationer med anförtrodda medel.

Det är tydligen endast kontrollen, som håller människor och banker på den smala vägen; vid bristfällig kontroll ta båda snedsteg. Moral utan kontroll har blivit omödot. Och att lita på folk — eller banker — utan att först kontrollera deras kontroll bevisar brist på verklighetssinne.

Om jag haft pengar på Allmänna sparbanken och alltså nu förlorat dem, skulle jag reta mig mest åt alla de uttryck för, icke sympati utan välvis överlägsenhet, som visas de olyckliga insättarna. De sakna affärssinne, de äro jobbare och de få skylla sig själva. Kräver man den osunda räntan av fem procent på sina pengar, får man stå sitt eget kast!

En annan sak: om också vuxna människor möjligen kunde anses böra ha urskilning, då det gäller banker, inte kan man väl begära det av barnen? En massa barn ha på sina lärares inrådan och med deras förmedling satt in sina slantar på de olycksaliga sparbankerna. Skola nu dessa stac-

kars ungar — som tack för att de icke köpt klubbor och kolor utan lytt vissa råd och spart — förlora hela sitt kapital?

Hur saken skall ordnas, vet jag inte, men jag tycker det skulle vara en statsangelägenhet att alla insättare fick igen sina slantar. Det är ju en statsangelägenhet att svenska folket lär sig spara, då borde staten också se till att de, som i god tro satt in sina pengar, inte förlora dem. Ty då kan det hända att svenska folket för framtiden stoppar sina slantar i en strumpa!

Det kommer åtminstone jag att göra, för jag har inte tid att kontrollera banker. Och inte begriper jag mig på det heller.

*

Det finns många slagord, som låter bra. »De oföddas rätt» inte minst. Man ser för sin inre syn, hur en hel stor värld står upp, för att skaffa de små, inte ens ännu födda medborgarna, rätt till sol och mat och kärleksfull vård och fostran.

(Nå, det är ju inte precis så. »De oföddas rätt» är snarare deras plikt att komma till världen, hur ogästvänlig och kallsinnig den än är. De tillåtas icke vända åter till Nirvana, de skola absolut — hur illa rustade de än äro — tvingas att ta upp the struggle of life.)

De oföddas rätt är man mån om. Men de redan födda få reda sig själva. Ett människoliv är, jämfört med ett embryos liv, ytterligt litet värt.

Ett dödssjukt barn föres till sjukhus. En snar operation är det enda, som mänskligt att döma, kan rädda barnets liv. Sjukhuset står redo med läkare och operationsbord. Men det dödssjuka barnet avvisas. De förtvivlade föräldrarna får i oeldad bil tiska vidare med det.

Barnet hade nämligen inte hemortsrätt inom länet, bara vistelseort. Hemorten var Åmål. Alltså kunde icke barnet mottagas. (Om det var läkarens mening, att barnet skulle bil-ledes forslas till Åmål, vet jag inte, men antagligen var det väl det.)

Den vuxna människans värde är icke stort i vårt moderna samhälle — jätteslakt anses av många vara en ganska sund åderlätning — barnavärdet är måhända något större, åtminstone på papperet, men det är de ofödda som är statens kelgrisar. Leve de ofödda! Tills de väl blivit födda. Sen får vem som vill — utfattiga föräldrar, ensamma mödrar, sjukhus eller dårhus — ta hand om dem!

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

HUR SKOLA BARNEN UPPLYSAS?

NÅGRA SYNPUNKTER I EN AKTUELL RIKSDAGSFRÅGA

TALET OM ATT HEMMENS SLUT-na värld skulle vara en övervunnen ståndpunkt, vederlägges ibland på ett handgripligt sätt. Hemmen måste vända en sida mot världen, hemmen få icke stängas för de starka sociala strömningar, som gå genom tiden. Framförallt icke vägra att taga ståndpunkt till dem. Men ibland verkar det som om man både i riksdag och hem alltför lätt sköte ifrån sig obehagliga och vanskliga frågor.

Eller har tillräcklig uppmärksamhet — framförallt bland kvinnorna — ägnats den fråga rörande hemmen och deras ungdom, som framlagts offentligt genom en motion av fruarna Nordgren och Östlund i riksdagens andra kammare? De ha väckt motion om upprättande av en plan för undervisning och upplysning i sexuella frågor. Motionen blev emellertid avslagen under motivering att det ännu är för tidigt att göra en sådan undervisning, hur nödvändig den än må vara, obligatorisk för alla skolor.

Låt oss nu se hur frågan ligger till, vad som gjorts för dess lösande och vad som återstår och hur pedagoger och mödrar ställa sig till det svåra problemet.

Det ser ut som om många hem skulle finna ämnet för svårt och vanskligt att beröra med barnen. Men å andra sidan vilja de inte alltid och obetingat överlämna denna undervisning åt skolan, det bereder dem en dunkel olustförmimelse.

Vid många skolor, exempelvis vid Stockholms folkskolor, är undervisningen i köns-livets biologi och hygien redan införd. Det är länge sedan föreläsningar i ämnet höllas i Stockholms folkskolor för de större barnen av läkare, för flickorna på högsta stadiet av doktor Karolina Widerström. Sedan två år praktiseras undervisningen i annan form. Föreläsningarna hållas för lärarinnorna av kvinnlig läkare och för lärarna av manlig och sedan få barnen av lärarpersonalen undervisning i samband med skolämnena. I folkskolans sjätte klass, då barnen som regel äro tolv år, få de under biologiundervisningen kunskap om könsorganens byggnad och anatomi. För 14-åringarna behandlas den etiska sidan under lektionerna i samhällskunskap.

Ett av föräldrars och pedagogers mest svår-lösta uppfostringsproblem är frågan om barnens sexuella upplysning. Ämnet har nu åter varit före i riksdagen och i samband därmed har Idun velat ge sina läsarinor en orientering i frågan jämte några mödrars och pedagogers synpunkter på densamma. Det är problem, som varje mor bör ta ståndpunkt till och diskutera. Uttalanden ha gjorts av överläraren Frida Härner, fru Marja Edén, advokaten Eva Andén och fru Brita Juhlin-Dannfelt, vilka i nu nämnd ordning ses på bilden från vänster.

Behöva läroböckerna reformeras?

Vi ha vänt oss till överläraren vid Gustav Vasa folkskola, fröken Frida Härner för att höra hennes erfarenheter. Som parentes vilja vi inskjuta att undervisningen som den nu ordnats kommit till stånd på initiativ från lärarinnehåll.

Fröken Härner framhåller, att denna undervisning ytterst är beroende av den enskilde läraren. Har han eller hon, om det nu är en lärarinna, intresse för saken, kommer hon säkert att ge sina lärjungar en handledning i sexuella frågor. I de läroböcker som användas i folkskolorna finns ingenting om könsorganen. Meningarna äro delade bland lärarkåren om det är fördelaktigt eller ej att så är. Somliga tycka, att det vore bättre, om könsorganen behandlades bland allt annat i läroboken. Andra ha den åsikten, att det är bättre, att läraren muntligt meddelar undervisningen, då en lärobok kan falla i andra händer än dem den är avsedd för. I folkskolan följer varje lärare eller lärarinna sin klass från början, tills klassen hunnit utgångs-stadiet. Alltså faller det alltid någon gång på vars och ens lott att meddela denna undervisning. Personligen, slutar fröken Härner, står jag helt på de kvinnliga riksdagsmotionärernas ståndpunkt om nödvändigheten av upplysning i dessa frågor.

Undervisa föräldrarna i stället.

För att höra vad en mor med vuxna och uppväxande barn kan ha att säga, ha vi vänt oss till landshövdingenskan Marja Edén. Fru Edén ger oss den tanke, som slog henne, då hon läste om riksdagens beslut.

— Det är bara en from önskan, säger hon, men det kom för mig, att den enda riktiga vägen att få någon reda i denna sak, det vore, att kalla in föräldrarna och undervisa dem. Detta är säkerligen omöjligt. Men icke desto mindre är det ofrånkomligt att om alla vuxna hade kunskap i sexuella ting, skulle barnen vara bättre ställda. Många föräldrar skulle gärna vilja ge sina barn upplysning, men de kunna helt enkelt inte. De reagera mot att skolan meddelar en sådan därför att de många gånger kunna tycka, att den eller den läraren eller lärarinnan inte är så lämplig till det. Men själva draga de sig för att tala med barnen. De ha själva fått en så bristfällig undervisning eller ingen alls i sin ungdom. Men följden blir att deras egna barn bli lika dåligt ställda som de själva voro en gång.

Det framhölls också av motionärerna, att en bättre kunskap hos denna generation skulle komma en följande till godo.

Bort med hyckleri och jolmighet.

Advokaten Eva Andén har sin ställning klar till frågan om sexualundervisningen.

— Frågan om sexualundervisning i skolorna är för mig icke någon fråga. På grund av egen personlig erfarenhet samt på grund av den erfarenhet, jag bildat mig i mitt yrke, är det mig klart, att en vederhäftig upplysning skall lämnas icke endast vuxna för deras förhållanden utan även barn och ungdom rörande sexuallivet. När det gäller barn och ungdom, skall denna upplysning icke baseras på att det framställes, som om det gällde ett problem. Det är icke någon fråga eller någon problemställning i högre grad än när det gäller en redogörelse för andra naturliga funktioner. Det är inte konstigare för ett barn i 5—7 års åldern att bli insatt i det mänskliga sexuallivet än att bli insatt i exempelvis växterternas sexualliv. För ett så pass litet barn och under förutsättning av att dess fantasi icke grumlats genom äldre personers påverkan, är säkerligen icke endast den mänskliga fosterutvecklingen utan även det mänskliga samlivet icke underbarare än

(Forts. sid. 455.)

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

BRIDGE OCH MÄNNISKOR

HURUDAN ÄR NI VID SPELBORDET?

DÅ JAG VAR EN LITEN FLICKA, brukade jag ibland om aftnarna spela schack med min gamle pappa. Som han var skicklig schackspelare, antar jag att han fann mera nöje i min lilla person än i mitt spel. Då och då lät han mig vinna ett parti för att uppehålla mitt intresse. När vi slutade och jag packade in de gamla schackpjäserna, av vilka ännu några fragment finnas kvar, brukade han stundom säga: Det är märkvärdigt vad det här spelet är likt livet.

Vilket kom mig att undra över huru det mig ännu obekanta livet var beskaffat, eftersom det var likt schackspelet.

Ju finare organiserat ett spel är, ju större mångfald av kombinationer det tillåter, ju fullkomligare bör det också vara som uttrycksmedel för livet och människorna. I det fallet bör alltså det ädla och urgamla schackspelet taga priset. Men i någon mån gäller detsamma om alla spel, även det enda jag numera någon gång idkar, nämligen den vanliga auktionsbridgen. Även den lämpar sig väl till ett — oftast omedvetet — uttryck för de spelandes karaktärer.

Först och främst drager spelhumöret upp en bred skiljelinje mellan spelarna en bloc.

Jag kommer ihåg en herre som brast ut i ett av de hjärtligaste skratt jag hört, när han efter att ha bjudit fem trics — i trehandsbridge — fick hem summa två spel. Det stod genast klart för mig att detta var en god man; det var det också. Jag minns en annan man, vilken, då tre spel återstodo, med triumfatorsmin spelade ut ett ess och lade upp två hackor som voro »stora». Men det ville sig inte bättre än att han räknat miste på trumfen, så att det återstod ett; med detta knep motspelaren esset och lade upp två hackor i en annan färg, vilka ävenledes voro stora. Det var pengar värt att se triumfators min nr 2; det tyckte jag, fast jag var hans medspelare. Han återfick ej på hela kvällen sitt humör.

Nu är detta naturligtvis ej att fatta så som om alla goda människor skulle ha gott spelhumör; det är långtifrån fallet, om än den, som har det, med tämligen stor säkerhet även i övrigt har älskvärda drag i sin karaktär. Det berättas ju om den store fältmarskalken Moltke att han med fullständig självbehärskning kunde förlora ett fältslag men alltid blev misslynt när han förlorade i kortspel. Naturligt nog, ty i förra fallet uppkallade han hela sin säkerligen oerhörda själsstyrka, vilket han i det senare icke gjorde sig besvär med. Somliga människor bli, utan att i det hela förlora huvudet, topp rasande, när spelet går dem emot, andra bli högpatetiska. Jag bekänner att jag själv icke är nog välvillig att bli någondera. Jag tycker att de vinnande ha nog glädje av själva vinsten, utan det ytterligare ogemena nöje min vanmäktiga vrede eller förtvivlan skulle bereda dem. Jag låtsar som om det hela inte bekom mig, och det gör det sanningen att säga inte heller. Det enda jag är riktigt känslig för är min medspelares lidande och förorättade min, ty det är alltid tråkigt att vålla andra människor förtret. Däri har vira, som jag också fuskat en smula i, ett avgjort företräde, ty där står man sitt eget kast, åtminstone när man har spelet. Och sorgen över att icke ha kommit åt att fördärva en annan, den har jag aldrig

Att spela kort är en konst både vad angår handhavandet av korten och uppträdandet, och med intresse läser man författarinnan Annie Åkerhielms utredning i ämnet — där finns mycket att beakta för bridgespelaren. Och vem spelar inte bridge i våra dagar?

haft riktig medkänsla med, ehuru jag väl förstår att sådan är spelets mening.

Det finns en hel del människor som i spel absolut vilja att varje motgång skall vara någons skuld. Det är ett allmänmänskligt karaktärsdrag, detsamma som kom gamla tiders folkmening och krönikeskrivare att förutsätta förgiftning vid varje märkligare dödsfall. Man vill att allt skall vara någons skuld för att man skall få — i stora ting — hata någon för det och — i små ting — gräla på någon för det. Därför lägger denna typ av spelare all skuld på medspelaren och grälar på honom så snart motspelarna gå hem eller annars inte få tillräckligt många straff. Är det åter grälmakaren själv som har spelet, så har den kortuppläggande moitién bjudit fel: är det denne som har spelet, så äro anledningarna till gräl mångfaldiga: först om han inte går hem, sedan om han inte går ut, sedan om han inte får fem spel, lill- eller storslam. Naturligtvis har den grälände ofta rätt, men inte alltid. All motgång beror inte på felpelning; somlig beror på övermäktig styrka å motsidan eller på vad man kallar osmak. Men grälmakaren resonnerar som om medspelaren haft klar skyldighet att titta i motspelarnes kort.

Naturligtvis kan var och en bli rasande om medspelaren bär sig alltför idiotiskt åt. Jag har själv grälat — en gång, kanske två; liksom jag många gånger givit berättigad anledning till gräl. Men jag förutsätter här åtminstone genomsnittligt spel, liksom genomsnittlig poäng, nämligen tiondels. Alltför hög eller alltför låg poäng förändrar och förrycker spelet.

Även med tiondelspoängen finns det åtskilliga av naturen — låt oss säga ekonomiska människor, som gräma sig över själva den lilla penningförlusten. Andra, mera egocentrala än egoistiska, gräma sig över att spelet icke gått enligt deras beräkning; de känna det som en förolämpning mot sin intelligens. Att döma av kortspel äro egocentrikerna vida talrikare än de rena egoisterna, men det kan vara vilseledande, ty egoismen kommer först riktigt fram där det är fråga om större värden. Egocentrismen åter gör sig i spelet gällande på många sätt. T. ex. genom att vilja dominera och ständigt avge högsta budet. De mer kortsynta och mindre skickliga av typen vilja alltid vara den agerande parten och taga med ett omöjligt bud medspelarens säkra spel ifrån honom, naturligtvis till hans stora grämselse. Vidare fordra de absolut att de spelregler — noll eller icke noll o. s. v. — vid vilka de äro vana skola tillämpas, om också de andra tre äro av motsatt mening; så spelar »man» (d. v. s. jag) och allt annat är »fel». Det finnes de som gå ändå längre, som fordra att »utspelat kort skall ligga», om det är motspelarens, men att det skall få tagas tillbaka om det är de själva som råkat kasta det — eller som, då de finna sig ha handen full av hackor, plötsligt kräva

att det skall få spelas »bolsjevik». De äro dock lyckligtvis i minoritet.

Ett annat drag hos särskilt denna typ av kortspelare är detta, att sedan de satt sig vid spelbordet finnes ingenting annat i universum att ta hänsyn till än spelet. Särskilt gör sig detta till andras förfång gällande i sista omgången, då spelarna fortsätta att »taga straff» i oändlighet, hellre än att låta motspelarna »gå ut». På detta stadium gives det intet naturligt slut på partiet, förrän någondera parten går ut så att säga av ren olyckshändelse. Jag minns en liten bjudning hemma hos oss. Alla andra gäster hade längesedan tagit farväl och gått, men vid ett bridgebord satt man kvar; dessutom återstodo frun till en av spelarna samt en yngre herre och en yngre dam, vilka hjälpligt underhöllo varandra, medan frun och jag uttömt alla samtalsämnen och höllo på att förgås av ledsnad och sömnhet. Till sist hämtade vi kud-dar och filter, bäddade åt oss på en bred soffa och lade oss att sova, medan det unga paret dansade jazz runt om spelbordet till en schlagermelodi som de själva sjöngo. Men orörliga som fyra avgudabeläten sutto bridgespelarna kvar, till dess de halv 4 på morgonen äntligen misslyckades i att längre förhindra utgången. Jag ville se hur man skulle bedöma den som av vilken annan anledning som helst stannade kvar och tvingade sitt värdfolk att sitta uppe till den tiden efter en bjudning som var avsedd att sluta 11 à 12 på kvällen.

Det kan lyckligtvis också komma fram älskvärda sidor i bridgespelet. Jag känner en mycket skicklig bridgespelare som, då han ser att motparten blir ledsnad och han har en någorlunda förstående medspelare, ofta spelar bort sitt spel med en sådan virtuositet att ingen människa kan tro att felpelningen ej är äkta, och som därvid svär och rasar mot sin egen dumhet och distraktion, så att motparten myser och hoppas av förnöjelse. Men sanningen tvingar att erkänna att han är den ende jag vet som gör så.

Det skall åtskillig grannlagenhet till att vara välgörare i spel. Ett sätt som inte är att rekommendera är det som jag också någon gång varit med om, då en av sällskapet förlorat ovanligt mycket och den vinnande föreslår att partiet ej skall göras upp. Det känns för den förlorande parten som en förödmjukelse att ej bli tilltrodd att, vare sig ekonomiskt eller moraliskt, kunna bära de par tre kronornas förlust. Man kan ställa snar revansch i utsikt, man kan möjligen också, om det annars lämpar sig, taga bil hem och bjuda den förlorande åka med. Men de en gång fastställda reglerna få ej ifrågasättas, utan man får, om ock ogärna, taga emot sin vinst utan att blinka.

Mycket annat kunde vara att tillägga. En skicklig bridgespelare skulle med framgång kunna idka människostudier vid spelbordet — och gör väl någon gång så. För egen del har jag för bråttom med att hålla fast mina tankar, som ständigt vilja lyfta vingarna och ge sig ut »på mera vida tåg», vid spelet, så att jag åtminstone inte glömmer att räkna trumfen. Kunde jag räkna de andra färgerna med — ja, då kunde jag spela bridge. Men dit hoppas jag aldrig att hinna.

ANNIE ÅKERHJELM.

SVARTA SARA LEKER TÖRNROSA

ETT KAFFEREP I JERUSALEM TILL MÄRTHAS OCH OLAVS ÄRA.

»DET VAR GRÄSLIGT, SÅ MYCKET barn...» sade en av Orientresans damer, när hon gått tio steg på en Jerusalem-gata, likt de flesta så smal att en kamel får hålla andan för att inte skrubba bredsidorna mot de solblekta murarna.

Orden kanske inte läto direkt snälla, men de voro sanna. Det var gräsligt. Vid varje steg snubblade man över det nya släktet i alla format, från otroligt små och otroligt smutsiga och otroligt söta arabungar i randiga natts kjortor till gängliga tonåringar, som skrattade med två blixtrande stenkolsögon. Det gräsliga var inte själva ungarna, som i många fall voro små skönheter, i färg och form och stil långt framom våra blekare upplagor. Det som berörde en pockande obehagligt var miljön, där dessa små trasbylten bullrade likt alla i stenkuleåldern. Obestämbara dofter, som drevo oss européer på flykten, trängde ut ur butikshålen, och gutturala skrik — arabens naturliga röstläge — skuro sönder den solheta luften. På gator, smala som knutiga trådar, med smutsgrå murar som stängsel och solstrålarna käpprakt mot sörjan på stenläggningen, med en fors av slask sippande mellan stenarna och ett myller av människor och dem tillhöriga husdjur, från kameler med skinnen i flagor och små skabbiga åsnor med huden spänd mot skelettet till frejdiga loppor och flugor i kak-

Bilden ovan visar fröken Signe Ekblad, som leder Svenska skolan i Jerusalem, en institution, som Idun redan tidigare presenterat för sina läsarinor, men som vi nu av två aktuella skäl ha anledning återkomma till: resenärerna på Iduns nyss fullbordade sällskapsresa ha nämligen gästade skolan, som gav fest till kronprinsparets av Norge ära på deras bröllopsdag. En lustig upplevelse, som här skildras av Iduns reseledare.

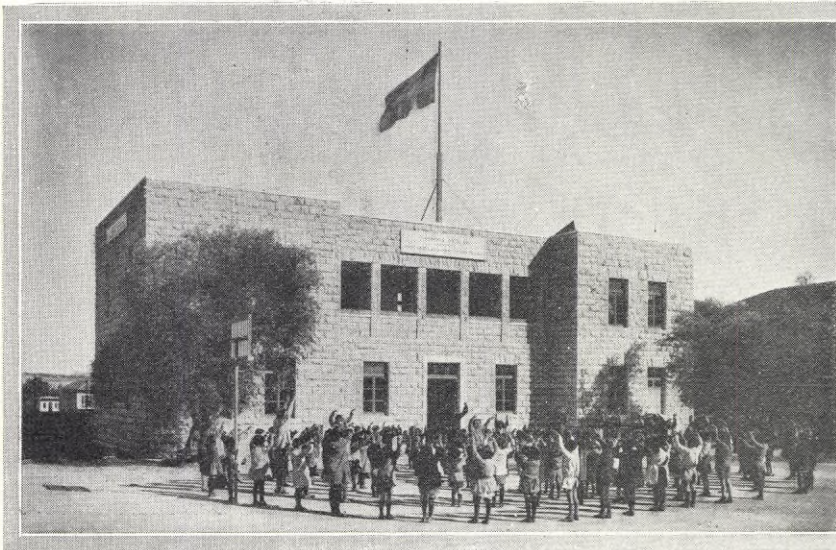
form varhelst fotfäste gavs — i allt detta, bland hovar och fötter och de öppna butikernas travar av smutsiga grönsaker och dammiga fezer och skämt kött, ha barnen sin enda och givna lekplats i Jerusalem.

Hade barnen sin enda lekplats i Jerusalem. Men här som på så många andra platser på jordklotet har det uppenbara organisationsproblemet omhändertagits av utländsk initiativkraft, i detta fall av svensk. Svenska skolan i Jerusalem har berett åtminstone några hundratal av dessa med naturnödvändighet rännstensungar möjlighet att spela kula någon annanstans än bland åsnehovar, — dels på skolans eget, 1926 förstörade område, dels på en nyöppnad lekplats på en höjd i nivå med hustaken. Och åt ungefär 150 av barnen bereder skolan något ännu mer — möjlighet att göra något annat än spela kula.

Skolan undervisar åldersklasser från 5—6 till 13—14 år i allt, som rymmes på ett ordinärt svenskt skolschema. Eleverna få t. o. m. uppleva fler Sverigesensationer än de flesta svenska skolbarn, nu senast att på europeiskt sätt hylla ett nyförmält furstepar i ett land, som de lärt sig uttala på sitt underliga språk och peka ut med sina små chokladfingrar, men som de väl knappast skulle tro på om de såge det i dess fjällhöga frostighet.

För var och en som har något intresse för vad som rör sig hinsides det blåaste av hav och vad som i dopet är svenskt av detta är Svenska skolan i Jerusalem med dess föreståndarinna fröken Signe Ekblad en känd företeelse. Så även för oss, som kommo till Jerusalem med stämpeln blyxturister. Med odelad förtjusning mottogo vi en vänlig inbjudan att hedra Svenska skolan med vår närvaro vid skolans svensk-norska kafferep på norska kronprinsparets förmålningsdag. Vi skrubbade av oss så många lager orientdamm vi hunno med och tågade i samlad trupp fram till skolan. Det är: fram till fröken Ekblads arbetsresultat och dröms uppfyllelse, det nya skolhuset, nytt och fräscht och stort och ljus och svenskt. Tillsammans med en exklusiv församling av andra tillfälliga skandinavere och Jerusalems främsta engelsmän slo-

(Forts. sid. 456.)

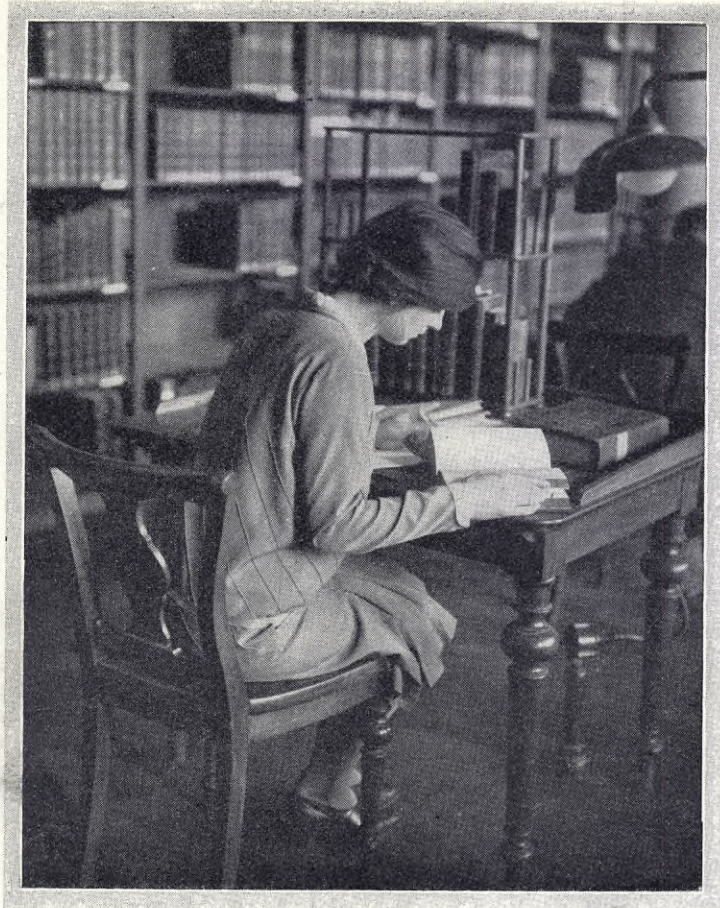
— — — och häcken växte kämpahög — — —

I Svenska skolans samlings-sal.

STUDENTSKAN

H E N N E S L I V

Studentiskan är en känd gestalt bland de lärde på K. B.

ETT KAPITEL OM HUVUDstadens studenskor och deras problem måste med naturnödvändighet börja med en revy över vad som kallas icke Stockholms studentliv utan avsaknaden av Stockholms studentliv.

Uppsala — man behöver bara höra det ordet så ser man någonting. Man ser studenterna — Fyrisåns vita bubblor under Flusterbron och rader av vitmössor hängande över broräcket — en ung dam med mössan på sned sittande gränsle över Slottsslutningens rostiga kanon — studielampans stillsamma sken över inackorderingsrummets blekta tapeter och lexikonkaos — ännu mycket mer, men allting med prefixet student.

Stockholms högskola — vid det ordet ser man ögonblickligen med invärtes ögon ingenting absolut klart. En rad unga herrar och en rad unga damer, som kunna vara vad som helst från tjänstemän på livförsäkringsbolag till elever vid operabaletten, men inte mycket med stämpeln studentkost.

Detta är vad som oftast säges när det säges något om Stockholms studenter och deras högskola: Ni ha ingen studentikos sammanhållning inåt med ung stridsvarm front utåt, ingenting av studentstädernas oförfärade vi, vi med våra problem, våra intressen och vårt glada mod i tanken och vänskapen. I stället något vagt och formlost, en skock unga människor, som sitta i samma rum några förmiddagstimmar och läsa samma böcker, prata en stund i en korridor och sluta sig via pratstunderna tillsammans i par eller isolerade kotterier, som glida ihop när akademiska kvarten tickar på sista minuten och sedan försvinna i hundra riktningar till hundra sysselsättningar och intressen och nöjen. En student är ingen student, tio studenter äro representanter för Det Glada Övermodets och De Heta Dispyternas Kår,

hundra studenter är en fläkt av en ny kulturens generation.

I Stockholm syns så sällan hundra studenter — gör sig så sällan denna ungdomens tjusiga sammanhållning och paradanda bemärkt. Kring den akademiska fristadens knutar tjuta bilarna i crescendo och Quartier Latin består av möblerade rum från Karlaplan till Sankt Eriksbron. Här finns för mycket som splittrar, teatrar och restauranger och privata umgängescirklar och...

... »här finns för få klubblokaler och matlokal och rum med frid och böcker i...» studenterna replikera själva. Den goda viljan att bli en kår med Gemensamhet i guld på fanan finns, men vad gör den goda viljan hemlös bland

Studentiskan vid Fyris — hon är omskriven och pejlad och välkänd, hon blomstrar i dikt och föreställning — — —

en matsal, där studenterna kunna fäkta om andens problem med gafflarna över kåldolmarna, en samlingsal, där de inte behöva stå, gå och dansa på varandras fötter och ett bibliotek, som inte likt det nuvarande är inhyst i ett serveringsrum.

Detta stora problem är kanske mer de manliga än de kvinnliga studenternas, därför att de förra dominera så i antal. Men vad som därutöver kan sägas för och emot det studentpsyke, som utvecklas vid ett storstadsuniversitet, det träffar båda könen. Innan Stockholms studentkår blir en kår med utvecklade drag kunna inte flickorna vi de tre fakulteterna gärna heller hävda någon egenart. De vänta liksom sina manliga kolleger på organisation. Skillnaden mellan dem och studenterna är på den punkten den, som finns mellan kjol och byx var det än må vara: flickorna vänta tåligare och därmed indolentare. Aktiviteten föddes nu en gång inte på deras sida, organisationen kommer nog inte att skapas av dem, men när den en gång skapats så kunna de bli en sort för sig inom den, få beteckningen Stockholms Kvinnliga Studenter och innehålla något.

Ersättning för "matlag" i all sin storstadstriless.

bussarna på Drottninggatan? Skaffa oss blott en liten våning och vi skola sätta ett tusenhövdad bo med åtföljande släktkärlek och familjegruff.

Det är Stockholmsstudenternas främsta och största problem — ingen kan undgå att flyta som ett brutet vasstrå på tidens ström med mindre man har en ägande plankan att klamra sig fast vid. Högskolans studentkår har ingen plankan. Den huserar i en våning på Drottninggatan, där om morgonen råder frid, om aftonen något buller, men där utrymmet hindrar att alla träffa alla. Den har ett rum inom själva högskolebyggnaden, som verkar trist väntsal vid järnvägsknut, två rum i gamla högskolan och förhallen i Kungliga Biblioteket. Därutöver intet av vikt.

Utrymmet tillåter ej en tankeställande vy av studenternas kärlokalsgrubbel, men sägas bör: ett hus hänger i luften, blott guldet att locka det ned till jordytan fattas. Åtminstone delvis. Målet: ett hus med

Stockholmsstudentiskan som ragata vid en amatörteaterföreställning.

VID NORRSTRÖM OCH LEVERNE

— — — men studentiskan vid Norrström, hur har hon det? Låt oss ta en titt på henne och höra om hennes liv och leverne, hennes problem, studier och förströelser.

»Du har en väldigt söt hatt men du saknar sinne för metodik...», en ung humanist skänkte i faderlig välvilja sin kvinnliga kollega denna karaktäristik.

»Ja», svarade offret fogligt, »färgen är inte så tokig, men vad i friden skall jag med metodik till...?»

»En vetenskapligt anlagd natur...», den faderliga rösten blev än mer tjockt överseende.

»Jag är ingen vetenskapligt anlagd natur. Jag skall bli färdig och få ett jobb och inte bli någon 'fakultetstrumpa'...»

»Du menar att jag... dialogen övergick på personligheter.

Detta — jag vill bli färdig och få ett jobb — är stockholmsstudentiskans främsta karaktäristik. Hon läser, med eller utan metodik, för att bli färdig och komma ut i strugget och försörja sig — precis som var ung mänskliga gnor i sin speciella gren under utbildningstiden, evad det sedan gäller spädbarnsvård eller italiensk bokföring. Kanske Uppsala- och Lunda-studentiskan inte är anorlunda, men hon kan vara det. Att larva mellan Gustavianum och Carolina och dra in akade-

misk luft i lungorna från morgonkaffet till nationsskuttet kan nog färga ens syn på tingen ganska starkt. Stockholmskan andas in mera gula bensinångor än blå akademisk luft. Kanske är det även därför, som Stockholms studentiskor ha svårt att bli hopsvetsade i en enda uppsaliensisk fackeltägsstämning.

Bidragande till att begreppet stockholmsstudentiska inte säger så mycket är också, att här inte finns några studentkolor, där gemensamma intressen och höggradig kordialitet pressa ihop en rad ungdomar till Ungdomen. Ett kyffigt inackorderingsrum med en nersutten ottoman och gipskattor på trymån är i regel ingen upplyftande syn, men när det är fullt av unga damer i privatvalda ställnin-

I hemmet bedriver hon stundom studier på sitt eget lilla sätt.

— och på kvällen.

Maskeradlokalen dekoreras på morgonen —

gar på kuddar och bordshörn, och luften går i vågor av heta repliker i alla ämnen på jorden, från Lejamagasinet realiserar till undras, om gubben Homerus fanns? då känner man, att kulan i all sin opersonliga tristess kan betyda något för framtidens generation. Den enda studentkula, där flickorna dagligen träffas och bindas ihop av gemensam sysselsättning är faktiskt gamla K. B. Men att vara studentikos i ett rum där man skall sitta ordentligt på en stol och hundra arga ögon titta på en om man nysar... Ett faktum är också, att den mänskliga samvarons fastaste grund är två stolar vid samma bord med en karott köttbullar och en pilsner på. Stockholmsstudentiskorna ha inte den grunden att i frid och strid resa kamratlivets pelare på. Man bor i familj, sin egen eller andras, och där äter man.

Ett slag ha dock högskolans kvinnliga studenter slagit för att svetsas ihop till ett helt under ungdoms- och studieglädjens

banér. Slaget har delvis träffat dem själva. De ha bildat Kvinnliga Studentföreningen. Klandret följde som blixten på åskan: varför separera de sig med flit, det finns ingen manlig studentförening. Försvaret är lika energiskt som anklagelserna. En ny och grön studentska tågar upp till anstalten med studieplanen i näven och ett ohöljt begär att omhändertagas och inkapslas i det hela i ögonen. Hon kan få gå i år med dessa goda avsikter, ingen skrapar med kordiala ord av henne den gröna kulören och ingenting säger energiskt ifrån, att hit hör du. Föreningens främsta uppgift är att införa de nya bland de gamla och skapa någonting som liknar hemkänsla bland studentiskorna.

Detta är studentiskan sedd högt uppifrån, med perspektiv bakåt och framåt. Men hurdan är hon sedd i all enkelhet, som en typ på en gata? Till att börja med: hur ser stockholmsstudentiskan av 1929 års modell ut?

Hon ser ut som alla andra i koketteriets livaktigaste ålder. Hon har klockhatt när det skall vara klockhatt och hon kan gå in på Cecil klockan fyra utan att behöva gno hem och byta klädning. Böckerna tycks i regel få pilla sig till lärosalen själva, för sällan ser man henne med pälsen skinnflädd av bokbärande. Hon är inte närsynt och inte långsynt och hon glömmer inte onduleringen för Platons dialoger.

Vare därmed inte sagt, att hon är ytlig. Men hon kämpar mot en högst angenäm svårighet att fatta, varför en flicka som läser i bok skall se ut som om hon aldrig gjorde någonting annat. Den vassnästa företeelsen »med en hatt som en tallrik och ansiktet som ett igenlåst pennfodral» hör för tid och evighet Panoptikon till. Amen.

Vad talar då denna moderniserade blå-

(Forts. sid. 456.)

DET SVÅRSMÅLTA. AV VERA V. KRÆMER

NÅGOT AV DET UNGDOM AVSKYR mest av allt, och där synes nuvarande generations ungdom vara lik oss, det är att veta sig vara föremål för diskussion. Pedagogiska och bekymrade diskussioner på lärerekollegier — men det är ju oundvikligt — och i hemmet, i föräldrarnas på tu man hand, kanske på kvällen, när hela huset gått till ro, kanske på väg bort till en bjudning. I alla händelser vid ett sådant tillfälle, då föremålet för diskussionen inte är i närheten och inte kan svara. Inte ens kan gå sin väg med harmens tårar och slå i en dörr och trotsigt sitta och vänta på förnyat ovet, förnyade allvarliga förmaningar eller med ett litet hopp om en stor famn och slut på allt ledsamt.

Jag tror ingenting kommer ungdom att känna sig så försvarslös, så hjälplöst utlämnad, som medvetandet att föräldrar tala om den i enrum, ventilera den. Har det hänt något — då är det förklarligt att föräldrar måste överlägga. Men inte ens då bör en ung son eller dotter tro, att föräldrarna sitta och debattera dem i deras frånvaro. De måste få tro, att man inte talar om dem, bara till dem.

Det blir något av övermakt i det där, att två vuxna sitta och diskutera en ung,

icke färdig, icke myndig människa, som ännu måste ta allt ur föräldrarnas hand, som inte kan gå sin väg — fast de ibland göra rörande och förtvivilade försök att springa sin väg från alltihop.

Ha vi icke känt det som barn, denna vanmäktiga förändring och detta tryck av att vara föremål för lågmälda, ingående, naturligtvis ogillande samtal? Och ha vi icke hört de barn vi haft att göra med, någon gång, med den nuvarande generationens dock lyckligare frispråkighet, göra uppror mot samma sak: »Jaså ni sitter och talar om en när man är borta från middagsbordet!»

Och har ni inte själv känt, som föräldrar, detta bödelsaktiga i att ni äro två, två mot en! Två stora mot en liten! Två, som ha makten, mot en liten, beroende! Om föräldrar tvista om barnet, finns det ju en rämna i muren, någon som försvarar. Men det där att de hålla i hop. Det som går igenom hela barndomens så att säga sociala sida: de håller ihop mot mig. Det finns säkert numera många föräldrar, som självmant avkorta sådana samtal om barnets fel, om vissa oundgängliga konflikter i barnets förhållande i hemmet, eller helt enkelt låter dem dö bort. De känna det —

ty man får ju göra moderna föräldrar den rättvisan att de vilja vara lojala! — som ett förräderi mot den lilla stackarn, det där: »Det måste göras något. Hans slarv går över alla gränser. Han måste lära sig att bli mjukare i sättet. Han måste läsa mer än han gör... Du får tala med honom...»

Det är inte alls som när två vänner diskutera en tredje, frånvarande. Där äro alla jämnspelta och dessutom vet en vuxen, att om man på ryggen säger något av bedömande om givna ting, så kan man stå för anmärkningarna och blir inte olycklig av dem. Om man än sedan tål mer och mindre av sådana vänner. »Hon är omöjlig», heter det, »hon kan inte sköta pengar!» Eller: »Han är besvärlig på den punkten, att spela kort med honom är en verklig pina.» Sådant få våra vänner tåla.

Men ungdom tror att det att fela är slutet på allt. Det har ju hänt — det hände nyligen — att ett barn hellre tar sitt liv än går hem till en dom av föräldrar. Och den saken är bara en förstoring, en utvidgning av den avsky ett barn känner inför tanken på att de stora gå och lågmäلت prata om dess fel bakom dess rygg.

GUNNAR HEIBERG OCH HANS GENERATION

ETT GENMÅLE AV GURLI LINDER.

I SAMBAND MED »BRÖLLOPET» I Oslo innehöll Idun en av en ung svensk konstkritiker gjord chevaleresk presentation av den unga norskan, särskilt »Kresjanien-serinden», som författaren alltjämt kallar henne. Presentationen var gjord i lätt kåserande form, och det låg givetvis utanför dess syfte att ge en verkligt perspektivisk inställning, vare sig bakåt eller framåt. Ett kåseri har man ju heller inte rätt att ta på blodigt allvar, inte heller polemiserar man mot ett sådant. Jag lämnar därför å sido de punkter som synas mig berättiga till gensaga — åtminstone för dem som varit i tillfälle att under långa tider följa norskt liv och norskt kynnes utveckling — och inskränker mig blott till en på det hela ganska oväsentlig detalj, som dock synes mig inbjuda till en liten »Ehrenrettung» för Gunnar Heiberg och hans generation.

Kåseriförfattaren citerar nämligen ett yttrande av Gunnar Heiberg i ett resebrev från Venedig, i vilket denne uttrycker sin beundran för de unga venetianskornas vackra gång och tillägger, att »man kunde ønske at Christiania vilde sende alle sine unge piker her ned for at faa reparert hvad skisporten har belastet dem med av tungheit, av slænging, av mandhaftighet, av aapenbar muskuløse evne til at opta kampen med mændene.» Och så frågar kåsören om detta verkligen behöver repareras och om ej en stor del av Kresjanien-serindens charm just ligger i det där lite slängigt kavata, frimodiga och hårdade. »Man kan knappast tänka sig», fortsätter han, »en mera stimulerande syn än hennes klingande käcka uppenbarelse i praktisk

och manhaftig skiddräkt, då hon på perongen vid Majorstuens station står och stampar av iver att komma iväg upp till skidvägarna kring Holmenkollen.» Och så gör han denna förbluffande slutledning: »För Gunnar Heibergs generation måste hennes anblick vara vämjelig — uttrycket är i sanning kraftigt — just på grund av sin friskhet och onaturlig just på grund av sin naturlighet.» Författaren tycks således verkligen tro att den tidens unga skidåkande X-aniadamer, de som började och som Heiberg åsyftade, voro uttriggade och rörde sig som Oslopiken av i dag. Å, gudar! Ingen som såg dem när de på den tiden började streta uppför Holmenkollbackarna, då de kommo i sina klumpiga vadmal skjolar eller senare i byxor, vare sig de stodo på skidor eller sedan promenerade på Karl Johan, kunde undgå att ge Gunnar Heiberg rätt. Jag ber att med fullt instämmande få citera en svenskas nyss fällda omdöme, i en av våra tidningars Norgenummer, om den tidens skidåkande norska damer:

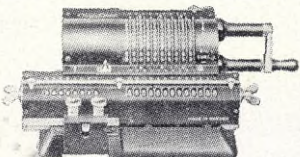
»Herregud, Gud så de sågo ut de första norska 'buksepikerne!', när de samlade sig kring tricken upp till Holmenkollen! Iförda de mest fantastiska kostymer av illgrönt och skärt och rött och gult ylle försökte de kobenta rulla som sjömän och de hjulbenta att strama upp sig till ett militäristiskt struttande när de skulle fram med skidorna på axeln genom Kristianias gator. Men ingenting hjälpte, tack vare färgilskan, som obarmhärtigt drog skrottarnas blickar till de mulliga ungdomarna och deras eventuella defekter.»

Ja, så sågo de verkligen ut! Man får komma ihåg att skidan från början är ett bondens fortskaffningmedel och att det var »bondestudenterna» vid X-ania universitet

som först lärde ungdomen i huvudstaden att mera allmänt åka skidor. Nu har ju kroppstypen ändrats, benomvårdnaden — eller som det heter benkulturen — blivit en helt annan och hela skidsporten fått mera rytm och kultur över sig. Så Gunnar Heiberg och hans stackars generation hade ej alls så orätt då de på sin tid reagerade, ingalunda mot friskhet och naturlighet men just mot klumpighet, oskönhet och onaturlighet. Någon vämjelse kostade de dock nog ej ens då på hela saken och ännu mindre nu. Jag känner norska representer i mängd av Gunnar Heibergs generation, men jag har inte hört en enda av dem vämjas över den nutida skidåkande Oslopiken. Herregud, hon är ju deras dotterdotter, och »bedsteforældre» äro som bekant ytterst svaga för den generationen. Vad så naturligheten beträffar vill jag till slut citera ett yttrande om Oslopikerne av en bedstemor: »De små pikerne er da nu ikke så litt kokette i al sin naturlighet. Men det skader jo ikke.»

Dessutom är det ju så att skiljolinjen mellan gamla och unga aldrig varit så skarp i Norge som i Sverige. Orsakerna äro flera — en av dem kanske just skidsporten.

Slutligen en sak till! Jämför man en vacker skidsöndag osloundgömden vid Majorstuen med stockholmsungdomen vid Salt-sjöbanans station, så är skillnaden numera knappast märkbar. Det är bara det att vår station, där ungdomarna stampa av iver att få komma i väg, ligger så galet till, att vi aldrig gå dit och titta. Därför bli vi så överraskade då vi komma till Majorstuen.

ORIGINAL-ODHNER

»En maskin att räkna med.»

— 444 —

Huvudkontor & Fabrik:
GÖTEBORG

Försäljningskontor:

Stockholm, Kungsg. 31—33 · Tel. 9311, 9384
Göteborg, V. Hamng. 13 · Tel. 11211
Malmö, Södergatan 14 · Tel. 7455

FÖRSTA SVALAN OCH SISTA MALEN

RÅD OCH RÖN FÖR VÅRRENGÖRINGEN.

DET FANNS EN TID, DA HUSFADERN kunde komma hem och säga: — Nu har jag sett den första svalan, nu kan vi ta ut innanfönsterna.

Och de blevo uttagna. Nog vet man, att en svala gör ingen sommar och det fick man för det mesta besanna, frös gjorde man och brasor eldades inte efter i maj. Men gamla märken skall väl tjäna något till, vad ska man annars leva efter?

När vårrengöringen rasat ut i ett gammaldags hem, var det som när ett åskväder rensat luften. Hemmet andades ut. Alla golv lyste skinande vita, det var så ovanligt att se dem utan de tunga, brokiga mattorna, som varit fastspikade runt väggarna. Det doftade rent och nyutsprunget löv och sippor som stodo i glas på borden. Alla draperier hade försvunnit och alla ylledukar, det var ljusa sommargardiner för fönstren som blänkte nypolerade. Öppnade man en garderöbsdörr, luktade det starkt, antingen av peppar, malört eller kamfer eller av något än värre, som kallades ryssolja. Jag tror inte, att någon numera skulle falla på den idén att använda detta stinkande preparat.

Det finns kanske ännu hem, som genomgå liknande omvälvningar vår och höst, men för många är väl numera vårrengöringen en förmildrad form av forna dagars vilda fejder. Helt undgå den kan ingen, man må ha aldrig så många moderna uppfinningar vid sin husliga härd. Men det är nog med vårrengöring som det är med äktenskap, var och en har sitt, omöjligt att sätta en utomstående in i hurudant det är.

Med elektriska dammsugare och golvbönare, med alla de tusen och en moderna preparater för putsning och rengöring är det väl ändå inte möjligt, att vi inte kommit långt ifrån forna tiders rengöringsterror?

För eller senare måste varje husmor åtminstone om hon bor i Stockholm, skaffa sig en dammsugare. Om inte annat så för att skydda sig för agenterna, som bjuder

Vårrengöringen står för dörren och ger husmödrarna bekymmer. Här några tröstens ord och förslag.

ut dem. Men då behöver hon ju inte piska mattor eller vädra kläder, tror den oinvigde. Ack, dammsugaren kommer nog i bruk vid fredagsstädningen året runt, men om våren, ja, då vill man absolut hänga allt man äger och har i solen och piska det med rotting efter gamla världens. Sol och luft kan aldrig ersättas av moderna uppfinningar.

De flesta husmödrar, som intressera sig för sitt hem, brukar falla för frestelsen att pröva nya putsmedel och rengöringspreparat. När de hållit på en tid, komma de vanligen tillbaka till ett par mycket enkla som de kanske länge känt till. Förresten lönar det sig inte mycket för husmodern att söka införa nya medel i hemmet, om hon inte sköter det alldeles själv. Hembiträdet eller hjälpfrun ha sin mycket bestämda uppfattning om de medel, som böra användas och försöker man med andra blir resultatet genast klenare. Det hjälper inte att frun skulle kunna bevisa med förnufts-skäl att det preparat hon själv skaffar är bättre. Se, det finns något som engelsmännen kalla för »elbow-grease», armbågssmjörja, och som brukar komma till användning, då den som arbetar är villig och belåten.

Finns det inte någon enda liten förenklingmetod, som den nya tiden infört?

Visst kan man göra ett och annat lättvindigare, men är det så säkert, att resultatet blir lika bra? De som ha bilar ha lärt sig att lackeringen hålles bäst blank, om man putsar den med ett rent, väl urvridet sämskskinn. Man behöver inte polera efteråt. Då kom någon att tänka på att samma metod kunde användas att polera fönsterrutor. Och det gick utmärkt.

I en liten våning på två rum och kök med hall och tambur finns det 23 mässingsvred med skyltar att polera. Det är

en oerhört opraktisk inrättning och om vi finge en verklig standardisering av hyreslägenheter, tror jag knappt att något sådant finge komma ifråga. Som det nu är får man se glad ut och låta sig nöja även om några av mässingsvredena ibland skulle bära tummar eller skifta i rött. Men naturligtvis bli de som solstrålar vid vårrengöringen.

Jag tror, att det värsta husmodern har om våren är kampen mot malen. Hon måste gå som segrare ur den och i fullt raseri sprutar hon hela huset med illaluktande vätskor, som för tanken till forna dagars fotogenlampor, då de voro illa skötta. Inte överlever malen sådant, det kan man vara lugn för.

Men den sista malen lämnar nog också i full förtvivlan huset om man piskar och vädrar och tar väl ur alla fläckar ur klädesplaggen.

Det finns husmödrar som med skäl äro stolta över sina sommargarderöber. Där hänger allt pälsverk och alla ylleplagg väl inknutna i påsar av bomullstygg med ett nummer insytt på varje påse. På insidan av garderoben finnes en skriven förteckning med motsvarande nummer och förteckning på innehållet. Erfarna husmödrar försäkra, att malen icke tar sig igenom det täta bomullstyget och att med den metoden äro malmedel överflödiga.

Men man kan ju inte ha allting hängande i påsar, så att någon hel och full frigörelse från malmedel finns nog inte.

Vårrengöring är många husmors vardikt. Hon får utlopp för både instängd energi och lyrik i den. Det påstås, att den store Carlyles hustru aldrig var riktigt lycklig utom när hon fick vända upp och ner på huset, så att det skakades i sina grundvalar av skurhinkar och sopborstar med tillbehör. Det finns nu för tiden lyckligtvis många fler områden att utlösa sin energi på till dagligdags. Den behöver inte stängas inne och kräva säkerhetsventiler, då man eljest skulle befara en explosion

(Ill. G. Chatham.)

TRÄDLÖS.

FOMTENS MAJSPREPARAT

MAMSANA

för delikata puddingar, krämer och andra efterrätter.

65 öre

V A C K R A B A R N

N Ä R D E N F Ö R S T A - I S M E N G J O R D E S I T T

DE UNGA ELLER »de allra yngsta», som pressen på skämt kallade oss kamrater från Förbundets skola, hade beslutat att efter de första studieåren i Paris göra en gemensam utställning i Stockholm. Mecenater och allmänhet skulle få se, att vi inte legat på lat-sidan därnere i Frankrike, och så ville vi visa en konst, som inte var lik den traditionella, utan något helt nytt, något djärvare i färg och former. Hallins lilla konstsalong nere vid Drottninggatan hade välvilligt öppnat sina portar för oss, och där skulle för första gången i Sverige den nya konstens evangelium förkunnas.

Vår utställning avlöste en av Carl Larsson, och, ivriga att studera lokalen, gingo vi dit några stycken, Isaac, Carlsson-Percy och jag. Vi mönstrade väggarna, där våra alster nästa dag skulle lysa. Vi språkade med utställaren, som anspråkslöst visade oss sina dukar. Vi hade ju nyss varit i Paris och insupit den nya konstens läror. Nog tyckte vi, att Carl Larsson och Zorn voro litet gammalmodiga, men man får ändå söka att se förtjänster i de gamles konst, och därför sade vi ett och annat ord till utställaren, när vi granskade hans dukar. »Inte så illa», sa' Percy och gjorde en gest mot »Flicka i en länstol», »vacker i färgen», sa' Isaac uppmuntrande, och se, mästaren log.

Den 3 april 1910 höllo De Unga vernissage. Den lilla lokalen var till trängsel fylld av en typisk stockholmspublik. Där gingo konstdoktorerna och tittade blaserat uppåt väggarna. Vad var nu detta? Våra gamla lärare, Bergh, Nordström och Eugen Janson, myste belättna, när de gingo omkring och betraktade sina f. d. disciplars arbeten. Vi hade kanhända skenat iväg litet väl långt från deras uppfattning av konst, men de gladdes åt de friska tagen och åt den ärliga viljan. Allmänheten myste även den, men det var mera löjets mysning, och särskilt väckte Isaacs färggranna affisch deras förargelse. En insändare i Svenska Dagbladet sade också sin mening vad den beträffade: »Vad mena De unga? Är därinne en karrikaturutställning, uppträda där akrobater eller visas ett vaxkabinett? Något annat kunna väl knappast dessa nakna, löjligt vridna människokroppar annonsera... varför hänga så osmakliga och missledande skyltar på dörren?...»

Det blev också mycket hån i tidningarna. Albert Engström tog skarpt till orda i Strix. Han berättar först, hur några glada bohëmer uti staden Paris bundo fast

Några av »De unga». Fr. v.: Jansson, Percy, Hald, Grünewald, Hoffsten, Ryd, Nerman, Strandberg o. Ander.

»De osnutna ynglen» kallade Albert Engström Einar Nerman och hans målarkamrater, när de första gången utställde i Stockholm — nu sitta »ynglen» i Nationalmuseum. Det är den evigt nya historien, som Einar Nerman denna gång skildrar i sina minnen, och vi påminna oss med intresse -ismernas debut.

en plankstrykarborste vid svansen på en åsna. Bakom åsnan ställdes en duk och så runt omkring en massa färgpytsar representerande hela spectrum. Så doppades svanspenseln än i den ena än i den andra pytsen, och åsnan skötte själv målandet. Hon retades med Montmartres alla läckerheter i matväg, och resultatet blev ett konstverk, som döptes till »Solnedgång i Adriatiska Havet». Tavlan signerades med Joachim Rafael Boronali och sändes till Salon des Indépendants, där den blev antagen. Den blev beundrad av en del unga konstnärer, vilka ögonblickligen bildade skola... Så fortsätter han: »Jag tänker mig Matisse och hans svenska elever stå lamslagna inför de nya, storslagna vyer, som öppnade sig för deras själar då de betraktade detta konstverk av en åsna. Jag inbillar mig Matisse föresats att hädanefter söka måla som åsnan. D. v. s. då visste han ännu inte att åsnan var upphovskvinnan. Men nu vet han det. Och de unga svenskarna böra ha fått veta det också. Jag ser dem framför mig, de långhåriga, osnutna ynglen, hur de, träffade i centra av sina pseudoblaserade, kvasiperversa dibarnasjälar sitta och stirra in i opalen på sina absinter och tycka att de förlorat fotfäste. Men kanhända de försvara åsnans konst. Vem vet? Nu är det ju sant att Matisse icke målar så modernt som åsnan, men naivare än hon målar han inte, det är sant. Fast det är väl hans ideal. Jag tycker Matisse är dum som

konstnär men slug som ungdomens förförare...»

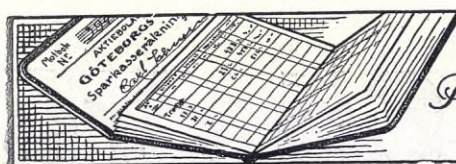
Nå, Matisse lever ännu, både som människa och konstnär, och många av de »osnutna ynglen» äro erkända konstnärer och »hänga» på gallerier och konstmuseer, både här hemma i Sverige och i utlandet.

Några tidningar voro försiktigare. Nuvarande Nationalmuseichefen, Axel Gauffin, t. ex. fann, att det t. o. m. finnes mycket, som kan innebära löften för framtiden... »Ty i dag är Matisse en omstridd profet, och hans lärjungar kunna njuta av hånet och piskslagen med martyrens vällust. Jag känner inte hans egen produktion och kan alltså ej uttala mig därom. Men antingen han om tio år är erkänd eller glömd blir

det för vuxna konstnärer ej nog att vara hans vapendragare. Då gäller det, vem som har samlat i ladorna något av varaktigare skönhetsvärde än excentriska modenycker, ty då skall det finnas en ny, ungdomligare generation, som obarmhärtigt skall pocka på sin rätt och gå till doms med »De Gamla». Han fann Gregor Aminoffs målningar kultiverade och att hans arbeten »verka som en befrielse bredvid det råa plankstrykeriet omkring honom». Vidare att Carlsson-Percy var en avgjord färgbegåvning, att Sigfrid Ullman målat ett litet stilleben, som var riktigt bra. Ture Ander och Arvid Nilsson voro heller inte oävna och undertecknad traskade med framgång i Arosenius' fotspår. Annars var han inte vidare nådig mot de övriga. Isaac syntes honom »vara den Aaron, som skall föra sitt folk in i det förlovade landet. Hans övermänskliga självporträtt skvallrar om en storhet, som redan har överträffat fullkomligheten. Med en vacker gest har han delat med sig av sin berömmelse åt sina »Kamrater», tre välklädda herrar, som ha tråkigt tillsammans i en trädgård...»

Numera får i alla fall Nationalmuseums mäktige chef ofta tillfälle att umgås med de här ungdomarna, som under årens lopp mognat till i ålder och visdom — — —

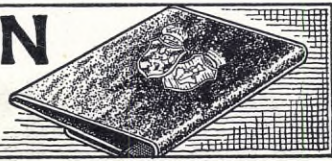
Professor Tallberg i Nya Dagligt Allehanda ansåg oss synnerligen gröna. Särskilt Isaac var »alldeles ohyggligt grön, så grön att man icke kan tro annat än att han under de senaste åren uteslutande måtte ha levat på kopparvitriol och grönsåpa». Vidare fann han, att Leander Engström »bökar i det rosenrasande och kluddar för brinnande livet» — men — filosoferar han, »det är förstas vida lättare att kludda än att måla». Undertecknad tyckte han också var en rätt lustig ungdom, ehuru inte fullt så »grön» som Isaac och Engström. Ett por-

MINIATYR-SPARKASSEBOKEN

Praktisk och ändamålsenlig för damväskan och plånboken!

A. B. GÖTEBORGS BANK

O C H F U L A G U B B A R

INTÅG I SVERIGE. AV EINAR NERMAN

trätt, som jag kallade »Flicka från Tekniska skolan» trodde han skulle »föreställa 'Madam som har knip i magen', men det kunde ju vara ett misstag», och då ber han om ursäkt, »ty det är i alla fall synd om staccarn». Sedan han så nagelfarit den övriga församlingen, slutar han med följande vackra harang: »Låtom oss hoppas att förnuft och inneboende talang snarast möjligt måtte reagera mot den föga hälsosamma atmosfär man har råkat komma in uti. Man äger inte rätt att föröda vår Herres pund på det förnedrande sätt, som i allt för betänklig grad kommit tillsynes i denna i mångt och mycket vidriga uppvisning.»

Johnny Roosval är inte snällare han. I en av tidskrifterna frågar han: »Vad skall nu hända? Skola våra tavelgalleriers skatter förklarar vara bosch och skräp, skola Carl Larsson, Zorn, Liljefors och alla andra 80- och 90-talister nödgas byta yrke för att kunna leva, sedan 'De Unga' med pariserluften i kläderna och pariserjargongen på tungan kommit hem och skrattat ut vår småborgerliga konstuppfattning med sina 'djärva' färgjonglerier? Ho vet! Naturen tycks i alla händelser ha blivit åtskilliga av dessa våra nyaste konstnärer för underordnad. Här gingo vi till exempel i vår enfald och inbillade oss, att ett sådant landskap som Torne Träsk, inramat av fjäll, var något av det noblaste, som kunde tänkas i fråga om färger och linjer, då hög-sommarljusets kristallklarhet ger varje valör dess högsta och finaste klang. Vilket kolossalt misstag! Nej, så här ser det ut, säger konstnären och rör ihop en sillsallat av rött, grönt, gult och blått, som flyter i vartannat liksom avloppsvattnet från ett färgeri, då det strömmar ut i rännstenarna. Och så mitt i alltsamman några färgsmockor, som skola föreställa en bärplockerska... Voilà! Tavlan är färdig. Var så god och njut!... Nu måste rättvisligen erkännas, att vid sidan av denna 'ungsvenska' konst, inspirerad av det franska Matisseriet, ha 'De Unga' bland sig flera löftesrika talanger, som ej försvurit sig till den nya riktningen på nåd och onåd, utan våga tro att måleri fortfarande är skön-

het och jämvikt, teckning och färg i oupplöslig förening — och man hoppas helst att de skola segra över färgdeliranternas betänkliga försök att skapa en 'ny' konstriktion här hemma».

Ja, det var inte litet vi fingo höra om oss och den nya riktning vi representerade.

Men Carl Nordström, som av en intervjuare blev tillfrågad om sin åsikt om den nya konsten, med särskild tanke på oss unga, sade en del vägande och kloka ord. Han varnar herrar recensenter på följande sätt: »Nu skrattar man åt 'De Unga' och deras extravaganser i färg. Ja, på 1880-talet skrattade man åt 'opponenterna' också. Det är farligt att vara skämtsamt inför nya konstriktningar. Vad man skrattar åt i dag, beundrar man i morgon. Det finns oändligt med talanglös smörja hos 'les Indépendants', och deras utställningar i Paris. Bland tusentals tavlor finns det kanske några få, som äro något värda, men det betyder ingenting, endast principen är riktig, och att den är riktig, vill jag gå ed på. Dess föregångare äro redan kända som klassiska. Vi måste komma bort från illusionsmåleriet, såvida vi icke vilja hamna i ren fotografi. Det är färgen det gäller — färg och åter färg. Man behöver icke vara ängslig för att de unga konstnärerna skola komma bort från naturen. Det finns endast ett att studera, ett, som ständigt förnyar konsten — och det är den.»

Året därpå, även då i månaden april, hade De Unga anordnat ännu en utställning. Nu hade kritiken stämt ner sin ton något och visselpiporna voro borta. August Brunius var älskvärd och förstående och fann till och med utställningen intressant. Man förstod, att De Unga menade ärligt med sina strävanden, om de än måhända slagit över i sin ungdomsyra.

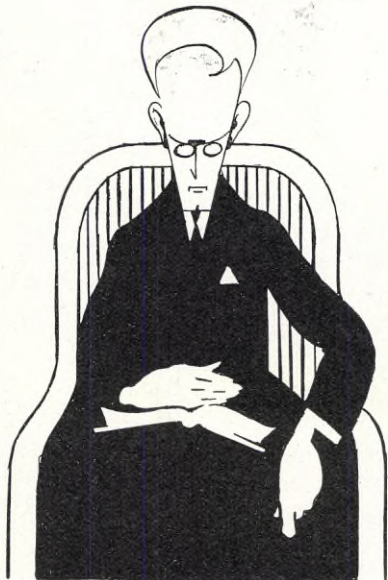
Det var sista gången vi ställde ut tillsammans. En del av oss stannade kvar i Stockholm och andra vände åter till Paris. Man spriddes likt vindarna åt alla håll. Några av dessa ungdomar från De Unga

kommo dock att ingå i gruppen »Falangen» många år därefter. Men den ursprungliga sammanslutningen höll inte i sig mer än de nämnda två utställningarna. Isaac var en av dem, som återgingo till Seinestaden. Likaså Simonsson och Ullman. Några, såsom Ryd och Bjurström, hamnade i Göteborg, och en del drogo sig tillbaka till sina hemtrakter i landsorten. Edvard Hald öppnade en målarteljé i Lärkstaden, vilken dock icke var menad som en skola utan fastmer som en ateljé, där unga målare för en billig penning skulle bli i tillfälle att studera modell.

Av en eller annan anledning stängdes dock hans ateljé snart och jag, som passat på tillfället att arbeta på denna skola, övergick då till Carl Wilhelmsons målarskola, då jag ansåg, att studier på hans ateljé skulle vara till stor nytta för min vidare utbildning. Wilhelmson var en utmärkt och synnerligen gedigen lärare. Hans lugna sätt att kritisera, att plocka fram förtjänsterna i elevernas studier och att visa på bristerna gjordes på ett sätt, som var både mildt och försynt. Man trodde på honom, och man lärde...

Under det år, jag bevistade skolan, kom jag att lära känna många av dess elever. Här träffade jag åter Mollie Faustman, som var skolans »ordningsman». Hon skötte sitt uppdrag som en hel karl, som vi sade, och var den angenämaste kamrat. I sitt hem i en liten trevlig träkåk på Söder, brukade hon samla hop sina artistvänner, och många glada stunder har jag tillbringat där. Maj Bring återfann jag även hos Wilhelmson. Maj med det sprudlande humöret och det goda hjärtat. Kurt Jungstedt gick här, och här började även Kåge sin konstnärsvana. Vera Nilsson, en redan då synnerligen radikal målarinna, och Siri Ratsman, Saga Elmblad, en dotter till fru Sigrid Elmblad, och en del andra unga damer må ytterligare nämnas.

När jag numera råkar någon av dem faller talet lätt på de dagarna, då vi studerade på skolor, diskuterade konst och voro så säkra på, att vi hade löst alla konstens stora frågor.

Edvard Hald.

Leander Engström.

Knut Jansson.

Ekströms

Fästmjöl

Orebro Kem. Tekn. Fabrik

PÅ FOTEN OCH I HANDEN

SKOR, VÄSKOR OCH ANNAT SMÅTT OCH GOTT I VÅR.

Toalettens attribut såsom skor, väska, scarf, bijouterier, blommor o. s. v. utgöra för varje säsong ett allt viktigare kapitel — dräkten och klädningen är inte längre a och o, utan på dess attribut känns den eleganta damen igen. Alltså måste vi lägga ner all vår omsorg på att studera dessa detaljer i utstyrelsen och här ger Idun sina läsarinor en liten bildrapport om det nyaste, som marknaden bjuder på området. (Holmén, foto.)

Ett stilleben med många vårnyheter. De båda väskorna t. v. — kuvertmodellen ses lika mycket som hängväskan — äro i gråbeige tweed med några roliga dekorativa figurer i rött, grönt och svart. Väskan i mitten är i blått skinn med öglehandtag av metall, som går att fälla ned utmed väskans sida. I skorna beige och brun chevrau i mönsterställning, typisk för vårens skomod. Det moderna korta halsbandet i ljusblå och guldfärgad galalit och glaspärllor räknar sitt inspirerande ursprung från vildarnas smycken, men lustigt och kraftigt dekorativt kan det ta sig ut till den rätta osmyckade klädningen. Det breda armband (t. v.) i turkosblå stenar och guld presenterar senaste armbandsmod. Från N. K.

Den mörkblå chevrauskon är modern och kompletteras med mörkblå väska. Från N. K.

Pumpsmodellen och blandningen av mocka och chevrau ses mycket i vårens skor. Här en kaffebrun sko med väska och scarf i samma färgnyanser. Skor från Kembels.

En bekväm promenadsko av beige katv med framstycke av reptilskinn och halvhög klack. Modell Paul U. Bergström.

Mullvadsgrå chevrau i två nyanser är en praktisk nyhet i dessa promenadskor. Från Kembels.

EN BRYGGA MELLAN FOLKEN

HOS EN TYSKA, SOM ÖVERSATT NORDISKA DIKTVERK OCH SOM BERÄTTAR MINNEN OM VÅRA STORMÄN.

INNAN DET FÖRUNNADES MIG ATT göra Emma Klengenfelds personliga bekantskap, hade jag ofta i Tyskland hört hennes namn nämnas med den största beundran och aktning. Hon var Ibsens, Björnsons, Drachmanns, Brandes och Paludan-Müllers frejdade översättarinna. Det var hon som i tysk dräkt framfört Ibsens dramer på scenen. Med »Nordische Heerfahrt» blev hon berömd, och mycken ära skördade hon också genom sin översättning av Paludan-Müllers jätteepos »Adam Homo», vilket verk, helst skrivet i ottaver med inlagda sonetter, hon återgav på originalets versmått och med ett omfång av icke mindre än 15,000 verser. En glänsande rad av kompositörer ha anförtrott henne omdiktning av texter till visor och operor: P. E. Lange Müller, Boieldieu, Bizet, Chabrier, Enna, Hillemacher, d'Indy, Ivar Hallström, Vilhelm Stenhammar m. fl.

Jag råkade Emma Klengenfeld år 1921 på en tågresa mellan München och Lindau. Det var en solig sommardag, och Emma Klengenfelds bild har för mig sedan dess alltid varit förbunden med solsken. Hon är en av dessa slösande rika naturer, en ljusgestalt, strålände av snilletts eld och hjärtats värme. När jag första gången mötte henne var hon redan 75 år, men hon såg icke ut att ha uppnått de femtio. Hon hade icke ett grått hårstrå, bar inga glasögon. Hon var livlig, rörlig, full av charme och entusiasm. De gnistrande kvicka infallen, den flödande humorn, lär vara ett arv från fadern, som var bekant för sina vitsar, de s. k. »Klengenfeldarna».

Emma föddes i Nürnberg, där fadern var anställd som lärare, men senare utnämndes han till professor vid tekniska högskolan i München och familjen flyttade till konstnärstaden vid den gröna Isar. I det glada, gästfria föräldrahemmet tillbragte Emma en solig ungdom.

Under de år jag vistades i München, hade jag förmånen att mycket ofta få vara tillsammans med Emma Klengenfeld. Varje söndag hade hon sin »dag», då hon samlade sina vänner omkring sig. Hur tydligt ser jag icke för mig den lilla lägenheten vid Luisenstrasse. Det är ljusst och glatt i det vackra vardagsrummet, som är hållet i Biedermaierstil. Paul Hey ville måla detta rum, men det stannade vid blotta avsikten. Däremot har Franziska Bleicher, Münchens främsta kopist, nyligen gjort det. Jag ser det gula sybordet och den stoppade lästolen på upphöjningen framme vid fönstret, det imponerande bokskåpet, den långa soffan med det runda bordet framför. På väggarna hängde etsningar av Doris Raab och de mörknade familjeporträtten.

Emma Klengenfeld bjuder leende och oförlikneligt älskvärd sitt goda kaffe i de små äkta kopporna och de goda kakorna, som hon själv bakat. Hon är en förträfflig husmor, väl förfaren i alla kokkonstens hemligheter. Hon sköter själv sitt hushåll, bär kolen uppför de tre trapporna och håller utan hjälp det lilla hemmet putsat som ett dockskåp. »Jag är ju min egen tjänstflicka», säger hon, »och du skall veta att Emma Klengenfeld är en sträng husmor, som inte tål något slarv.» Med hjältmod

AV MAGDA BERGQUIST.

Emma Klengenfeld.

En intressant bekantskap låter oss författarinnan Magda Bergquist här göra, då hon presenterar Snoilskys tyska översättarinna — som just i dagarna firar sin 80-årsdag — en spirituell dam med rika intressen och dyrbara minnen från ett liv i nära kontakt med framförallt nordiska stormän.

bar hon krigets och nödarens prövningar. Jag tror aldrig, att hon någonsin varit sängliggande sjuk. Hon »härdade sig» redan som barn på olika sätt. Så t. ex. brukade hon som skolflicka bära blytyngder i fickorna för att bli stark — litet senare lät hon ett par vintrar inte elda i sitt rum för att stärka sig — men avstod sedan från detta. Vid samma tid gick hon obehandlad även i den strängaste köld — och det kan vara kallt i München. »Mina bekanta kände igen mig redan på långt håll på mina flammande röda händer», berättade hon skrattande.

Jag minns såväl en av dessa »dagar» vid Luisenstrasse. De övriga gästerna gingo, men jag stannade kvar. Jag bladdrade i Emmas porträttalbum.

Den första jag kände igen var Paul Heyse. »Han var inte bara min trofaste vän», säger Emma Klengenfeld, »han var också min lärare och rådgivare.» Och där är ju Ibsen! »Han var alltid vänlig, men mycket tyst och fåordig. Han anmärkte aldrig på någon översättning. Han hade en mycket älsklig fru. Jag inbjöds nästan varje söndagseftermiddag till deras hem vid Kanalstrasse. Ibsen vistades mycket i Kafé Maximilian, numera Ceylon Teestube. Han var en av Münchens sevärdheter och satt på en bestämd stol vid ett visst fönster. Vid mina besök i Köpenhamn ombesörjde Ibsen att hans förläggare, Frederik Hegel, tog hand om mig, och det gjorde han på det vänligaste sätt. Jag gästade också Drachmann och professor Peter Hansen, som översatt Goethes Faust, och Brandes. Bildhuggaren Stephan Sinding — jag kände de tre bröderna Sinding — råkade jag i hans ateljé och fick se »Två människor», innan den ännu var riktigt färdig. Jag åter såg vidare Brandes förtjusande svärmor, Magdalene Thoresen — hon hade förut be-

sökt München. Hon var ungdomlig, bildskön och mycket intelligent. En annan, ytterst intressant dam, som jag råkade i Danmark, var Camilla Collet. Hon var då Norges mest firade skriftställarinna och kvinnorörelsen ivrigaste förkämpe.»

Jag bladdrar vidare och lägger märke till Björnsons karaktäristiska drag. Med tanke på dennes vittbekanta temperament, kan jag icke avstå från att fråga: »Förekom det aldrig någon kontrovers under samarbetet med den hetlevrade skaldekuningen?»

Emma Klengenfeld ler ett litet fint leende och berättar: »Han gav mig en gång att par av sina noveller till översättning, och efteråt uppställde han som sin oeftergivliga önskan att jag endast skulle översätta de däri förekommande dikterna på prosa och vid sidan av dem återgiva originaltexten. Jag svarade, att vers-översättningen just var min specialitet, och att återgivande av dikterna på originalspråket var alldeles onödigt, då nästan ingen av den tyska publiken förstod norska. Han genmälde: 'Jag har dussintals gånger, när det gällt engelska och franska dikter, lagt märke till, att originaltexten stått bredvid översättningen!' 'Jo visst, svarade jag, engelska och franska äro ju världsspråk, som varje bildad människa bland oss begriper.' Härefter följde en upprörd skrivelse: 'Vad befalls? Engelska och franska äro världsspråk och norska, som står tyskan så betydligt mycket närmare, skulle inte vara det??'»

Och nu finner jag Carl Snoilskys välkända bild. Detta fotografi är taget på 1880-talet i utlandet, där den svenske skalden under många år vistades i frivillig landsflykt, sedan han upplöst sitt äkten-skap — vilken handling ju ädrog honom en storm av ovilja inom dåtidens Sverige — och ingått nytt giftermål med änke-grevinnan Ebba Piper, född Ruuth. Emma Klengenfeld har mästerligt översatt Snoilskys dikter. Och hon berättar om skalden:

»Det var i oktober 1889, som jag lärde känna Snoilsky. Jag beslöt nämligen att tillbringa en vinter i Berlin och dessförinnan göra en veckas uppehåll i Dresden. Då jag avlade avskedsvisit hos vår diktare Paul Heyse, träffade jag där litteraturprofessorn Michael Bernays.

'Ni reser till Dresden! sade han. 'Ack, då skall ni besöka min vän greve Snoilsky, som slagit sig ned där.'

Denna uppmaning fyllde mig dels med stolt glädje, dels med en viss skamsen förlägenhet, ty nog kände jag mycket väl den firade svenske diktarens namn, men inte hans verk, ty det var ju besvärligt och dyrbart att låta sända efter böcker från utlandet — i München kunde jag icke förskaffa mig Snoilskys dikter.

Så beträdde jag då hans hus med en viss tvekan, vilken dock vek i samma ögonblick jag fick se skalden, denne fine, förnåme man, ur vars ädla och själfulla drag också hjärtegodhet talade, en förändligad människa! Det kunde man se vid den första blicken: allvarlig, dock utan stränghet och

(Forts. sid. 457.)

SENASTE MODENYHETER
i KLÄDNINGAR och BLUSAR äro nu inkomna.
Birger Jarlsgat. 16 WIENERMAGASINET STOCKHOLM

Otto A. Olsson Mästersamuelsg. 411 hiss
STOCKHOLM
Atelier för Kappor, Klänningar, Fantasi, Sport.
Pälsvaror.

T Ö V Ä D E R

AV ASTRID VÄRING

MED EN TRÖTT SUCK LÄT FRU Elisabet arbetet falla ner i knät. Fast det var mitt på dagen var det så skumt, att hon knappt såg att följa sömnen trådrätt — det var fin hålsöm på en babyskjorta. För att vila ögonen slöt hon dem ett ögonblick och satte sig sedan att stirra ut genom fönstret. Snöstormen, som i två dygn hade rasat fram över de redan till hälften kala fälten, hade upphört, men himlen var alljämt grå och tung. Allt var grått, snön, som smutsats och börjat sjunka ihop som om den tärts inifrån av en hemlig tvinsot, den frusna jorden, som stack upp här och var, och de nakna träden, som stodo orörliga och döda och ännu inte tycktes vänta någon vår.

En så hård vinter som denna hade man inte haft här nere på mannaminne. Redan i februari brukade snödropparna blomma i trädgården och nu gick det in på mars utan att den efterlängtnade våren kom. Ett tag hade det sett ut att lätta litet, men så hade denna snöstorm kommit, som hållit dem lika instängda som de föregående månadernas vargakyla.

Det är underligt med en människas sinnesjämvikt, ibland kan den tåla månader och år av allvarlig påfrestning utan att svikta, åtminstone till det yttre, men ibland behövs det bara en bagatell, en rent yttre anledning för att samma människa skall sjunka ihop under tusen inbillade olyckor! Elisabet var ingen klenmodig stackare, hon hade visat både mod och rådhighet vid verkliga katastrofer, som när hennes far dött och barnen kastats ut i världen för att sörja för sig själva, hon hade tappert och utan knot skött sitt dryga arbete på kontoret. Hon var inte rädd för livet — men om det nu var något hon inte kunde tåla, så var det en sådan där evinnerlig pinbläst, som sågade och skar i överspända nerver! Hon förstod, att hon skulle få vänja sig vid det här nere på slätten, men ännu hade hon inte hunnit lära sig det. Det var så mycket hon inte hunnit lära ännu. Skulle hon någonsin lära sig att trivas på denna gård, som hädanefter skulle vara hennes hem?

Hon visste ju knappt, hur här såg ut, tyckte hon. Strax efter bröllopet hade de tillbragt en tid i Dalarna och när de kom-

mit hit, var det redan höst. Svarta, nakna fält, vart man såg, och mitt i alltsammans denna lilla vita gård, hårt tryckt intill jorden, som om den grävt ner sig i den för att få fäste. Ja, just grävt ner sig — var man inte mera nergrävd här med sin ungdom och alla dess möjligheter än om man vilat sju famnar under jorden? Hon kunde inte begripa, hur Sven kunde vara så fäst vid detta platta, outsägligt all dagliga stycke jord, sargat av tusentals plogfårar som ett oändligt grämslefyllt Martaansikte. Hon kunde helt enkelt inte begripa, ty hon var ett genuint stadsbarn och hade aldrig förr trampat ärvd jord.

Och ändå var det hon, som gjort det första offret för gården. Det var hon och inte han, som föreslagit, att de skulle dra in på den planerade utrikesresan och i stället ta den billigare utflykten inom landet.

Sparsamhet, Sven, tänk på gården, vår gård, hade hon sagt i den första kärlekens behov av att tala med den älskades tunga. Sven hade ju satt henne in i allt så väl, att de behövde spara, att gården ännu var skuldsatt, fast han slitit av det mesta, att där behövdes nya maskiner, reparationer och utvidgningar, om den skulle kunna ryckas upp ur det förfall, vari hans far lämnat den. Han hade lyst upp vid hennes ord — det blev pengar till det nya tröskverket!

Elisabet hade läst och hört, att det följde glädje med offer, men någon glädje hade hon inte känt ännu. I svaga stunder kunde hon inte låta bli att tänka på allt det hon bytt ut emot ett tröskverk! Till att börja med hade hon inte haft tid till grubbel, det var alltför mycket att sätta sig in i rörande ett lantushålls skötsel och så var det barnet, som snart anmälde sin ankomst. De första månaderna hade hon känt sig kry och rask, men så blev hon tyngre till kropp och sinne. Hon blev loj och håglös för det mera rörliga hushållsarbetet och föll för frestelsen att allt mera lämna det åt den gamla, erfarna jungfrun Tina, som också gått i arv, för att själv få sitta i fred vid sin söm och tänka. Men om det var något Elisabet inte tycktes tåla vid i sitt nuvarande tillstånd, så var det just detta — att få sitta i fred och tänka. Hon hade alltid varit van vid ett raskt och rörligt liv

bland många människor, därför övergingo hennes ensamma tankar så lätt till tungsint grubbel.

Sven hade hon inte mycket glädje av, han satt mest hela dagarna på sitt kontor vid sina räkenskaper, och när de råkades vid måltiderna, var han tyst och tvär. Hur väl hon än hushållade, fanns det alltid någon småsak att anmärka på, någon inskränkning att göra. Hade han ens lagt märke till hennes första lilla offer, som i alla fall betytt rätt mycket för henne, eller hade han glömt det i glädjen över sin tröskmaskin? Det var som om han inte haft en tanke på hennes tillstånd och vad det betydde för dem båda, det var gården och bara gården — den var han vigd vid och inte vid henne! Grannarna såg hon inte mycket till, det var långt mellan gårdarna i denna bygd och den stränga snövintern gjorde avstånden längre. Här nere var man nämligen inte van vid snövinter, här gick man den inte raskt och muntert till mötes och vann ny hälsa och styrka av dess kärva friskhet, utan man gömde sig för den i kakelugnsvrån. Förresten kunde det vara detsamma med grannarna, hon begrep sig i alla fall inte på dem, kunde inte ännu dela deras alltuppslukande intresse för kreatur, hönskötsel och allt det en omtänksam lant-husmor borde offra hela sin tanke åt.

Värre än med grannarna var ju, att hon inte kunde dela sin egen mans intressen. Kanske kände Elisabet innerst inne ett väl fördolt samvetsagg för att hon inte på allvar försökt, men med själens dolda advokaty sökte hon i stället kasta skulden på den andra parten för att han inte tillräckligt satt henne in i förhållandena på förhand. Det var inte sant, en stor del av deras förlovnings-tid hade upptagits av allvarliga samtal, vari orden skulder, amorteringar, arbete och uppoffring oupphörligt återkommo, men vem kan riktigt fatta innebörden i det, som sägs mellan två unga älskande? Så väl förmå kärlekens illusioner omsvepa den nyktraste verklighet, att till och med ord som de uppräknade kunna få en förvillande glans av poesi. Så var det med Elisabet — kärlekens offer hade stått för henne som en enda stor och glansfylld

(Ill. G. Nordblad.)

(Forts. sid. 463.)

K Y R K L I G A M Ö T E T

Luthers lilla katekes.

LUTHERS KATEKES ÄR EN LITEN bok, om man ser på papperet, men ändå innefattas däri hela summan av ett kristet liv, om man ser på meningen.

Efter moget övervägande utelämnade Luther ur katekesen resolut teologins mångfaldiga synpunkter och schemata för framläggande av Kristi person och verk. Men katekesen är icke endast folklig. Den utesluter även bokstavsträldomen och framhäver evangelium samt Guds uppenbarelse i Kristus. Enär den är alltigenom positiv och har intet ord av konfessionell polemik, är den mer ekumenisk-katolsk allmänlig än någon annan viktig urkund från 1500-talets andliga brytningstid.

Emellertid har den råkat i vanrykte, beroende främst på katekespluggets oförstånd. Bidragande har också varit den ofta gjorda sammanblandningen mellan lilla katekesen och de mångfaldiga förklaringarna och utläggningarna. Missbruket av katekesen har likväl icke kunnat utrota eller förminska kärleken till densamma hos dem, som kunna och förstå den. Man torde icke kunna över-skatta värdet av att en religions urkund, vilken i den bibliska uppenbarelsens fortsättning intar ett rum i jämnhöjd med det allra förnämsta som anden givit kyrkan, samtidigt kan användas som lärobok och åtminstone till största delen inläras såsom minnesord för hjärta och tanke och liv. Det jämmerliga missbruket av denna bok, som våra fäder kallade lekmanabibel, har vållat en reaktion. Nu torde faran för en olämplig användning av katekesen vara avlägsnad och sålunda ogrundad. Det är på tiden, att den del av svenska folket, som så önskar må i frihetens namn få den använd och förnuftigt använd i folkskolan.

(Ärkebiskop Nathan Söderblom om "Katekesens jubileum".)

Kristendomsundervisning.

En fullt neutral, enbart kunskapsmeddelande kristendomsundervisning som kan meddelas av vem som helst till vem som helst mötes av hemmens kompakta motstånd. Den föder och anses av sina förespråkare föda religiös indifferentism. Den har proberats i Holland och misslyckats. Den amerikanska linjen med att lämna kristendomsundervisningen åt det privata initiativet har lett till att 35 proc. av Amerikas barn växa upp utan någon religionsundervisning och man har efter Daytonprocessen ingen anledning förmoda, att den religiösa allmänbildningen i Amerika är något lämpligt föredöme för något land.

(Kyrkoherde H. Hallén om "Fritt utträde ur kyrkan".)

En stor skara av Sveriges präster samlades i förra veckan till Femtonde Allmänna Kyrkliga mötet i Stockholm. Ur de hållna föredragen, bland vilka ärkebiskopens om "Katekesens jubileum", som resulterade i en resolution med hemställan om lilla katekesens återinförande som lärobok i folkskolan, var ett av de mest uppmärksammade och flera rörde hem, skola och ungdom, har Idem gjort några klipp av ord, som böra begrundas.

Ungdom och kyrka.

I enlighet med Guds krav på trohet mot det heliga skulle vi inför ämnet Ungdomen och kyrkan först vilja uttala den meningen: De ungas ställning till kyrkan skall prövas i deras trohet mot församlingens centrala livskällor, mot ordet och sakramenten. Vidare: Kyrkans omvårdnad om ungdomen måste först och sist yttra sig i hennes obetingade fasthållande vid ordets och sakramentens förvaltning såsom en över allt annat viktig angelägenhet.

All kunskap, all kristlig verksamhet, alla yttre organisatoriska resultat, all ungdomlig hänförelse, allt spirande liv är dömt att misslyckas och rinna ut i sanden därest det icke ledes in i församlingens hjärta, där Herren själv möter.

Intet förmår i längden samla människor så som högmässan. Det myckna predikandet i tid och otid, det myckna periferiska arbetet synes snarare trötta än skänka frid. Men sabbatsdagens helgade ro under kyrkovalven med de gamla orden, de mäktiga psalmerna, de kända bönerna, de lagfasta texterna bereda tankar och nerver och hjärtan lisa.

(Komminister Bengt Wallman om "Ungdomen och kyrkan".)

Uppbyggelse.

Hos Paulus betyder uppbyggelse i djupaste mening infogandet i den andliga världens enhetssammanhang. Uppbyggelse i nutida mening har blivit ett bekvämligt njutande av förmenta andliga gåvor. Det

nutida uppbyggelseidealets förfall har sin grund i försvinnandet av medvetendet om den andliga världens realitet. En verklig uppbyggelse förlöper i stadier — — — den understödes av dagliga »uppbyggelseövningar», koncentration och samling på det som i varje stadium vunnits och de krav det medför, bön och självrannsakan, övning i ordets levande kraft.

(Docent H. Odeberg om "Uppbyggelse".)

Förtroendet tynar bort.

Den sexuella synden bedömes i våra dagar såsom något normalt, och driften har blivit gud. Likaså visa de många förskingringarna att känslan för brottet avtrubbats. Det är som om själva förmågan att hysa förtroende hölle på att tyna bort.

(Rektor J. Melander om "Det andliga läget hos vårt folk".)

Kunskap och tro.

Förtrostan på Kristus bygger alltid på kunskap, övertygelse om honom. Denna kunskap kan vara bristfull och ofullkomlig, men dock bära uppe en levande tro. Men kunskapen måste vidmakthållas och stärkas, om kristendomen överhuvudtaget skall ha en framtid i vårt land. Våra gamla folkväckelser byggde alla på den kristna bildning, som faktiskt fanns i folket. Försvinner däremot kristendoms-kunskapen såsom en faktor att räkna med i folklivet, så gungar marken under våra fötter.

(Kyrkoherde C. Norborg om "Andlig upplysning och kristlig bildning".)

En svensk vetenskapsman har givit uttryck åt förundran inför den säregna fasthet, djup och enhet som genom århundraden kännetecknat svensk kultur. I försöket att finna förklaringen härtill framhåller han framför allt samarbetet här i landet mellan kyrka och kultur, tro och bildning.

På två sätt har denna förbindelse verkat. För det första: kulturen, bildningen har genom Kristi tro fått sin enhet. I stor utsträckning kan vår kultur sägas ha varit kristen kultur. För det andra: den kristna tron har här i vårt land säkerligen fått en renhet och en vidd som ingen annorstädes, till stor del tack vare förbindelsen med kultur- och bildningslivet.

(Fil. mag. Gunnar Sundqvist om "Andlig upplysning och kristlig bildning".)

Våra kyrkor restaureras, men blir det ej en restaurering i själarnas värld, är det ingen glädje med att templen förvandlas till kulturhistoria från en svunnen tid.

(Komminister Hj. Melin om "Behovet av väckelse".)

(Forts. sid. 460.)

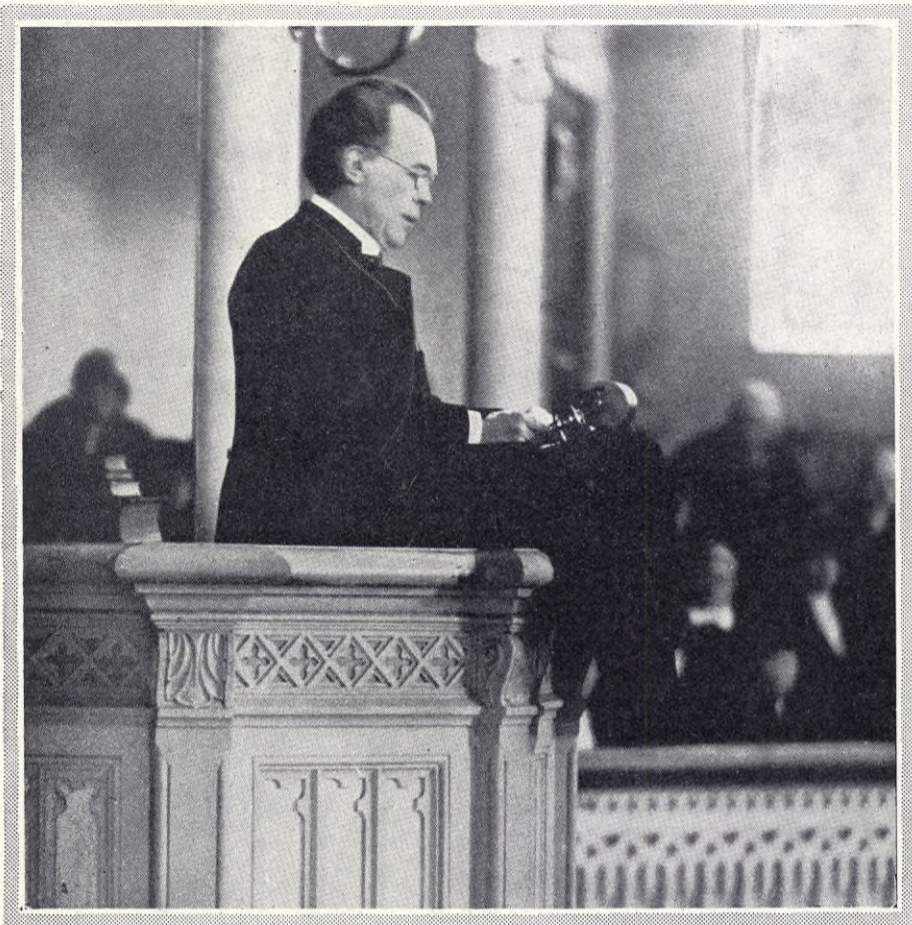
Fr. v.: Kyrkoherde Per Pehrsson, kyrkoherde H. Hallén, komminister G. Ankar, teol. d:r M. Björkquist.

PRÄSTERSKAPET PÅ PARAD

FRÅN KYRKLIGA MÖTET I STOCKHOLM.

Några förgrundsfigurer från det femtonde kyrkliga mötet i Stockholm presenteras här i bild och kompletterar text å föreg. sida.

Ärkebiskopen håller sitt uppmärksammade katekestal.

Pastor G. Kyhlberg, chef för mötesbyrån och klockarfar, som skall allting bestyra.

Biskop V. Rundgren i Visby.

Biskop E. Reuterskiöld i Växjö ser så glad ut som någon fotograf kan begära.

Prästerskapet tågar i procession genom staden till Blasieholmskyrkan. I låten ärkebiskopen, biskop Reuterskiöld och (längst t. h.) pastor primarius, d:r Nils Widner.

MED IDUN RUNT MEDELHAVET

FRÅN EN LYCKAD SÄLLSKAPSRESA.

Dessa bilder från Iduns sällsapsresa runt Medelhavet till Palestina ge en första underrättelse om att färden blev synnerligen lyckad. I nästa n:r kommer Iduns reseledare att ge en närmare skildring av intryck och upplevelser från den intressanta resan.

"På Sicilien" — två lyckliga resenärer, en kaktus och Etna.

Öknens argsinta skepp och, blygt i vänstra hörnet, Sphinxen.

Getsemane — precis så vackert som man tänkt sig det.

En Nordens och en Söders dotter i Achilleions park på Korfu.

En finsk rektor på en gungbräda i Svenska barnhemmet i Jerusalem. Hans pedagogik tycks inte gillas!

Solbrännan grundlägges på det blåaste av hav.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

FREDRIQUE HEDQVIST.
F. Stenmark, Uppsala. Maka
till tjänstemannen Carl Da-
niel Hedqvist.
70 år den 6 april.

EMMA PETERSSON-
GANTE.
Fru, Ängelholm. Änka efter
källarmästaren Fredrik Pe-
tersson, Sölvesborg.
70 år den 18 april.

GERDA KLEMMING.
F. Klemming, Stockholm. Än-
ka efter överdirektören och
souschefen Viktor Klemming.
70 år den 22 april.

MARINA JOHANSON.
F. Möller, Göteborg. Maka
till f. d. stationsinspektoren
Sven Johanson, Göteborg.
70 år den 23 april.

ANNA LAGERSTRÖM.
F. Ahlson, Skinnskatteberg.
Maka till kyrkoh. i Skinn-
skatteberg A. A. Lagerström.
70 år den 24 april.

SIGNE MOLIN.
Fröken, Äppelvik. F. d.
slöjdlärarinna vid Folkskolle-
seminariet i Stockholm.
65 år den 16 april.

LOTTEN af PETERSENS.
F. Hagberg, Stockholm. Maka
till f. d. revisorn i Arméför-
valtningen Axel af Petersens.
65 år den 20 april.

GERDA WIDMAN.
F. Ullström, Kungsängen. Ma-
ka till kyrkoherden i Stock-
holms-Näs och Västra Ryd C.
G. Widman.
65 år den 21 april.

ELIN SUNDSTEDT.
F. Sjöberg, Göteborg. Änka
efter rådmannen vice härads-
hövding Helmer Sundstedt,
Göteborg.
65 år den 25 april.

ELIN BOLLING.
F. Nyqvist, Falköping. Maka
till innehavaren av apoteket i
Falköping apotekaren Erik
Bolling.
60 år den 20 april.

DAGMAR ÅKESSON.
F. Österberg, Stockholm. Ma-
ka till försäkringsdirektören
Å. P. Åkesson, Stockholm.
50 år den 12 april.

ELSA von MALMBORG.
F. Vikander, Visby. Maka till
f. d. jägmästaren i Gotlands
revir August von Malmberg.
50 år den 13 april.

ELIN SJÖBERG.
F. Nilsson, Sundsvall. Maka
till musikhandlaren Joel Sjö-
berg, Sundsvall.
50 år den 13 april.

HILDA TÖRNSTEN.
F. Österlund, Stockholm. Ma-
ka till sjökaptenen Georg
Törnsten, Stockholm.
50 år den 16 april.

FRIDA LJUNGSJÖ.
F. Möller, Rö. Maka till
kommistern i Rimbo och Rö
Otto Ljungsjö.
50 år den 19 april.

NANCY ENWALL-
GARDELL.
Fru, Karlstad. Skolkökslära-
rinna m. m. Maka till semi-
narietektor Albert Gardell.
50 år den 21 april.

LOUISE JANSSON.
F. Follin, Munkfors. Maka
till överingenjören vid Munk-
fors Gustaf Jansson.
50 år den 21 april.

ELSA LINDHÉ.
Fröken, Västervik. Förest.
vid Elementarläroverket för
flickor i Västervik. Dotter till
majoren N. R. L. Lindhé.
50 år den 22 april.

ASTRID FALK.
F. Berg, Göteborg. Maka till
överkontrollören i Postverket
I. G. W. Falk, Göteborg.
50 år den 23 april.

ESTER BOMAN.
Fröken, Hindås. Förestända-
rinna vid Hjälpensionen Ty-
ringe. Dotter till bruksdispo-
nenten L. E. Boman.
50 år den 26 april.

Bon Ami

det bästa fönsterputsmedlet

gör fönstren osynliga

Pris
40 öre.

Lördagen den 6 april vigdes i Hedvig Eleonora kyrka i Stockholm löjtnanten i Svea Artilleriregementes reserv *Sture Schröder* och fröken *Saga Sundberg*, dotter till doktor *Gustaf Sundberg* och hans maka, född *Berggren*. (Håkan Lindqvist, foto.)

I Storkyrkan i Stockholm ägde nyligen ett ståtligt bröllop rum, då underlöjtnanten i Livregementets till häst reserv *Herbert von Schinkel* sammanvigdes med fröken *Gumilla Flach*, dotter till framlidne kommandörkaptenen *Carl-Gustaf Flach* och hans efterlevande maka, född *Bancroft*. (Jæger, hovfoto.)

Friherrinnan *Margit Fleetwood* — dotter till registrator *Valter Ericzén*, Stockholm, och hans maka, född *Flyborg* — som tisdagen den 9 april sammanvigdes med friherre *Carl-Edw. M. O. Fleetwood*. (Håkan Lindqvist, foto.)

Hur skola barnen upplysas?

(Forts. fr. sid. 439.)

pollenöverföringen och fruktbildningen hos växterna, för vilkas förlopp det inte brukar uppstå någon fråga eller något problem vad beträffar undervisningen. Vi ha svårt att i våra begrepp och vår uppfattning komma ifrån medeltiden med dess munk- och nunneideal och därmed följande onaturliga och syndbetonade uppfattning av sexuallivet. Om äldre människor kunde frigöra sig från den romantik och jolmighet, den onatur och det hyckleri, som vi blivit uppfostrade i, och ville ta på saken så att säga från det nuvarande barnets uppfattning, skulle det bli mycket enklare, sundare och ärligare. Jag anser, att en rakt på sak gående enkel, oförblommerad upplysning angående sexuallivet bör lämnas barnet på ett mycket tidigt stadium helst i 5—6 års åldern, innan känslolivet ännu vaknat och innan ännu begreppen grumlats. Denna upplysning om det faktiska förloppet bör sedan givetvis kompletteras i 14—15 års åldern, måhända tidigare, med en etiskt betonad upplysning angående ansvaret för såväl handlingar på sexuallivets område som i övrigt. Dylig etisk upplysning behöver icke och bör icke enligt min mening äga rum särskilt beträffande de sexuala handlingarna utan bör avse den enskilda människans handlingar över huvud taget och ansvaret för egen del och gentemot medmänniskorna och samhället.

Tala med barnen när de äro små.

Fru Brita Juhlin Dannfelt, medlem av Stockholms stadsfullmäktige och av

Folkskoledirektionen, har givit ett svar, som andas varm moderlig känsla. Hon säger:

— För min del skulle jag aldrig vilja anförtro mitt barns undervisning i de sexuella spörsmålen åt en främmande människa. Må vara att det är en skicklig läkare eller van lärare: det bjuder mig emot att tänka att en främmande skulle få uppenbara livets mysterier, dess saligheter och faror för mitt eget barn. Mitt i en hel klass! Med bilder och grafiska framställningar!

Det finns inte så gott om idealmänniskor nu för tiden, och om det bleve obligatorisk undervisning i sexuella frågor, så kan man vara ganska säker på, att en stor procent av Sveriges ungdom skulle få sin undervisning av personer, som vore mindre lämpade för detta kall. Hur många människor finns det egentligen i vårt land, som ha den takt och finkänslighet, den upphöjda livssyn, den kunskap och människokänedom och den intuition som skulle behövas för att kunna inför ett trettiotal unga beskrija, förklara, varna och stålsätta. Och märk väl! i dessa ungdomars sexuella brytningstid enligt vad motionärerna förutsatt.

Enligt min åsikt är det för sent att börja undervisa ungdomarna i sexuella ting under deras pubertetstid eller rent av efter den. Då ha de redan fått veta så mycket »fult» av andra ungar, då röra sig inom dem krafter, som förvilla deras omdöme, då ha de inte samma möjlighet att lugnt tillägna sig kunskapen.

När föräldrar inte våga tala om det sexuella med sina barn, skylla de ofta på att de »inte vilja väcka den björn som sover».

Det är ett tal, som jag inte förstår. Jag tror, att faran är bra mycket större att andra väcka onda krafter till liv, där det inte finns förtroende i dessa ting mellan föräldrar och barn. Ett barn, som vant sig att redan på sina första frågor få sanna, klara svar av mor, och som vet, att det alltid kan gå till henne och fråga, det tror jag har ett gott skydd emot osund »väckning».

För mig personligen har det känts som en särskild lycka att få tala med min pojke om både livets och dödens stora under. När han var en fyra, fem års liten herre var det vår stora hemlighet att vi visste, hur små barn komma till. Vi kommo överens om, att vi inte borde tala med andra om den, därför att det fanns mammor, som ville, att deras barn skulle tro på sagan om storsten.

Några svårigheter att tala med ett barn om de mest intima förhållanden på ett fint och lämpligt sätt, finns det knappast. Men att tala med redan vuxen ungdom vars utveckling och erfarenheter jag inte känner, det skulle jag inte vilja åtaga mig.

Att det behövs sexuell upplysning vill jag visst inte förneka. Men lika visst är det, att denna upplysning har sina risker. På åtskilliga håll i Stockholms skolor gör man försök — med vad resultat är väl svårt att bedöma. På sista tiden har det också gjorts några försök med att upplysa föräldrarna. Och det är bestämt en förnuftigare och riktigare väg.

Guldmedalj
Nässjö 1922

Guldmedalj
Falun 1927

H. M. Konungens Hovleverantör

Tusentals hem

använda numera

Dirigold-bordbestick

Personer med kultiverad smak och ekonomiskt sinne inse behaget och vinsten av att använda Dirigold.

Begär prospekt från

DIRIGOLDS FABRIKER - ÖREBRO

(ALCOMETALLER)

Försäljning i Stockholm: **Birger Jarlsg. 26**

(mellan Sture- och Engelbrektsplan)

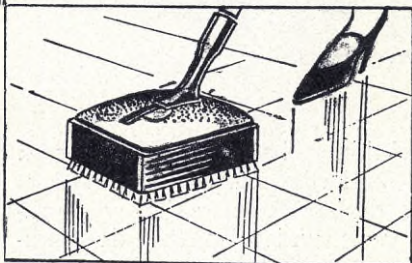

ett härligt dansgolv.

**Gahns
Bonvax**
Bonar lekande lätt!

skinande blankt, glashårt och glatt. Detta är resultatet av att golvet bonats med *Gahns Bonvax*. Användes med samma goda resultat till såväl parkettgolv som linoleummattor. *Gahns Bonvax* är lätt att arbeta, drygt och därför ekonomiskt. Det giver golven en hög varaktig glans och bevarar linoleummattornas mönster och färger på ett förträffligt sätt.

Svarta Sara leker Törnrosa.

(Forts. fr. sid. 441.)

go vi oss ned i en sal med svensk-norska emblem vart vi vände ögonen, och våra pannor rynkades djupt av två stora spösmål: kan man dricka tretår på ett kafferep i Jerusalem? och: hur gör ett brunt arabiskt barn när det hyllar en blond nordisk prins?

Det sistfödda problemet löstes först. In på den lilla estraden längst fram i salen rann en mörk flod av små orientaler, som snabbt ordnade sig till ett brunt vattenfall med lutning från långa tonåringar ned till otroligt små knyten med stora svarta blänkande ögon och en ansträngd vattenbena i krulligheten. De voro hopplöst roliga att se på. Kronprinsessan Märtha framför högaltaret i Oslo kan absolut inte ha sett högtidligare ut än en liten skokrämsfärgad nigerunge, som stod i första ledet och bytte fot en gång i sekunden, eller en komplett svart liten Sara som tittade argt i början men så småningom nådigt spräckte ansiktet i ett kollosalt Stomatolleende. Och inte blevo de tråkigare när de började producera sig. För säkerhets skull star-

tade de redan under vältaligheten som inledde programmet. Medan engelske guvernören och fröken Ekblad och en tacksam svensk talade, började en vågrörelse gå genom fallet. De långa tittade i samma stela allvar ut över blekansiktena, men de minsta, stora som svarta ullgarnsnystan, började illustrera inre knorrande med en sällan skådad mimik. Sju arablärarinnor hällde då och då olja på vattnet och spolerade en och annan kolsvart vattenkamning, men när Svarta Sara gäspade så benen krökte sig och stack ut en liten skär tunga mitt i det blanksvarta, och pojken bredvid henne upptäckte, att man når en viss färg-effekt med att rulla stora ljusblå ögonvitor runt i ett kolsvart ansikte, fanns det ingen möjlighet för oss i salen att hedra det svenska namnet genom korrekt uppträdande under pågående tal.

Så fick äntligen Saras hotfulla energi inriktas på Märtha och Olav och kvällens sensation, Törnrosa, kom. Hela havet strömmade ut och in trippade ensam på scenen en liten brun Törnrosa med svenska färgerna i band om håret. En så söt Törnrosa har aldrig suttit och dinglat med korta ben norr om Alperna. Det kombinerade hovet och

håcken tågade in, ambitiöst och högtidligt, och absolut korrekt genomförde de sedan leken på arabiska med gälla och underligt böjliga röster. När prinsessan sjöngs som sig bör »När bröllopsklockor ringa» på perfekt engelska, och så tågade ungarna taktfast ut, troligen prisande Allah att de överlevt denna förfärliga dag.

Själva löste vi spösmålet numro två på egen risk. Fröken Ekblad, som visade sig vara en förtjusande värdinna, hade av utrymmesskäl måst duka ett bord i en skum korridor. Det skulle hon aldrig ha gjort. Vi hade av respekt för den palestinska matens mystiska utseende och med en skräckfylld tanke på dess ursprung i två dygn livnärt oss på endast apelsiner. Att då släppa oss i frihet kring ett svenskt kaffebord i en skum korridor måste betraktas som rena sinnesförvirringen. Vi åto inte utan vi svepte i oss svensk korintkaka och hade ett förfärligt arbete att tappa bort räkningen på kopparna. Det var en opassande mätt och röd församling som omsider trädde fram i ljuset igen.

Att Jerusalems små arabbar tycka om fröken Ekblad är intet att förundra sig över. Men de tycka också om själva skolan, och det är väl nästan det högsta betyg en skola kan få. Det är något stortilat över det lilla skolhuset i Bibelns skugga, och det är något stortilat över dess ledare, liksom över alla dem, som självvalt placerat sig på kulturens yttersta förposter.

BANG.

Studentskan vid Norrström.

(Forts. fr. sid. 443.)

silkesstrumpa om? Talar hon som de flesta, kretsande kring tjugotalet, om vad han sa' och vad jag sa'? Stundom. Men det epitet hon ger sina manliga studiekamrater är oftare bussig än flott, och det har bevisligen hänt, att hon gillar en yngling med en tanke i huvudet mer än en som har slipsen i färg med skorna och hatten.

För övrigt kan en dialog mellan två kvinnliga lärda nådens år i år låta som följer:

— Mors. Har du sett Erik den fjortonde?

— Nej, men jag var på Peer Gynt i går. Har du sett Blanch's senaste?

— Ja, i lördags. I måndags var jag på Vilddjuret.

— I måndags... då såg jag visst Kära släkten...

Den kan låta så, men då är det bevisligen två av den s. k. värsta sorten, som inte är vad salig Floran kallade mindre allmän på högskolan. Deras just nu tupp-stora teaterfluga surrar dock inte enbart på andras parketter utan även och intensivast på deras egen scen. De ha en man kan nästan säga pionjärteater, där ryska underligheter och andra modernismens sist mönade frukter serveras i förvånansvärt väl-lagat tillstånd. Det kan komma mer ur detta ungdomens allvarliga scenpatos än man anar.

Via teatern strövar hon vida på humanismens blomsterängar. Somligt plockar hon, somligt trampar hon väl på och somligt samlar hon och pressar till minnen för livet. Hon är klarögd på ett sätt som kanske få av hennes föregående studentgenerationer; hon kan älska Pär Lagerkvist utan att spotta på Stjernhjelm...

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmsarg. 55:—, halvmsarg. 30:— pr gång. Hetsida f. t. 750:—, hetsida e. t. 600:—.
Lediga platser och platsökande 30 öre.

Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLOM

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.		UPPL. B.	
Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:50	Kvartal	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

**STEINWAY
&
SONS**

Flyglar och Pianinon

Den oöverträffade förebilden för
hela världens pianofabrikation.

Ensamagentur:

LUNDHOLMS PIANOMAGASIN

STOCKHOLM - Brunkebergstorg 24

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Kullgrens Gravvårdar

Konstnärlig
och smakfull form.
Förstklassigt
utförande.

Vackraste material.
Landets äldsta och
största granit-
förrådningverk.

Granitaktiebolaget
**C. A. Kullgrens Enka
UDDEVALLA**
Firman grundad 1842.

Landets äldsta fabrik för tillverk-
ning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande
alla våra tillverkningar, sändes på
begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344

Svält ej

Edra rumsväxter, giv
dem "Plantagen", ett
på vetenskaplig grund
sammansatt koncen-
trerat växtnäring-
salt. Garanterat äkta
endast på originalburkar. Erhålles hos
Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

**Efter den stränga
vintern kommer**

vårtröttheten

att göra sig särskilt starkt gällande.
Kom därför ihåg att den obehagliga
slappheten och bristande energien bäst
övervinnes genom användandet av

styrke- och nervnäringmedlet

Sanatogen

därför att organismen härigenom på
ett naturligt sätt tillföres de viktiga
äggviteämnen och fosfor i renaste form.

Rekommenderat i 25.000 skriftliga
uttalanden från kända läkare.

Fås på alla apotek samt i färg- och
kem.-affärer från Kr. 1: 75.

Önskas ytterligare upplysningar, ifyll
och insänd kupongen till

A.-B. SANATOGEN
Kungsgatan 59, Stockholm I. Tel. 12195

Sänd mig gratis och franco:

Sanatogenprov och broschyr

Namn .....

Titel: .....

Adress: .....

Överhuvudtaget är hon väl mer humanis-
tiskt än vetenskapligt inriktad. De flesta stu-
dentskorna på högskolan läsa humaniora,
nu senast moderna språk, som nyligen in-
förts som tentamensämnen. Och det är
inte bara för att något skall man läsa och
för att språk i regel ligger nära det kvinn-
liga intellektet, utan även där märks hen-
nes håg att välja ämnen i studierna, som
leda långt på andens område utan att
därför handicapa på materiens.

Det står en fläkt av ren läslust över
en ung stockholmsstudentska, någonting av
vaken lust åt båda hållen, inåt och utåt. Nå-
gonting, som gör, att man litat på, att arvet
från förr skall gå vidare oförvanskat in i
framtiden.

B. A.

En brygga mellan folken.

(Forts. fr. sid. 449.)

full av välvilja. Jag visste, att greve Snoil-
sky gällde för att vara en vacker man, men
fann mina förväntningar överträffade. 'Ni
skulle sett honom i hans ungdom', sade
senare Georg Brandes till mig, 'då verkade
han faktiskt som en uppenbarelse av manlig
skönhet.'

Men — jag vill inte tala om hans egen
skönhet, utan om hans diktning. Han för-
ärade mig genast sina skrifter, föreläste
sina älsklingsdikter, och vi voro under den
korta tid, som jag uppehöll mig i Dresden
och dagligen besökte hans hem, alltid för-
djupade i hans verk. På svenskarnes for-
mella sätt sade han: 'Jag skulle skatta mig
lycklig, om ni ville översätta mina dikter,
åtminstone några av dem.' Och han gav
mig en förteckning på de dikter, som han
särskilt önskade skulle ifrågakomma.

Att hans ord icke blott var en hövlighets-
fras, betygade mig hans brev, vilka regel-
bundet följde, sedan jag tagit itu med
arbetet och strax efter fullbordad över-
sättning sände honom dikt efter dikt. Han
delade min uppfattning; endast när jag före-
lade honom flera olika förslag till tolk-
ningar, gjorde han själv ett urval. Han hop-
pades kunna ordna tryckningen av en tysk
upplaga, ja, han trodde sin egen svenske
förläggare hågad att utgiva den. Ack, han
misstog sig. Hos oss är intresset för spe-
ciellt lyriska dikter så ringa, att t. o. m.
diktarens eget förord intet förmådde ut-
rätta, ja, icke ens i detta århundrade har
denna min översättning trots alla lovord
från författarens sida och trots mina egna
ansträngningar kommit ut. Däremot har ett
fåtal av Snoilskys dikter, som inte stodo
på mitt program och vilka översatts av
den avlidne professor Adolf Stern, utgivits.»

Det kanske kan intressera att höra en
av Emma Klingenfolds Snoilskyöversättningar
— ur samlingen väljer jag Svarta svar-
nor. Den lyder:

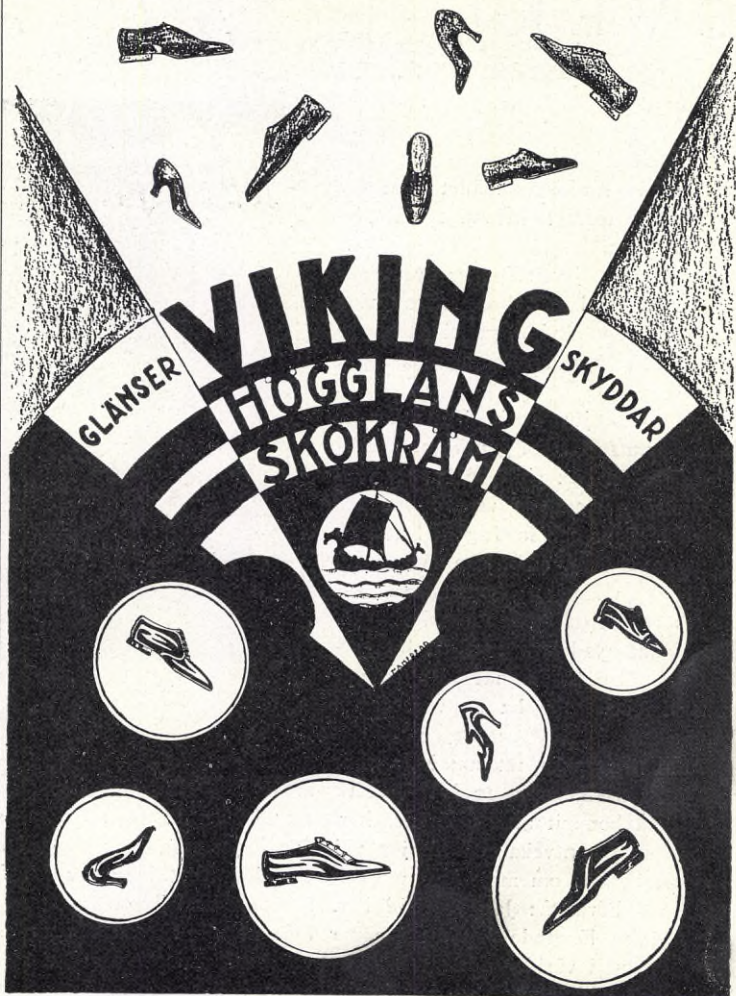
"Schwarze Schwäne.

Schwarze Schwäne, schwarze Schwäne
Zieh'n im Trauerzuge sacht,
Spähen nach versunkner Sonne
In der Tiefe dunkler Nacht.

Schwarz, wie einst verkoht vom Feuer,
Ist das reiche Flaungewand;
Blutrot gibt der Schnabel schweigend
Kunde noch von jenem Brand.

Weisse Schwäne, zahm im Schilfe,
Haschen Futter für die Brut —
Gleitet weiter, schwarze Schwäne,
Kinder ihr der Nacht und Glut!"

Emma Klingefeld är en av de andens
trågne arbetare, som med aldrig svikande
hämförelse och flit, uppfylld av självför-
glömande kärlek till sitt höga kall, slagit en
brygga mellan folken.

Frö

och allt för TRÄDGÅRDEN.

BLOMSTERLÖKAR, SÄTTPOTATIS, ROSOR
m. fl. växter.

TRÄDGÅRDSREDSKAP, GÖDSELÄMMEN,
VÄXTOHYREMEDEL m. m.

Katalog franko.

A/B Nordiska

Fröhandeln

Norr 14220.

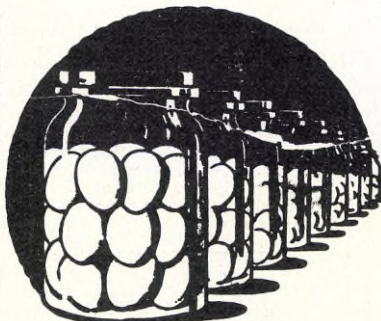
Mäster Samuelsgatan 45, Stockholm C.

Norr 14435.

**Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.**

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

SVENSKA BRUKSKONTORET A.-B., Stockholm 2. Rt. 3760, 3993.

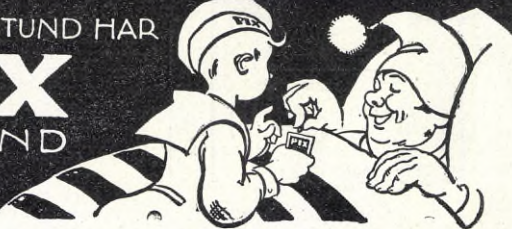
1/10 öre pr ägg kostar det bara

att hålla äggen friska och fina un-
der mer än ett år, gulan och vitan
skilja sig lätt, och vitan kan fort-
farande vispas till skum, om Ni
använder det moderna immunise-
ringsmedlet "Garantol" för kon-
servering av äggen. Intyg från en
hel del svenska förbrukare sändes
på begäran.

"GARANTOL är en ägg-garanti!"
Utförlig bruksanvisning medföljer.
Packning F. för 120 tjug ägg 4.30
Packning G. för 400 tjug ägg 8.50
Provpaket för 6 tjug Kr. 0.50 plus
porto. Hos Eder färg- eller spe-
cerhandlande eller direkt från

MORGONSTUND HAR

PIX
I MUND

"SVERIGE ÄR ÄNDÅ TILL SLUT..."

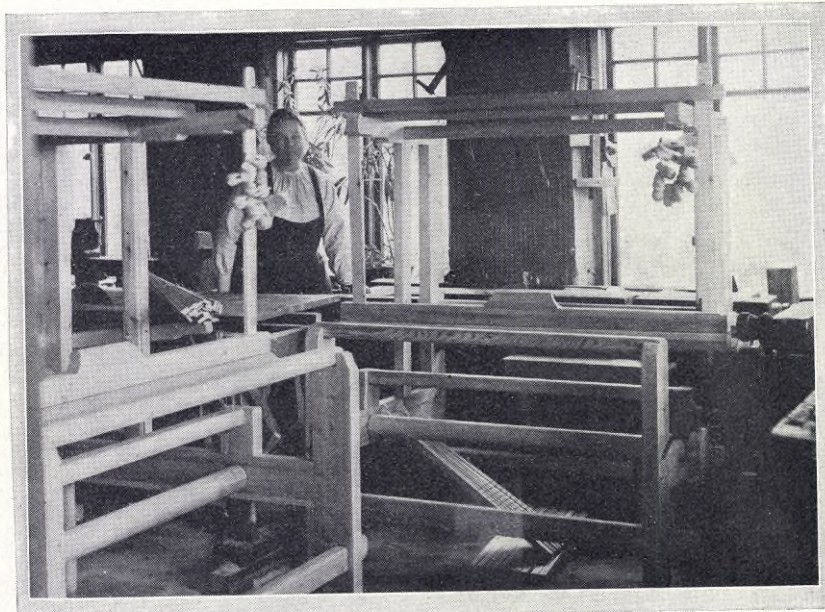
FRÅN KONTORSPULPETEN och resebyrådisken i det gamla kejsardömet Berlin och krigsårens Paris till svarstolen och hyvelbänken i det fredliga skånska stationssamhället — se där ett mindre vanligt kvinnligt levnadslöpp.

Det vilar ett ljus skimmer över minnet av mitt besök hos fröken Eva Lundberg, den kvinnliga vävstolsbyggaren i Åstorp, vid foten av den fagra Söderåsen.

Hon stod just och kontrollerade grundstommen för en ganska stor vävstil, högre än hon själv, då vi en vacker höstdag stannade utanför hennes verkstad. Ljus och kraftig höll hon på därinne vid sin elektriska svarv och hyvelbänk, villig att demonstrera sitt arbetes alla detaljer och resultat.

Strålande glad blev hon, då hon erfor, att den beställande damen var fransyska och ville ha en vävstol till Frankrike.

"Talar ni franska, madame? Jag har varit i Frankrike nära 10 år!" — "Hur har Ni då kommit att slå Er ner här, som kvinnlig hantverkare?" "Å, jag vill så gärna berätta om mig själv, om damerna vill höra på: Jag är född här. Redan tidigt längtade jag att komma över Åsen ut i världen för att få kunskaper och bildning, så att jag kunde skaffa mig uppehälle. Jag fick lära bokhålleri, lyckades få anställning i Göteborg, studerade engelska och tyska på egen hand och fick 1899 en god plats som bokföreläsare i en spediti-

Eva Lundberg i sin verkstad.

affär i Berlin, där jag stannade till 1911. Men lusten att lära, som än i dag följer mig, drev mig till Paris. Jag var där först i en engelsk firma och arbetade med liv och intresse till kriget bröt ut, då firman upphörde. Allt liv var som utlocknat i den stora staden utom i livsmedelsaffärerna, som hade mat i överflöd under hela kriget. Efter ett halvt års arbetslöshet yppade sig plats å en amerikansk resebyrå och bank. Ett ansträngande arbete under den ständiga krigsoron. Med tiden som arbetet

ökades, växte ansvaret, så att jag till sist hade ett 30-tal arbetande under mig.

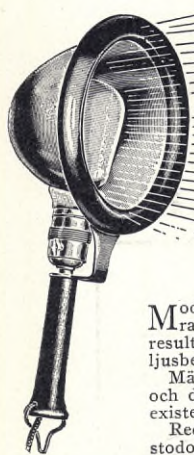
Tiden gick och under dessa år hade mina föräldrar blivit gamla och behövde mina omsorger. Jag lämnade då allt för att hjälpa dem under deras sista tid och reste hem 1920. Först i dag efter 8 år är det som jag råkat någon från det kära Frankrike och har tillfälle att tala det vackra språket. Tack, madame, vad det är underbart. Min far hade redan som pojke måst

sörja för sitt uppehälle. Energisk, rätt-skaffens och full av verksamhetslust arbetade han under sommaren med att bygga hus, om vintern gjorde han möbler och vävstolar. Ett stort antal vävstolar har utgått från hans verkstad, och den sista, som han höll på med, avsåndes i fjor, veckan före hans död. Han var då nära 92 år. Hans vävstolar gingo vida omkring i världen, till England och Schweiz och voro överallt till full belåtenhet. Gediget arbete och bästa material ha gjort honom känd och värderad överallt. Vid hans frånfälle fortsatte jag hans arbete efter hans metod. Jag är mycket nöjd med mitt liv här och arbetar med kärlek i min faders yrke."

"Har ni inget biträde?" — "Nej, jag är ensam om allt. Mitt enda levande sällskap är min stora katt, som troget håller mig sällskap. Vävstolarna skulle strax fördyras, om vi vore flera om dem. Jag gör vilken storlek som önskas, och ännu har ingen varit missnöjd med priset."

"Ja, vi ha just varit i tillfälle att se två av era vävstolar i gång och ägarinnorna äro mycket nöjda med dem ur alla synpunkter, även för deras billiga pris."

Vi hade fördröjt oss länge hos denna intagande arbetande kvinna och voro vid avskedet ense om, att den lyckliga hon alltid funnit i sitt arbete, förmått hålla henne ung till kropp och själ. ANNA GRAHNBERG.

AESKULAPLAMPAN

Modern medicinsk världslitteratur förtäljer om glänsande resultat mot sjukdomar, tack vare ljusbehandlingens metod...

Människorna, såväl som växter och djur, behöva ljus för att kunna existera och trivas.

Redan de gamla romarna förstodo att tillgodogöra sig solljusets läkekraft för kroppens vård och även för speciella sjukdomar, i synnerhet rubbningar i ämnesomsättningen.

Först sedan elektriskt ljus införts, kunde ljusets läkekraft grundligare studeras och tillgodogöras en lidande mänsklighet.

Sedan Pinsen påvisat solstrålars läkekraft, har Kellor först använt elektriska lampor som ersättning för solljuset. De kända läkarna Dr Bernhard, Lindholm, Schwendsen, Feilberg, Rollier, Bach, Jesionek m. fl. påvisade de gynnsamma resultat de uppnått med ljusstrålarna vid särbehandling, tuberkulösa sjukdomar i ben, leder och hud etc. Sedan konstruerades apparater för ersättning av solljuset, bågampor, kvartslampor, spektrosollampor, strålnugnar etc. Till läkares och sjukhus' utrustning hör nu dylika apparater.

Svårigheten att handhava de stora ljusapparaterna fanns dock kvar. Men nu har det lyckats att framställa det bästa tänkbara för lätthanterlig och billig behandling i hemmet. Lampan för alla, som enkelt möjlighörs ljusbehandling, samt vars ljuskälla bekvämt kan inriktas på det sjuka partiet.

Violett bestrålning mot ryggvärk.

Skön, frisk hy, ungdomligt utseende genom röd bestrålning.

LJUSET HELAR ALLA SJUKDOMAR!

Utän ljus vad vore liv?

Aeskulaplampa, för lokal Carbofilglödljusbehandling, gör det möjligt att använda ljusterapi med synnerligen gott resultat (som verklig fysisk läkarefaktor) utan stora omständigheter eller kostbara arrangemang vid sjukbädden.

Genom lampans metallspjels paraboliska form bli ljus- och värmestrålarna starkt koncentrerade, och under stor intensitet återstrålade på den sjuka kroppsdelen.

Färgad ljusbehandling (chromoterapi) är en mänsklighetens välgörare, som undantränger många dyra och ofta värdelösa medikamenter.

Då det röda ljusets svängningar äro beräknade till 450, och det violetta till 800 billioner i sekunden, så förstår man att de ha olika verkan på kroppens celler och nerver. Allt efter sjukdomens art användas röda eller violetta lampor.

Till en början bestråla blott 5-10 minuter! Efter några dagar upp till 30 minuter. Avstånd till det bestrålade stället c:a 10-30 cm. Flera bestrålningar kunna företagas samma dag, om patienten stannar inomhus. Emellertid bäst på kvällen.

Enligt läkares erfarenheter användes Aeskulaplampa på följande sätt:

Rödljus, där det gäller att tillföra kroppen nya, sunda vätskor. I enlighet med dess upplivande verkan på nervsystemet är det röda ljuset särdeles välgörande vid depressionstillstånd, nervositet, andlig trötthet och allmän nervförlappning. Vidare mot hämorrhoider, åderbräck, brännskador, eksem, generande rodnader, revorvar, åderförkalkning, vid försenad menstruation, svagt arteriellt blodtryck, allmän svaghet, håravfall etc.

Matsmältningsbesvär, på grund av stockningar i blodcirkulationen, förstoppning och ojäma tarmrörelser förbättras snabbt. Nervförlamning behandlas med fördel. Rött ljus bäst för bevarande av en frisk och skön hy.

Vitljus som värmelampa i allmänhet. Att torka hår med etc.

Violettljus rekommenderas, där det gäller att mildra, att lugna, att skaffa hårt spända nerver vila. Alltså vid nervösa tillstånd, såsom sömnlöshet o. d. Vid akuta inflammationer och blödningsar, diarré och stegrad tarmverksamhet. Vid astma, sensträckningar, gikt, ryggskott, illamående, tandvärk, ischias, huvudvärk, kolik, skrivkramp o. s. v. Likaså reumatism i muskler eller leder, bör behandlas med violett ljus.

Aeskulaplampa är en källa till hälsa och välbefinnande för var och en.

Vid allvarigare sjukdomsfall, t. ex. lungtuberkulos, tillrådes läkarkonsultation, då behandling med lampan i samband med medicinering ger bästa resultat.

Vid behandling i ansiktet, slut ögonen! Vår för besväras med "värmeflaskor", "kuddar" etc. Tag vår lampa med i bädden! Håll den på lagom avstånd från det sjuka stället, och dess verkan märkes på få minuter!

De olika ljusen kunna naturligtvis även användas på djuren.

AESKULAPLAMPAN

är synnerligen elegant och gediget utförd. Är konstruerad på vetenskaplig grund. Vi varna för riskabla efterapningar! Begär bevis på att Ni får den ÄKTA Aeskulaplampa, med ÄKTA Carbofilbrännare! (Lagligt skydd! Kungl. Patent- & Reg. Verket.) Båda äro stämplade med "CARBOFIL", "UVIOL" och firma. Se noga efter detta!

Aeskulaplampa användes och rekommenderas av 1000-tals läkare.

Aeskulaplampa, enligt avbildningen, är försedd med 3 ÄKTA Carbofilbrännare, röd, vit och violett, i naturkolorerat glas (annat glas och andra brännare duga ej, då de sakna terapeutisk verkan). Låt ej övertala eder att taga andra! Observera detta noga!

Vid beställning uppgiv volt! Lampan kopplas till vanlig väggkontakt eller annan ljusledning. På det att vårt mål skall uppnås: Att den underbara Aeskulaplampa må installeras i varje

Svåra plågor i mellangärde och underliv kunna försvinna på få minuter.

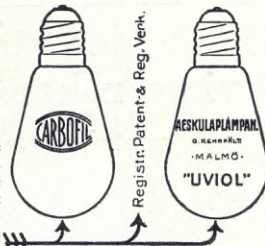

Hör Du, mor, Aeskulaplampa gjorde oss verkligen gott Du. Inga plågor mer! Underbart! Och pojken svåra tandvärk försvann på 5 minuter!

hem, är priset satt så lågt som till endast 33 kronor, komplett. Ombud antagas överallt. — 1000-tals intyg!

VARNING!

Den äkta lampan är försedd med stämplad enligt vidstående. (Lagligt skydd! Kungl. Patent- & Reg. Verket.) Dessutom är varje handtag försedd med vidstående skylt. Endast då är lampan äkta! Låt ej övertala Eder att taga något annat, som Ni ångrar! Finnes ej den äkta med alla vidstående stämplad, så tillskriv:

AESKULAPLAMPAN, Malmö, Jörgen Ankersg. 1, Tel. 75 08.

BESTÄLLNINGSEDEL.

Från firman Aeskulaplampa i Malmö beställes att sändas mot postförskott 1 Aeskulaplampa med 3 äkta UVIOL-stämplade Carbofilbrännare, pris komplett kr. 33:— VOLT (måste uppges) ..... Skulle lampan ej motsvara mina förväntningar, så förbehåller jag mig rätten att få återsända densamma, inom 5 dagar från mottagningsdagen.

Namn: .....

Titel: .....

Gata: ..... Nr .....

Postadress: .....

V. g. skriv tydligt! Eftertryck förbjödes!

Tag nu av Dig, far, så börja vi behandlingen genast. Du blir säkert av med Din värk.

Framkalla ungdomens vackra hy!

Skänker
Skydd och
Skönhet

Behandla Ert ansikte, Edra händer, armar och hals med F. Paulis äkta Liljemjök-Crème. Hudens porer upptaga med begärlighet de i crèmen ingående, ör huden närande och förskönande ämnena. Efter endast en kort tids behandling finner Ni Er hy vackrare samt Edra händer vita och mjuka, varigenom hela Ert utseende får ungdomlighetens charm.

F. Pauli's äkta Liljemjök-Crème

Skär etikett, lätt — för bruk under dagen.
Blå etikett, fet — för hudens rengöring.

Aspirin- TABLETTER

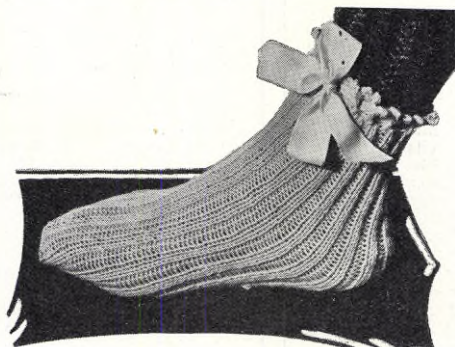
vid tecken till förkylning eller reumatism

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576. Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

SILKESSTRUMPOR
uppmaskas o. lagas fort o. billigt.
HALLDINS ATELJÉ
Malmskillnadsg. 48 A, 2 tr. Sthlm.

Iduns handarbetsavdelning.

Tofflor.

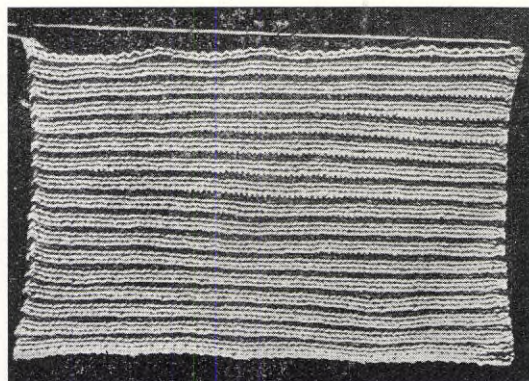
Såsom passande antingen bad- eller natt-tofflor, d. v. s. sådana som man drar på sig om kvällarna för kalla fötter.

De äro av rose viyellagarn och stickas i ett stycke såsom synes på bilden, 25 cm. långt och 13 cm. brett. Ungefär 45 gram garn åtgår plus en bit resår samt 70 cm. sidenband i vitt eller rosa.

Vi lägga upp 68 maskor och sticka 2 räta och 2 aviga hela vägen tills biten är 25 cm. Maska av löst. Sy sedan ihop långsidorna och ena kortsidan, virka ett stolpvarv med en pikot emellan stolparna på den öppna sidan och dra resårbandet i stolphålen. Träd på toffeln med sömmen mitt bak samt sätt sidenrosetten mitt fram.

Enkelt och lättgjort!

B. L.

Stor pianistisk färdighet

uppnås numera fortast genom rationell utbildning av muskler och öga.

Varje pianospelare, som vill uppnå stor teknik, bör anlita vår allmänt erkända metod, som på kort tid bibringar musklerna högsta möjliga prestationsförmåga, vänjer ögat vid snabb notläsning, och åstadkommer absolut behärskning av klaviaturen.

Vår metod möjliggör utomordentligt snabba framsteg i såväl teknik och fingerfärdighet som förmåga att spela från bladet. Den dagliga övningen reduceras till ett minimum. — En känd pianist skriver:

— "Eder metod sätter varje pianospelare i stånd att på kort tid taga ett jättesteg mot målet: en pianovirtuos' skicklighet."

Prospekt med uttalanden av musikpedagoger, erhålles gratis.

FORTE-INSTITUTET, Göteborg III.

SYDSVENSKA BANKEN

Ställning den 31 mars 1929.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	3,938,337: 25	Aktiekapital	34,000,000: —
Obligationer	15,287,703: 34	Depositions- och kapital- räkningar	69,146,352: 76
Fastigheter	6,762,591: 75	Sparkasseräkning	35,496,352: 45
Inventarier	100: —	Check- och uppsägnings- räkningar	24,081,931: 46
Låneräkning	64,188,070: 92	Postremissväxleräkning	2,980,047: 94
Växlar	51,577,848: 34	Inhemskas banker	11,495,636: 80
Checkräkning	21,825,213: 79	Utländska banker och bankirer	7,855,818: 07
Inhemskas banker	795,162: 50	Andra räkningar	5,838,739: 09
Utländska banker och bankirer	3,588,540: 20		
Andra räkningar	22,931,310: 48		
	Kronor 190,894,878: 57		Kronor 190,894,878: 57

Phyllosan stegrar kroppens motståndskraft, förnyar blodet, motverkar åderförkalkning, minskar för högt blodtryck, stärker hjärtverksamheten och giver hälsa och ökad vitalitet oberoende av ålder.

Läkare över hela världen lovorda allmänt dess goda verkningar.

Phyllosan

Framställes enligt föreskrift av med. dr E. Bürgi, professor i farmakologi vid universitet i Bern.

Phyllosan tillhandahålles av apoteken i flaskor om 100 tabletter å kr. 4.85.

ELEFANTENS DROGHANDEL, Stockholm.

Har Ni kex
i kikaren så
är det

Örebro
KEX

Pengar i Postsparbanken är Pengar i "Plånboken",

ty samma postsparbanksbok gäller vid **alla** postanstalter och sammanlagt intill 300 kr. pr kalendervecka utbetalas **utan uppsägning**. Ränta 4 %

Manande ord från kyrkliga mötet.

(Forts. fr. sid. 451.)

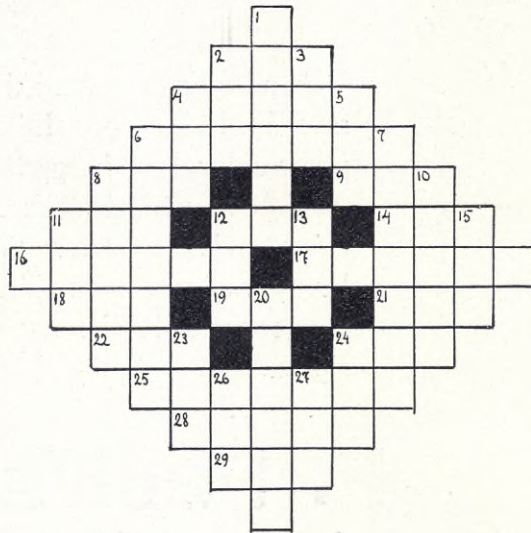
Det behövs i vår kyrka en väckelse, som ser Gud i ansiktet och genom vilken människor bli vax i Guds hand. Det är vägen hem till rikedom. Barndomshemmet och fadern hade råd att ersätta det förskringrade arvet. Detta är förlåtelsens bråddjupa hemlighet: att den hemvändande får allt igen, nästan på bekostnad av den hemmavarande.

(Kyrkoherde T. Ysander om "Den förlorade sonen".)

Vi ha fattat vårt beslut å ena sidan till den religiösa och sedliga fostrans fromma, å andra sidan i religionsfrihetens anda: att det som är ett heligt ärende för en stor del av vårt folk skulle kunna få tillfredsställas och tillgodoses. Det femtonde allmänna kyrkliga mötet har fullgjort en plikt, och trots den korta tid, som för denna överläggning tyvärr stått till buds, fullgjort den på sådant sätt, att uttalandet borde verka både övertygande och lugnande på såväl myndigheter som föräldrar och hem och kyrkfolk i vårt land.

(Slutord av ärkebiskop Nathan Söderblom.)

Kryssordstävlan i n:r 16.

Vågräta ord: 2. Fransk stad av viss betydelse för svenskarna. 4. På buteljer. 6. En hund bland hundar. 8. Något som kan skjutas. 9. Förekommer ej levande. 11. Bibliskt namn och förkortad läroanstalt. 12. En låda av akacieträd omtalad i en Mosebok. 14. Bildas vid förbränning. 16. Mellan äggula och äggvita. 17. Veranda. 18. Smek. 19. Kloster-namn. 21. Värde upp till 36 kronor. 22. Vävterm. 24. Kan vara vara. 25. Tillhör den sömmandes utrustning. 28. Att göra anteckningar i. 29. Enhet för belysning.

Lodräta ord: 1. Gör julgranen i februari. 2. Han och Hon. 3. Preposition. 4. Vill man gärna ha eget. 5. Lugnvatten. 6. Blir det fullt av efter vad man kallar "sjöslag". 7. Förekommer bl. a. vid bröllop.

8. Tuggummi-sättning. 10. Kärleksgudens attribut. 11. Tillhör glada fiskars släkte. 12. Nära Sönderjylland. 13. Är nageln en form av. 15. Kvinnligt djur. 20. Sticks. 23. Enheten för mekanisk kraft. 24. Råder när synvidden är nedsatt. 26. Bekant för fläckar. 27. Konung.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. å 5 kronor. Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 16."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 10.

Vågräta ord: 1. Lotterispel. 9. Urd. 10. Dur. 12. Åbo. 14. Råk. 16. Pisa. 18. Slå. 20. Lagt. 22. Ink. 23. Ökänd. 25. Sue. 26. Stänka. 27. Gäckas. 28. Sid. 29. Alfer. 31. Ens. 32. Egal. 34. Pur. 35. Stop. 36. Teg. 38. Lut. 39. Väv. 41. Pir. 42. Tuilerierna.

Lodräta ord: 2. Tuba. 3. Tro. 4. Ed. 5. Id. 6. Sur. 7. Präl. 8. Tapiseri. 11. Mötesspår. 12. Askådat. 13. Klä. 15. Kasket. 17. Intig. 18. Skalp. 19. Änger. 21. Guano. 23. Öka. 24. Där. 30. Fur. 33. Levi. 35. Surr. 37. Gäl. 38. Lie.

Som vanligt två pris — å 13 kronor — vilka tillfalla *Esther Nilsson*, Telegrafens, Filipstad, och *V. Magnusson*, Tullgatan 4, Eksjö.

Rättelse: I. Till Iduns Porträttgalleri i föreg. nr: Fru Fanny Häfner har efter 20-årig verksamhet lämnat Borgholms badanstalt och övertagit rumsut-hyrningen vid Nybro badanstalt.

II. Felaktigt uppgavs i föreg. n:r att fröken Karin Borell bar en klädning från Maison Orre; klädningen var icke från denna ateljé.

Våren är kommen

— vinterplaggen läggs av, det ena efter det andra, och de ljusa, vita, lätta sommarkläderna tagas fram. En hel del behöver tvättas och det är då värdefullt att veta, att varje plagg återfår sin elegans och bibehåller sitt utseende som nytt genom en enda behandling med Persil.

Intet tvättmedel gör kläderna så rena och så vita som Persil, intet tvättmedel skonar kläderna i så oerhört hög grad som Persil.

Henkels världsberömda tvättmedel Persil säljes överallt i originalpaket à 50 öre, aldrig i lös vikt.

För all slags tvätt använd uteslutande

Persil

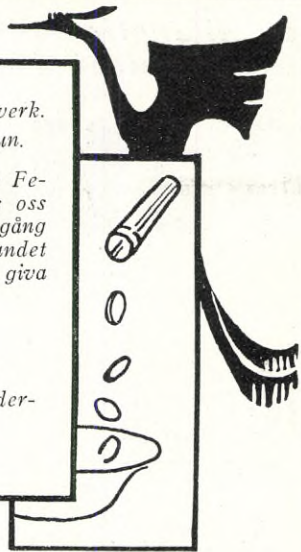

Till A. W. Herdins Färgverk.
Falun.

Får härmed tacka för de Fenix färgtabletter, som sänts oss som prov och på samma gång meddela, att jag vid användandet av dessa färger funnit dem giva ett mycket gott resultat.

Högaktningsfullt
Anna Grauers
Vice ordf. i Vara Husmoder-
förening.

Vara den 7 januari 1929.

"Ett mycket gott resultat"

Ovanstående intyg är ett exempel på, vad alla de säga som provat Fenix Hemfärger. Det goda resultatet är inte någon tillfällighet.

Man lyckas alltid bra med Fenix Hemfärger. Dessa äro i tabletter, och just därför är det så lätt att beräkna den rätta färgmängden, då man vet, att en tablett räcker till 50 gram tyg. Härigenom undviks också allt slöseri med färg. Det är därför en Fenix-färgning blir så billig.

Det finns 30 olika Fenix-färger att välja på, och ett glasrör med 10 tabletter kostar bara 75 öre. Finnas hos färghandlare m. fl.

FENIX

HEMFÄRGER I TABLETTER

En Fenix-färgning går lika lätt som en vanlig tvätt.

Vårmodet 1929

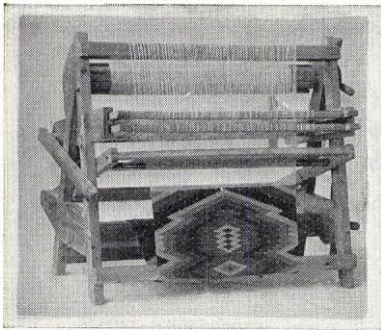
studera damerna bäst hos PUB. I våra utsökta kollektioner är det lätt att finna just det Ni söker, i kappor, dräkter, hattar, klänningar och skodon. PUB:s urval i skräddarsydda dräkter torde vara det största i Stockholm.

Paul U. Bergströms A/B

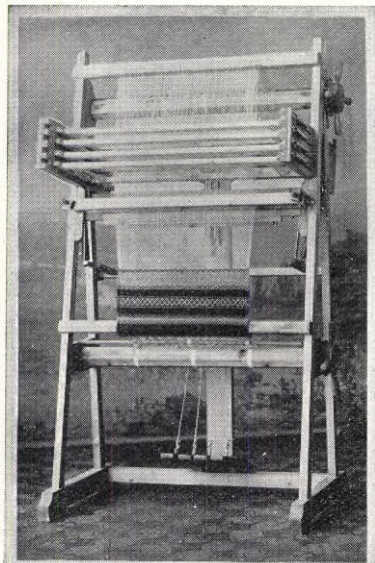
Norr.

Söder.

En vävstol i varje hem!

Bordvävstol Typ A.
Två skaft. 72 cm. skedbredd.
Pris Kr. 48: 50.

Golvvävstol Typ D.
Fyra skaft. 85 cm. skedbredd.
Pris Kr. 119: —.

Vi hava övertagit ensamtillverknings-
& försäljningsrätt för

KOPPOMS HERRGÅRDS VÄVSTOLAR

de av Vävläraryninnan Fröken Ingeborg Simonsson, Töcksfors, konstruerade nya vävstolarna.

Det stora utrymme som erfordras för den gamla vävstolstypen har utgjort hinder för många att skaffa sig en vävstol. Detta hinder är nu undanröjt. Varje vävintresserad person som disponerar ett enda litet rum, behöver numera ej av utrymmesskäl avstå från en sådan trevlig och nyttig sysselsättning som vävning. Oaktat stor vävbredd taga dessa vävstolar ytterst litet utrymme. Fyra olika typer tillverkas. Bordvävstolarna och de mindre typerna av golvvävstolarna, kunna då de ej användas, placeras i en garderob, tambur e. d. De kunna lätt flyttas från det ena rummet till det andra, tagas med ut i trädgården o. s. v.

Vävstolarna äro fernissade i träets färg men kunna på beställning erhållas laserade i andra färger. Alla typer utom typ A äro försedda med löpbana för skytteln. Vävar med upp till 160 cm. skedbredd föres i lager. Större bredder kunna erhållas på beställning.

Prislista med beskrivning sändes på begäran.

Västgöta Linneväfveri

Tel. 46 FRITSLA Tel. 46

Patent sökt.

MÖDRAR! "Califig" är ett pålitligt laxativ för barn.

Även då barnen äro kinkiga vid feber, kväljningar, förstoppning eller förkylning tycka de om "Califig" — Californisk Fikon-Syrup — på grund av dess behagliga smak. Det lugnar alltid magen och medför åsyftad verkan. En tesked i dag kan förebygga, att barnet blir sjukt i morgon. Miljontals mödrar i hela världen lita på detta milda och oskyldiga laxativ. De veta, att en tesked "Califig" i dag är nog för att barnet i morgon skall vara glatt och friskt. Det innehåller inga narkotiska eller stillande gifter. Det åstadkommer aldrig knip eller för stark verkan.

Begär alltid "Califig"! Bruksanvisning för barn av alla åldrar och för vuxna finnes tryckt på varje flaska. Förvissa Er om att ni får "Califig"! Det kan erhållas på alla apotek.

Scen och Film

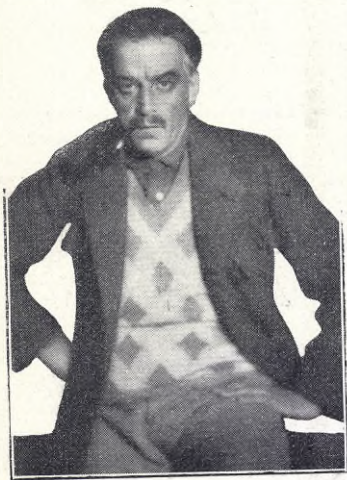
"Othello" är en sällsynt gäst på vår Opera, det var visst fyra år sedan sist och den var efterlängtat. D. v. s. någon publikopera har detta Verdis underbara verk ett av operalitteraturens djupaste och vackraste, tyvärr aldrig blivit. Men den skulle bli, om den musikintresserade ville ge sig i kast med Othello och tålmodigt höra den några gånger.

Martin Öhman — en intelligent utformad Othellofigur, en konstnärlighet i spel och röstbehandling, som vi inte äro bortskämda med här hemma och som uppväger vad som fattas Martin Öhman för denna hjälteroll i stämans naturliga prakt.

Ruth Althén som Desdemona — sångerskans kanske bästa parti, där hennes säkra sångkonst, hennes ljusa sopran och omsorgsfulla, förståndiga aktion är en njutning att höra och se. Hr Richters Jago har också sina förtjänster.

En stor operakväll, en rekreationspunkt i vardagslivet.

E. N.

Ivar Kåge i "Vilddjuret".
(Almberg & Preinitz.)

En norrländsk kraftstation, en kraftkarl, som tämjer natur och kvinnor och dyrkar sitt hårda yrke, en hans medarbetare, som brukar kraftord, men verkar allt annat än kraftig, en svartögd tjä-

**Försummar Ni daglig hudvård,
åldras ansiktet för tidigt.**

Smuts tår och tvål irriterar huden och borttager fett. Använd därför ett mildt, välgörande medel som OATINE — ingnidning och avtorkning — och ansiktet får ett friskare utseende varjämte huden stimuleras, rensas och skyddas. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

Oatine
SNOW

å Kr. 1:25 tor användning i damväskor.

TILLERKÄND 10 GRAND PRIX & GULDMEALJER.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris och Stockholm.
Nederlag: MALMÖ. Fås i Finland i Parfumeri Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket välluktande samt dryg och bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås överallt i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—.
I elegant lyxförpackning till samma pris.
Oatine och Oatine-Snow fås även i tub

narinna, som har naturbarnets alla lidelser i oförfalskat skick, och en blond fästmo, som ställer till oreka och tror, att hennes och fästmannens lycka och räddning — från vad? — består i förflyttning till civilisationen.

Detta är materialen i Ernst Didrings nya pjäs "Vilddjuret", som präglas av kraft, allvar, sympatisk realism, god mening och naturlig ton. Pjäsen fel förefalla oss vara bristande dra-

matisk intensitet och intentioner, som inte fullföljas och utnyttjas. Ty vad borde inte ha kunnat komma ut av konflikten naturbarnet-stadsflickan och den unga kvinnan mellan de båda männen i vildmarken! Men nästan innan något kommit sig i gång, blev det, när vilddjuret ränner brödkniven i sin husbondes rygg, därför att han blivit svag inför den blonda flickan från Stockholm, ett visserligen tragiskt

— "drastiskt" hörde vi en dam säga i garderobsträngseln! — men ganska överraskande slut på en inte tillräckligt laddad konflikt.

Författaren hade givit skadespelarna tacksamma och intresseväckande roller och spelet uppbars på de flesta händer förträffligt. Ivar Kåge som den stora vildmarksingenjören hade kanske gjort sin typ en aning för godmodig för att den skulle stämma med den hänsynslösa järnnatur

som hans omgivning tillvitar honom. Men det var en trovärdig vardagsrealism, en enkel kärvhet i hans spel, som var utmärkt på sin plats. Ivar Kåge har än en gång visat att teatern i honom har en framstående karaktärsskådespelare. Vilddjurets svåra roll hade lagts i händerna på Karin Carlson, som visade en mörk apparition och ett smidigt spel, men hennes röst ljöd med många oböjliga elevtonfall. Desto mera flytande böjligt och naturligt talar fröken Lindahl, hon finner känsligt alla röstskiftningar och hela hennes aktion är fin och balanse-rad — hon är att gratulera till denna prestation. Samma reverens göres också Alf Sjöberg för hans briljanta lilla studie av förmannen Jonson. Anders Henrikson — som den unge ingenjören — har ett sympatiskt och naturligt sätt att säga vardagsrepliker. E. N.

Den mycket efterlängtade och reklamerade Ronald Colman—Lily Damitafilmen "Räddningen" kan inte beskrivas, men ännu mindre ses. Ett hopplöst, obegripligt sammelsurium till mystisk handling i hollywoodsk söderhavsmiljö. Sällan haver vi skådat maken till kollrighet.

Hr Colman stirrar uttrycksöst på samma punkt i tomma intet hela tiden och passar inte alls till gentlemannavapensmugglare på en stor brigg — om man kunde fatta varför amerikanska filmcharmörer, som äro förträffliga i salongskomedifacket, ovillkorligen ska ut i stora vilda naturepos! Samma sak med den lilla förtjusande komediennen Lily Damita, som gör en ömklig figur till tragisk lady i silverlaméaftontoaletter mitt på blanka exotiska förmiddagen på sin lords lustjakt-däck.

Bry Er inte om att gå på "Räddningen", om Ni vill rädda en kväll. E. N.

På en bio "Räddningen", på en annan "Skeppsrottet". Vi föredra i alla fall det senare. Trots sin orimlighet har "Skeppsrottet" dock en viss rejäl filmspänning och sund sentimentalitet, som man förr står ut med än med kvasilitteraturen. Dorothy Mackaill är söt och välskapt både i boudoir och på söderhavsoch Milton Sills ser ut som den präktiga polis han skall vara.

Man haver skådat värre. E. N.

Leo Tolstoy's "Det levande liket" står i en hög klass. Att det är Leo Tolstoy's förtjänst mer än någon annans är enbart glädjande, då man tänker på hur hans Anna Karenina misshandlats och förvanskats till oigenkännlighet. Till en del, och största delen, beror väl filmen Anna Kareninas nederlag i jämförelsen på dess amerikanska ursprung. Det levande liket är gjort av ryssar och det märks. Tidats kanske för mycket. Tanken i den speci-

Njutning utan skada

för hälsan garanterar varaktig livsglädje. Ni vill förbli unga, levnadsfriska och ha glädje i arbetet. Därför måste Ni välja Edra njutningar med hänsyn till, att den riktiga glädjen och det kroppsliga välbefinnandet samtidigt komma till sin rätt. Ersätt det vanliga kaffet med det koffeinfria Kaffe Hag. Koffeinet har inget att göra med bönkaffets arom och smak. Bönkaffe är emellertid bra för alla, när koffeinet extraherats därur. Försök med Kaffe Hag och övertyga Eder om, att det även för Eder är bättre och mera hälsosamt.

Till Koffeinfritt Kaffe, A.-B., Stockholm 7.

Var god sänd mig en provburk (50 gr.) koffeinfritt KAFFE HAG. 10 öre i frimärken bifogas.

Namn: .....

Bostad: .....

Postadress:..... 5

KAFFE HAG Skonar Edert hjärta.

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskoljaemulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar,

SPECIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

Det ser väl gott ut...

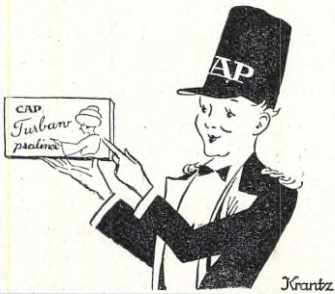
Ni kan vara övertygad om att det smakar gott också... Det är idel uppriskande och utsökt delikat praliner med olika, pikanta smaksättningar. — Se där anledningen till Turban-pralinernas stora popularitet.

— Köp och känn —

Säljes i originalförpackning om:

1/2 kg. .... Kr. 3:50
1/4 kg. .... Kr. 1:85
1/8 kg. .... Kr. 1:—

CAP Turban-praliner

Några droppar COPIN
flytande bonvax
gör Ert parkettgolv som nytt
1 kg:s burk 4 kr., 1/2 kg. 2:25 kr.
Ej eldfarligt. — Luktat ej.
T. Olsens F. A. B.,
Munkbron 11, Stockholm. ☒

fikt ryska filmtekniken, att låta ett vimmel av bilder blixtfånga en miljö är riktig, men den realiserar illa. Oftast mer viell än bilder. Ryssen Pudovkins pregnanta spel och de övrigas kultiverat lidelsemärkta ansikten plus stramheten i regin och en fläkt av Leo genom hela kompositionen kompenserade dock ögonansträngningen mer än väl.

B. A.

Töväder.

(Forts. fr. sid. 450.)

handling, som plötsligt lyfte en upp och gjorde allting lätt och möjligt. Hon hade kunnat offra sitt liv för Sven i ett ögonblick, om det kunnat hjälpa honom, men att långsamt portionera ut det åt honom dag för dag under ett helt långt liv, det var bestämt svårare. Att dagligen kämpa en kamp för att döda all ungdomlig egenvilja och självhävdsedrift för att mäta denna omätliga jord, som låg där, frusen och likgiltig, och bara tog emot — hon tyckte, att hon hatade den? Och Sven, som bara teg — det var som om de glömt bort att tala med varann. Kanske läste han hennes tankar — men sina tankar ägde man dock, om man så inte ägde något mer i världen. Fast man lovat vara ett, så var man dock två — två tankar och två viljor, om också hjärtat alltjämt var ett.

Den upptäckten är alltjämt ett slag för unga älskande, så har man levat sig in i den föreställningen, att två väsen helt kunna smälta tillsammans. Förr eller senare gör sig personligheten åter gällande. Många äktenskap gå under på den kris, som då uppstår, andra bli först efter den dagen, vad varje sant äktenskap borde vara, en förening mellan två individer, som frivilligt anpassa sig efter varandra så vitt möjligt. Övergången dit är bara så svår, det är inte så lätt att finna ett ord, som förklarar. Elisabet och hennes man hade tegat med sitt, liksom naturen tegat. Ja, själva fåglarna, som kvittrat vintern igenom vid deras fönsterläda trots vinter och kyla, hade till slut besegrats av snöstormen. I sitt överspända tillstånd tyckte hans unga hustru, att det var deras egen livslycka, som frusit och svultit ihjäl, att det var sången i hennes bröst, som kvävts till tystnad.

Om man blott kunde tala ut, suckade hon för sig själv, där hon satt och stirrade ut genom fönstret. Eller om hon kunnat låta något tala för sig, en melodi, en älsklingsrätt eller en blomma, för att säga Sven det hon inte fann ord till — men det var som om själva hennes kvinnligt förslagna uppfinningsrikedom tryckts ner av denna gråa vinterhimmel. Inte ens barnet blev henne till en hjälp. Inte var det som om de väntat sig ett barn, det barn de så troskyldigt drömt sig under de första dagarna av sitt äktenskap. Nu var det på väg och där fanns ingenting av de små förstulna häntydningar, och de långa förtroenden hand i hand vid en brasa, som brukar tyda på, att ett barn är välkommet. I stället satt hon här vid sin söm och mannen där inne på sitt arbetsrum, upptagen av gud vet vad för ändlösa beräkningar.

Inte visste hon riktigt, vad de rörde sig om, men hon anade, att i dem hade hon att söka den djupa orsaken till den underliga misstämning, som gripit dem. Han var nu en gång sådan, hennes Sven, att han inte själv orkade

Orubbligt lugn.

Han styrde folk och härar — men också sig själv. Det är just detta, att kunna styra sig själv, som är så viktigt, för att vi skola lyckas. Det går ej alltid utan hjälp. Nerverna krångla ibland. Men tar man ett par SOMNOGAN-tabletter, blir man strax lugn och säker. Somnogan kommer oron att försvinna och gör, att man helt kan samla sig. — Somnogan är fullständigt oskadligt och ej vanebildande.

Finnas å alla apotek i rör om 20 tabl. å kr. 2.50 samt i fickförpackningar om 4 tabl. å 50 öre.

SOMNOGAN
Nervlugnande
och rogvivande

Ungdomlig skönhet —
Eder belöning.

HÖGST

av alla skönhetsmedel sätta vi damer

Björktvål Prins av Parma

Björksaften, naturens förnämsta skönhetsmedel i förening med finaste växtoljor och balsamiska ämnen, vetenskapligt sammansatta under kontroll av Professor Håkan Sandqvist, har gjort Björktvålen till ett verksamt medel, som gör huden len och ger densamma friskhet och ungdomlig skönhet in i ålderns sena höst. Genomgående överfettad och sammetslen, med björkens friskhet och rosens doft, förblir den hyns bästa hudkräm och vår tids förnämsta skönhetsvål.

Pris 75 öre.

FABRIKSBOLAGET PARMA,
Stockholm.

GEMLA TRADGÅRDSMÖBLER

REKOMMENDERAS

HÄNVÄND EDER TILL NÄRMASTE
MÖBELAFFÄR.

GEMLA FABRIKERS A.-B., DIÖ

lyfta sig över dagens bekymmer, och när nu inte heller hon orkade hjälpa honom, så hade de blivit sittande där i dagsmodans gråhet.

Och detta är lyckan — o, Gud, kan åtminstone inte du tala, du har ju alla uttrycksmedel, tänkte hon en smula naivt trotsigt, ty hon hade kommit till den punkt, då hon begärde tecken och under av en utomstående makt.

Och se — var det inte ett under? I samma nu revs den tjocka, grå molnslöjan mitt i tu som av en jättehand och solen sprack fram som en gyllenröd blomma på en duk av blåaste sidenbrokad. Och när solen syntes, levde hela naturen upp i ett nu. Träden, som stått nedhukade under snöstormen, tycktes räta upp sig och snön fick en varm glans, ett växelspel av rött och koboltblått, som kom alla fula och svarta frätsår att försvinna. Och plötsligt började åter fåglarna låta höra av sig. Det var då således inte alla småfåglar, som frusit ihjäl, nej, det fanns gott om dem ännu. I allt tätare hopar samlades de kring talgen och sådeskornen i lådan, allt gällare blev kvittret, medan solvärmens steg.

Solen, ja, den välsignade solen. Allt högre och klarare steg den på himmeln, allt starkare förnams dess makt över allt levande. Också över den lilla hjälplösa flickhustru, som ännu inte måktade bära bördan av en annans bekymmer, bördan av ett nytt liv. Med armarna stödda mot fönsterbrädet och ögonen slutna låg Elisabet där och bara lät solen skina på sig. Den var så förunderligt trygg och varm, hon tyckte, att den liknade ett vänligt och allseende öga, som såg ända till bottnen av hennes hjärta med all dess dårskap och svaghet och som inte mörknade av klander utan bara log. Milt och en smula gäckande som om det sett för mycket för att döma.

Och hon var det, som tyckt sig övergiven och utan kärlek, hon som själv ingen gett! Den stackars Sven, hur självupptagen och kall hade hon inte varit, då hon låtit honom sitta där med sina bekymmer, medan hon frossat på sina inbillningar! Det var ju inte sant, att de kommit från varann, i själva tystnaden, som hon trott så farlig, var det något, som fördjupat sig och växt. Det hade skett så omärkligt, så nere i det innersta djupet av hennes varelse, att hon inte känt det förrän nu, i solen. En silverklar ton, tätt vid hennes öra, så en och ännu en, — bara en istapp, som töade mot fönsterblecket. Men den unga kvinnan med värvintersolens hela flödande överdåd kastat över sitt ljusa huvud kände, att också inom henne något smälte och steg i ett värflöde. Längre låg hon där och grät för sig själv, grät som om hjärtat ville brista, men det var lyckofårar.

Äntligen stillnade gråten, hon lyfte upp huvudet och såg ut genom fönstret. Var det tåredimman som gav en synvilla — hon tyckte, att allt var förvandlat. Huset, gården, trädgården med de sekelgamla träden — allt detta var ju inte längre bara mannens, det var hennes också, det var deras hem! Omedvetet lade hon handen på sitt bröst, som för att fånga den gryende lyckokänslan därinne och i detsamma kände hon något underligt inom sig, en svag trevande, egendomligt hjälplös rörelse, som om en liten hand letat och trevat efter hennes hjärta. Barnet — äntligen fick det levande innebörd för henne. Hennes och Svens son, för vars skull de skulle kämpa att behålla den gamla gården inom slakten — nu förstod hon släktravet på uthållighet gentemot det man var satt att förvalta!

Har Ni haft glädjen

att under den gångna vintern från Edert skafferi kunna framtaga I M U-ägg bör det vara Eder ett nöje rekommendera I M U-metoden till Eder vänner.

I M U konserverar fort och säkert.

Säljes i alla matvaru- samt färg- & kemikalieaffärer.

Rekv. intyg från

**Barnängens
Tekniska Fabrikers Aktiebolag
STOCKHOLM.**

Näring i en eller annan form är nödvändigt för allt organiskt liv. Eder krukväxter behöva

Nutrigén-Hesselby- blandningen,

ett av fackmän utexperimenterat närsalt.

Finnes i alla frö-, färg- o. kemikalieaffärer.

Lätt o. fort att själv ondulera kort eller långt hår om ni använder den

Nya Onduleringsnålen the "RAIZER WAVE"

Nålen fuktas, ej håret.

Kr. 1.— pr st.

Butterick's
MÖNSTERAFFÄR

Drottninggatan 57, Stockholm.

Till landsorten mot postförskott.

Moderna Scarves

Utsöktaste urval på
Modevaruavd., 1 tr.

A/B NORDISKA KOMPANIET

Hur underbart var det dock inte alltsammans, då ur allt detta kalla och sovande, som hon trott vara deras kärleks död, ett varmt litet liv spirade upp! En hyacint, som stod på fönsterblecket, började dofta berusande starkt, som om också den först nu fått liv — eller var det hennes sinnen, som sovit så hårt, att de inte ens kunnat uppfatta så mycket? Nu strömmade doften in på henne som en aningsfull längtan tillbaka till något hon varit nära att mista.

I detsamma stod Sven där på tröskeln till hennes rum. Tvekan, smått ångerfull och skamsen men också sårad i sin manliga äganderättsstolthet, stod han där och tordes liksom inte ta steget in till henne. Hans stora grå ögon sågo oavvänt på henne, men orden tycktes atljämt tryta.

Jag har försummat dig, sade han med blicken, jag har grävt ner mig i dagsbekymren utan att tänka på, att en ung varelse som du behöver glädje i allvaret, jag har till och med hyst agg till dig för att du inte var en spegelbild av mig själv. Ja, jag har kallat mitt giftermål förhastat och oklokt med en bortskaöld stadsflicka som du. Men nu är det som allt detta ingenting längre betydde något vid minnet av, att vi älskat varann och vid tanken på, att barnet, som kommer, är värt.

Allt detta läste unga fru Elisabet i sin mans ögon, som voro lika talande som hans tunga var fåordig, och med öppna armar ropade hon:

Sven, kom, Sven!

Och i den välsignade solen, som alltjämt brassade på som om den velat ge igen all den värme den snålat in på under vintern, kysste varann två unga människor, som voro och skulle förbli varann olika, som kanske inte alltid skulle förstå varann, men som måste älska varann. Inte ett ord blev sagt av den långa programförklaring fru Elisabet berett sig på under långa, mörka vinterdagar, men inom sig tänkte hon:

Så litet det behövs för att människor skola nå varann — bara en smula värme och sol och en blommas doft, bara litet tö mot fönsterblecket!

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i frimärken besvaras under denna rubrik insända juridiska frågor.

Svar till "T. H.". Det av Eder omnämnda "papperet" äger såsom lagenligt testamente intet värde. För att sådant skall tillkomma detsamma fordras, att två ojäviga vittnen kunna styrka, att Eder man i vittnens samtidiga närvaro förklarar att handlingen innefattade hans yttersta vilja och testamente samt att han vid avgivandet av denna förklaring varit vid sunt och fullt förstånd samt handlat av fri vilja. Detta vittnens

Begär alltid Vitrums tillverkningar: Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna. Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Sthlm. Samtliga preparat finnes på alla apotek.

MAZETTI'S ÖGON-CACAO

delikat — kraftig — hälsosam

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottensats!

Denna cacao är genom sin absoluta renhet, överlägsna styrka och delikata smak ett hälsosamt och kraftigt näringsmedel.

Åtgår endast för cirka 2 öre till en kopp.

Vår billigare

kvalitet

MAZETTI'S KUNGS-CACAO

garanteras också ren och oförfalskad.

Obs! Våra ännu billigare kvaliteter, paketerade och i lös vikt.

fen

"Bullen",

alias skådespelare Erik Berglund har i sin populära dialogform skrivit en bok, ca 100 sidor, om kronoljematlagning, vilken erhållit titeln

"MAT med

KRONOLJA"

Den för modern matlagning intresserade allmänheten erhåller boken gratis mot 20 öre i frimärken till porto och expeditionskostnader. Insänd genast vidstående kupong jämte frimärken.

Till Reymersholmsbolaget Kronoljeavdelningen, Helsingborg. Mot bilagda 20 öre i frimärken till porto och expeditionskostnader (Fmk 2:— för Finland) emotses Bullens bok "Mat med kronolja" gratis under adress

Namn: .....

.....

.....

(IDUN)

intyg plågar tecknas å själva testamentshandlingen samt underskrivas av vittnena. För säkerhets skull bör man sedan låta avhöra vittnena inför domstol, då nämligen testamentets giltighet är tryggad, även om något av vittnena skulle avlida, innan testamentet göres gällande.

FRÅGOR OCH SVAR!

Apparat.

Fråga: Finns det något som heter Cleoapparaten? Och är den bra för att ta bort dubbelhaka och rynkor? Var kan man köpa den?

Svar: Cleoapparaten finnes att köpa hos E. Wall, Ynglingagatan 5, Stockholm. Dess syfte är att stimulera blodcirkulationen.

Möbler och glas.

Fråga: 1) Kan man av möbelarkitekten Malmsten få ritningar till möbler eller har han fabrik för tillverkning av möbler och i så fall vilka stilar?

2) När nedlades Rejmyrsholms glasbruk? Tillverkades där blå kristall och graverade och etsade konst saker? Var kan man få köpa något av denna tillverkning?

Svar: 1) Varje möbelfabrik tar emot beställning på ritningar till möbler i alla slags stilar.

2) Det måtte vara något missstag angående namnet, ty Reymersholm har aldrig varit glasbruk. Däremot Rejmyre, som nedlades för några år sedan. Där började glastillverkningen 1811—1813, och etsade glas förekommo även på den tiden men endast med ornamentik och namnchiffer. Antika glas kunna köpas i antikaffärerna, men det är svårt om inte omöjligt att bestämma var de blivit tillverkade.

Soppor.

Fråga: Under tecknad ber få utförlig beskrivning på hur man tillagar riktigt goda grönkål-, vitkål- och ärtsoppor. Hurudant fläsk användes.

17-åring som husmor.

Svar: Frågan fordrar egentligen ett helt kapitel, men som dessa soppor äro verkliga vintersoppor, och vi nu redan äro inne i vårmånaderna spara vi ett utförligt svar till hösten. Användbara beskrivningar finnas för övrigt i snart sagt varje kokbok.

Fläsket till ovanstående soppor bör helst vara lätt saltat och mellanfett, d. v. s. varken för fett eller för magert. Det bör kokas, så det blir just mörkt, men ej längre, och spadet användes till att spåda soppan med. Fläsket skäres i tunna skivor eller små tärningar och serveras till soppan.

Citat.

Fråga: I vilken dikt stå följande rader: "Bort gå de, stilla skrida de, en efter en till skuggornas värld."

Idun-vän se'n 18 år.

Svar: Orden återfinnas i Heidenstams Frödings jordafärd.

Sömnad.

Fråga: Har tänkt bosätta mig i Stockholm. Är fullt kunnig i såväl klädnings- och barnklädersom linnesömnad. Är det utsikter för mig att få arbete? Finns det några större lager som lämna ut hemarbete? Tacksam för adresser.

Svar: Ni har nog utsikter att

(Forts. å sid. 467.)

De färska GURKORNA

äro nu här. De finnas i hal-
lar och butiker och de äro
inte dyra.

Köp hem en gurka i dag!

TORKAD FRUKT, ETT ANVÄNDBART FÖDOÄMNE.

Det hemmakonsverade förrådet börjar säkerligen hos de flesta husmödrar vid denna tid att taga slut, och det är ju strängt taget som det skall vara. Det är sannerligen ingen idé med att koka in och lägga upp lager av konserver, som räcka flera år. Finnes det något kvar av förrådet är det nog skäl i att använda detta först. Sedan ha vi ju tillgång till en del färska saker redan. Rabarbern har kommit, men är för dyr att använda huru som helst. Apelsiner finnas ännu; bananer och utländska äpplen ha vi även tillgång till. Men annars ha vi också en del torkad frukt, som kommer särskilt väl till pass så här i skarven, när förråden börja sina, och innan sommarrabarbern och bären bli mera användbara.

Äpplen, katrinplommon och aprikoser äro de viktigaste och mest användbara av de torkade frukterna, om vi här icke räkna med skalfrukterna d. v. s. mandel, nötter o. d., men naturligtvis skulle vi även kunna nämna russin, fikon och korinter, vilka dock ha mindre betydelse, när det gäller den egentliga matlagningen.

Vid uppköp av torkad frukt bör man se till att erhålla prima vara. Den får icke vara för hårt hop-torkad, så den "skramlar", den har då förvarats för varmt; men den får icke heller vara möjlig eller "mjölig" eller smaka syrligt, den har då troligen förvarats fuktigt. Förvaringsrummet bör vara torrt och kallt.

Före tillagningen av torkad frukt bör man alltid skölja den mycket väl. Den bör sedan få ligga i kallt vatten länge, helst över en natt. Den skall sedan kokas i blötlägningsvattnet, och om socker skall tillsättas, bör detta ske först när frukten är nästan färdigkokt. Följer man dessa regler, sväller frukten betydligt bättre, än vad den skulle göra, om dessa regler icke iakttoges.

Den torkade frukten kan sedan användas på en mängd olika sätt t. ex. i form av soppa, kräm, sås, pudding, soufflé m. m.

Nedan ges några utförliga beskrivningar på rätter med katrinplommon och aprikoser.

Skultuna
1607
Kronan och stället
garantera kvaliteten

Skultuna

På våra kokkärl finnes varje liten teknisk förbättring, som kan utfunderas för att göra arbetet i köket lättare.

Med eller utan ebonitiserade handtag.

Fin plommontårta (för 6 pers.).

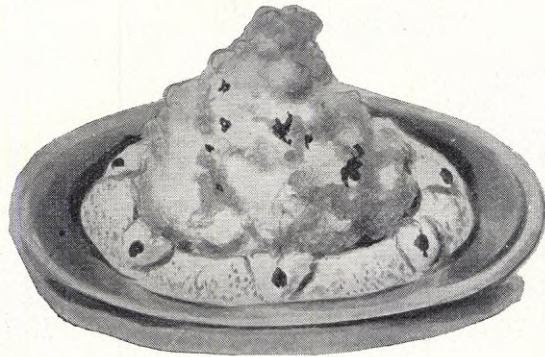
150 gr. katrinplommon, 150 gr. socker, 150 gr. sötmandel, 120 gr. smör, 3 ägg, 30 gr. mjöl.

Till garnering: 3 dcl. tjock grädde, 6-8 kokta katrinplommon.

Plommonen kokas mjuka i litet vatten och kärnas ur. Smör och socker röres, tills blandningen blir ljus och pösig. Den skällade och malda mandeln tillsättes jämte äggulorna en i sänder under flitigt arbete. Mjölet blandas in, och sist tillsätts de till hårt skum slagna vitorna. En tårtform smörjes väl och mjölas. Smeten lägges varvvis med plommonen och gräddas i medelvarm ugn. När den är kall, garneras den med vispad grädde och kokta katrinplommon.

Fruktkaka (för 6 pers.).

200 gr. katrinplommon, 150 gr. aprikoser, 1-1½ kkp socker, vatten, ½ lit. god mjölk, 4 ägg, ½ kkp

Fruktmaräng med ris.

finstötta skorpor, 1 msk. vaniljsocker, ½ kkp socker, 20 sötmandlar.

Frukten kokas mjuk och sockras på vanligt sätt samt urkärnas. Äggen vispas tillsammans med mjölken och blandas med skorpor, socker, vaniljsocker och de skällade och finhackade mandlarna. I en väl smord och bröad, slät form lägger man frukten i ränder eller ringar. När äggstanningen stått en stund, tills skorparna äro väl uppblötta, hälls den över frukten i formen. Denna bindes över med smörpapper och sättes i medelvarm ugn, tills kakan stan-

Drottningkräm.

nat. Den får då kallna, stjälpes upp och serveras med grädde.

Fruktmaräng med ris (för 6 pers.).

250 gr. katrinplommon, 200 gr. aprikoser, vatten, 1 kkp socker.

Marängmassa: 2 äggvitor, 100 gr. socker.

Ris: 1 kkp fina risgryn, vatten, salt.

Frukten sköljes, vattenlägges, kokas mjuk och sockras. Den lägges upp högt på mitten av ett silverfat eller annat eldfast serveringsfat. Marängmassan spritsas över, så det ser trevligt ut, och gräddas i svag ugnsvärme. Riset kokas i rikligt med saltat vatten, silas upp, får rinna av väl och lägges i krans runt frukten, se bilden.

I stället för ris kan man lägga äggstanning i bitar eller ägggröra.

Blanc-mangé med katrinplommon (för 6 pers.).

300 gr. katrinplommon, 1 kkp socker, 4 dcl. vatten, ½ lit. tjock grädde, 3-4 blad gelatin.

EN KUNGLIG FERNISSA

Cabinet
VARNISH

FÖR LINOLEUMMATTOR & GOLV
TORR PÅ 4 TIMMAR - EXTRA LJUS
HÄRD OCH SLITSTARK
TÅL TVÄTTNING MED SÅP- & SODALUT
FÄRG- & FERNISS FABRIKS A.-B.
STANDARD
TRELLEBORG

Plommonen sköljas, vattenläggas, kokas, och kärnas ur. De hackas fint och blandas med socker. Gelatinet löses upp i plommonspadet och grädden slås till skum. Först inarbetas gelatinet i plommonmoset, och omedelbart därefter tillsättes grädden försiktigt. Massan lägges i vattensköljd form och ställes på kallt ställe att stelna. Puddingen stjälpes sedan upp på tårtfat och garneras med utspritsat gräddskum. Blanc-mangé med aprikoser kan tillagas på samma sätt.

Katrinplommonsoufflé (för 6 pers.).

180 gr. katrinplommon, 6 äggvitor, 180 gr. socker. Katrinplommonen kokas mjuka på vanligt sätt och spadet silas ifrån. Plommonen kärnas ur, och fruktötet hackas fint och blandas väl med sockret. Äggvitorna vispas till hårt skum. Hälften av dem inarbetas först väl i plommonmoset. Resten inblandas mycket försiktigt. Smeten lägges i väl smord pajform och gräddas i ganska svag ugnsvärme c:a ¾ tim. Serveras genast med vispad grädde.

På samma sätt kan aprikossoufflé tillagas.

Drottningkräm (för 6 pers.).

Krämen: 1 lit. mjölk, 2 msk. socker, 2 msk. vaniljsocker, 2 ägg, 2 msk. maizenamjöl, 2 msk. potatismjöl.

Koka aprikoser: 150 gr. aprikoser, vatten, 3 msk. socker.

Aprikoserna kokas på vanligt sätt. Till krämen blandar man alla ingredienserna kallt tillsammans i en kastrull och låter dem under kraftig vispning få ett knappt uppkok, då kastrullen genast toges av elden, och vispningen fortsattes, tills mesta hettan gått av. De vackraste aprikoserna tagas av till garnering. De övriga läggs jämte sitt spad (som emellertid ej får vara rikligt) i en djup geléskål. Den något avsvalnade krämen lägges över, och när denna blivit kall garnerar man med i halvor eller strimlor skurna aprikoser i mönster ovanpå, se bilden. Serveras med gräddmjölk.

Vital Brödet
är ett hälsosamt och närande bröd.
varför det ovillkorligen bör användas i alla hem.

Det tillverkas av
**AKTIEBOLAGET ARVID PETERSSONS
BRÖDFABRIK, Eskilstuna**

VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

GUMMESONS KONSTHANDEL

Strandvägen 17, Stockholm

Astreamagasinet,

Karin Drangel, Birger Jarlsg. 5.
KLÄDNINGAR - BLUSAR

EBBA ASPINGTON

Drottninggatan 87 - Sveavägen 52
SÖDERTÄLJE: Järnagatan 8

BAGERIER:

LEKSANDBAGERIET

Nybrogatan 69.

Moster Lottas Brödbod

Birger Jarlsgatan 53

LA TAVOLETTA'S

Chokladräntårter, Rånbakelser och Thekonfekt. Tillverkning och beställning:
JACOB WESTINS GATA 3, n. b.
Tel. K. 30425

FOTOGRAF:

SANDELS JOR

Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 93 29

GARN & HANDARBETE:

Systrarna Hultgren

Birger Jarlsgatan 13

KAFFE:

Två utmärkta kaffeblandningar
Special Kr. 4:— Extra Kr. 4: 40

KAFFEHANDLNINGEN
Skepparegatan 53 A. — Tel. Ö. 7256.
Extra finmalet kaffe för bryggning.
Hemsändes.

KRISTALL & GLAS:

Nordiska Kristallmagasinet

Drottninggat. 71 - Renstjärnasgat. 16
Kungsgatan 7

KÖRSNÄR:

SOPHIE ERICSSONS EFTR.

Etabl. 1886
DROTTNINGGATAN 69

MODEMAGASIN:

Firma Gerda Janson & Co

Inneh.: Ebba Olson & Gerda Janson.
Drottninggatan 45.

OPTIKER:

Clara Ekström

Jakobstorg 3

PARFYMERI:

Parfumeri Aroma

Kungsg. 13

SALON FÖR KLÄNNINGAR OCH DRÄKTER:

Ulla Persson

Norrandsgatan 22

SKODON:

JERNS

DROTTNINGGATAN 35

SMÖR, OST, ÄGG:

Ph. Engfeldts Smörfaffär

Östermalmstorg 3.

SNÖRMÅKERI:

Mattssons

KLARABERGSGAT. 52

SPETSAR:

De Förenade Spetsfabrikernas

FÖRSÄLJNINGSLOKAL
Grevturegatan 13

Enkel plommonpudding (för 6 pers.).

4 kkp. vanlig risgrönsgröt, 1—2 ägg, 200 gr. katrinplommon, vatten, 2½ msk. socker.

Att strö över: 2—3 msk. socker, 1 tsk. kanel, 1 msk. margarin.

Äggen vispas sönder och blandas med gröten. Plommonen kokas mjuka i vatten, smaksätts med socker och kärnas ur. I en smord pajform lägger man varvvis med gröt och plommon. Översta lagret bör vara gröt. Socker och kanel blandas och strös överst i formen jämte smör eller margarin i små flockar. Puddingen gräddas i god ugnsvärme. I stället för risgrön kan havregryn användas.

Även kan man i stället för plommon använda aprikoser eller blanda båda fruktsorterna.

IDUNS KÖKSALMANACKA

(21—27 april).

SÖNDAG. *Frukost*: Polsk omelette; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor, kaffe eller té, vetebröd. — *Middag*: Vårsoppa. Stekta laxforeller med brynt persiljesmör och potatis. Gräddkaka med sylt.

MÅNDAG. (Makaronidag.) *Frukost*: Havremustvälling. Skinka i frityrdeg med persilja; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag*: Makaronilåda med rester av laxforell och äggstanning samt smält smör med dill. Rabarberkräm med mjölk.

TISDAG. *Frukost*: Havregrynsgröt med mjölk. Synnöve-sill med potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag*: Köttgrotta med ägg jämte grönsallad och potatis. Kall apelsinsoppa med småskorpor.

ONSDAG. *Frukost*: Postflingor med sylt och gräddmjölk. Kalla skivor av köttfärs med potatisallad. Ostlåda; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag*: Fisk à la Grand med potatis. Chokladkräm med gräddmjölk.

TORSDAG. *Frukost*: Stekta strömmingflundror med dill och persilja samt blomkålstuvning; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag*: Hotchpotch-soppa. Enkel plommonpudding med ris (recept se ovan).

FREDAG. *Frukost*: Havrevälling. Omeletterullader med fisk; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag*: Kokt höns med ris. Blandad fruktkompott i vaniljkräm.

LÖRDAG. *Frukost*: Hönsragu i små plättomeletter med ärtor; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag*: Ugnstekta gäddfiléer med gräddsås och potatis. Maizenakräm med sylt.

Polsk omelette. 6 ägg, 6 msk. vatten, 1½ msk. smör, salt.

Till pannan: ½ msk. smör.

Till fyllning och garnering: 2 skivor kokt tunga, 2 skivor kokt skinka, tryffel.

Sås: 2 dcl. stark mörk buljong, ½ msk. potatismjöl, 3—4 msk. madeira, salt, vitp.

Äggen vispas väl med vatten, smör och salt. En omelettepanna smörjes väl och värms. Äggsmeten hälls i och röres, tills den börjar stelna, då den försiktigt lossas från kanterna. När den fått vacker färg på undersidan, lägger man på fyllningen, viker båda kanterna av omeletten mot mitten, varefter den får glida åt ena sidan i pannan, och sedan stjälpes den upp på serveringsfatet.

Till fyllningen skär man tunga, skinka och tryffel i små tärningar. Ett par msk. av denna blandning sparas.

Till såsen reder man av köttskyn med mjölet, så den blir simmig, varefter madeira och kryddor tillsättes. Det sparade av fyllningen

blandas med såsen, som hettas upp och slås över omeletten. Tryffel eller tunga skäres ut i några lämpliga figurer att garnera omeletten med.

Gräddkaka (för 6 pers.). 4 dcl. tjock grädd (gärna sur), 5 ägg, ½ dcl. socker, 100 gr. vetemjöl.

Grädden vispas till skum, äggulorna arbetas in och sänder jämte socker och mjöl. Sist inblandas försiktigt de till skum slagna äggvitorna. Smeten hälls i väl smord pajform och gräddas i medelvarm till svag ugn ¾—1 timme. Översockras och serveras omedelbart.

Skinka i frityrdeg med persilja (för 6 pers.). 12 skivor rökt skinka, 2 kn. persilja.

Frityrdeg: 40 gr. mjöl, ½ dcl. ljumt vatten, ½ ägg, 1 msk. kronolja (el. 10 gr. smält smör).

Till kokning: Kronolja.

Mjöl, vatten, ägg och olja blandas väl tillsammans och degen får stå ½ tim. Köttskivorna doppas en och en i smeten och sänkes omedelbart i het flottyr, där de kokas, tills de fått lagom färg.

Persiljan delas i lagom stora kvistar; dessa doppas i frityrdeg och kokas lagom rostfärgade i flottyr.

Skinkan och persiljan lägges upp tillsammans på varmt serveringsfat och serveras så hett som möjligt.

Synnöve-sill. Godsalt sill blötlägges, rensas, filéerna skäras ut (slaksidan kan användas till sillpudding, sillsallad och dylikt) och övergutes med ättika och socker samt får sålunda marinerad vila cirka 10 timmar. Före serveringen slås grädd till hårt skum och breddes över sillen. Peppar och gräslök strös över och anrättningen garneras med hårdkokta ägg, skurna i skivor.

Köttgrotta med ägg. En vanlig köttfärs tillredes. Tre hårdkokta ägg skalas och läggas efter varandra i mitten av köttfärsen, när den formas som vanligt på långpannan. Köttfärsen behandlas och stekes i övrigt på vanligt sätt.

Fisk à la Grand (för 6 pers.). 1½ kg. sjö-tunga, gös, sik el. d., salt, ättika, vatten.

Spenat: ½ kg. färsk spenat, 30 gr. smör (margarin).

Holländsk sås: 60 gr. smör (margarin), 2½—3 msk. mjöl, 2—3 äggulor, 3 dcl. fiskspad, citron, salt, socker.

Fisken rensas, skäres ut i filéer, gnides in med ättika och salt och kokas. Spenaten rensas, sköljes väl och lägges i en kastrull, som sättes över svag eld, tills spenaten saftat sig. Spenaten får koka i sitt eget spad i 5 min., saltas, får rinna av väl och lägges hel på varmt serveringsfat. Smöret (margarinet) lägges på i flockar. De kokta fiskfiléerna läggas på spenatbädden, såsen hälls över, och fatet garneras med sallad, persilja och citron.

Till såsen blandar man smör (margarin), mjöl, äggulor och hälften av fiskspadet tillsammans i en kastrull. Blandningen får under kraftig vispning sjuda över elden; under tiden tillsättes då och då litet fiskspad, tills såsen blir lagom tjock. Den smakas av med citronsaft, socker och salt.

Omeletterullader med fisk (för 6 pers.). *Omelette*: 4 ägg, 2 kkp. god mjölk (kokt och kallnad), salt.

Fisksuvning: Rester av kokt fisk, 40 gr. smör, 80 gr. vetemjöl, 3 dcl. gräddmjölk, fiskspad, salt, socker, vitp.

Äggen vispas väl och blandas med mjölken samt litet salt. En liten plåt med fyra kanter smörjes väl; omelettesmeten hälls i och sättes i medelvarm ugn, tills den stannat och fått lagom färg. Den stjälpes då upp på smörpapper, som penslats med smör. Fisksuvningen beredes på vanligt sätt, och härav utbreddes ett tjockt lager på omeletten, som med tillhjälp av papperet rullas ihop (som en rulltårta). Rullen skäres i lagom tjocka skivor. Dessa läggs i krans på serveringsfatet med pressad potatis i mitten.

TENNVAROR:

TENN i gamla och nya stilar.

TENNSTUGAN
Nybrogatan 6. Tel. Ö. 96.

UNDERKLÄDER, STRUMPOR & CORSETTER:

Eva Magasinet

Biblioteksgatan 11 - Kungsgatan 29

URAFFÄR:

A.-B. SVENSKA URDEPOTEN

BIRGER JARLSG. 38

VIKTUALIER, KONSERVER OCH MEJERIPRODUKTER:

Charlotta Holmberg & Son

Hötorget 9. Tel. 5 78, N. 45 06.

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemsöjd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN" köpa vår patenterade bobin-växel.

Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Den omtänksamma Husmodern vänder sig alltid till LUNDA TVÄTTINRÄTTNING

Telefon Drottningholm 20 och 190

Den omtänksamma Husmodern vänder sig alltid till LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Telefon Drottningholm 20 och 190

HM
Gjutna Aluminiumkärl
finnas i varje välsorterad järnhandel.
BRÖDERNA SÖDERBERGS Metallgjuteri & Metallfabrik, ESKILSTUNA.
Tel. 1207. Tel. 1205.

HUSMODERNS Tvättinrättning
Jungfrugatan 54. Tel. 746 94.
Modernaste metoder. All slitning utesluten. Snabb behandling. Billiga priser.

Stella Cacao
ANGENÄM AROM LÄTTSMÅLT VITAMINRIK.

Liptons Té

är och förblir det bästa.

LIPTON

är världens största och förnämsta Téfirma.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen nya

SILL-INLÄGGNINGAR

såsom Aptitbitar, Kungssill, Slottssill, Briosill, Turistsill, Lunchsill.

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.

Fruksalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdrivar den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.

Fruksalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruksalt-Samarin**. Pris pr fl. kr. 2.50. Säljes överallt.

Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Den håller...

Wedevågs Linoleum- fernis

skänker hemtrevnad,
är
slitstark,
arbetsbesparande.

Finnes i varje välsort. färghandel.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Ni kan magra,

bliva slank och modern och förbättra ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nørregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksamt medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

Fru Anna Winther-Samuelson

bedes uppge sin adress till Fru Stendahl, Drottningholmsvägen 14, Sthlm.

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565, N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

(Forts. fr. sid. 464.)

få arbete om ni har någon som kan rekommendera er till såväl familjer som affärer. Bara ni lyckas komma in på något håll, blir det så småningom mer arbete. Några adresser kunna ej lämnas här.

Utbildning.

Fråga: 1) Var erhålles bästa utbildning för att bli skicklig mönsterriterska? Huru stor är lönen för en sådan?

2) Vilken utbildning fordras för att bli modelltecknerska för klädningar? Huru stor lön ges åt en sådan? *Rådsvill.*

Svar: 1) Vid Tekniska skolan i Stockholm utbildas mönsterriterskor för textilarbeten: Lörens storlek beror på om vederbörande lyckas få fast plats som mönsterriterska.

2) Vid Stockholms Tillskärarskademi ingår även skiss- och modellritning i kursen. Elever därifrån få vanligen goda anställningar.

Tillskärning.

Fråga: Vore tacksam få veta var i Stockholm man kan få utbildning i tillskärning, huru långa kurserna äro, kostnad m. m. *"Värmlandstös".*

Svar: Se svaret på frågan under tecknad "Rådsvill". Kursen varar i 8 veckor och kostar 225 kr.

Kurs i barnavård.

Fråga: Var kan bliwande mor lära barnavård? Finnes någon kortare kurs i Stockholm och vad är priset?

Lösnummerköpare.

Svar: Just nu i dagarna börjar en kurs i barnavård enligt plan av professor Jundell. Anmälan å Vita Bandets byrå, Smålandsgatan 42, där kursen hålles.

Se f. ö. annons i Idun nr 15 om Spädbarnshemmet Eurenii Minnes kurser.

God ton.

Fråga: 1) Hör det ej till god ton att framföra ett "beklagar sorgen" till en bekant, som förlorat en nära anförvant?

Jag har hört en otivelaktigt bildad man underlåta detta gentemot en underordnad, då denne förlorat sin far.

2) Huru borde en underordnad ha förhållit sig i sådant fall, t. ex. om hans chefs föräldrar avlidit? *Carl Ossian.*

Svar: 1) Jo.

2) Det kan aldrig tas illa upp om en underordnad vördnadsfullt framför sitt beklagande av sorgen. Till en del beror det i detta fall på hur pass mycket han eller hon kommer i chefens närhet.

Semester.

Fråga: Vi äro två flickor som tänka tillbringa vår semester 3 veckor i Norge i början av juli. Nu undrar vi om någon ville vara vänlig giva oss några goda råd hur vi skall ordna denna resa för att få mesta behållning, dels vila och dels se så mycket vackra platser som möjligt, något pensionat, ej för dyrt. Fotvandringar äro vi ganska pigga på.

Semester.

Svar: En vacker och givande tur är: Oslo—Fagnäs i Valdres med järnväg. Därifrån med bil (rutebil) till Lærdal i Sogn. Sedan ångbåt till Balholmen (Qvikne hotell), återigen med båt till Vreheim. Därifrån med karriol

Jrötthet Huvudvärk
och därmed följande *Utländska om våren är typiskt för blodbrist. Med järnmedicinen IDOZAN övervinnas dessa obehag. IDOZAN förordas av läkare. Fås å alla apotek.*
IDOZAN A IDOZAN B
svagt avförande. ej avförande.
Kina-IDOZAN
särskilt styrkande.

till Myrdal, varifrån tåg tages till Oslo (Bergensbanan).

I Oslo rekommenderas Kvindeklubbens hotell eller Kristiania Missionshotell. I Myrdal, Vatnahalsens hotell. På alla ställen finnas utmärkta hotell och pensionat. Resan ordnas bäst av någon resebyrå i Oslo.

Pinsamt.

Fråga: Snälla Idun. Hjälp mig med ett råd mot min förfärliga blyghet. Jag är 27 år, så det ser inte ut att bli bättre med tiden. Jag rodnar och stammar för minsta anledning. Värst är rodnaden. Jag skyr snart att vara tillsammans med människor, och då jag annars har ett glatt lynne, är det en pina att inte våga visa det.

Lilly.

Svar: I detta fall är det nog bäst att söka läkare för att genom hypnotism få bort obehaget. Men vad ni själv kan göra är att dagligen intala er att övervinna denna blyghet och på så sätt suggerera bort den.

Tandtekniker.

Fråga: Idun! Var vänlig och säg var någonstans i Stockholm man kan få lära tandteknikeryrket? Hur lång är kursen? Anskaffas plats efter genomgången kurs? Huru stor är lönen? Är det fördelaktigt för en flicka att genomgå sådan kurs?

Ensam ung flicka.

Svar: Helt nyligen har en sådan fråga blivit besvarad i dessa spalter, varför vi be eder vara god se svaret under rubrik "Tandtekniker" i nr 10.

Sommarkurs

Fråga: Kan Idun eller någon av dess läsare lämna upplysning om feriekurser i tyska språket anordnas i Heidelberg eller någonstades samt uppgift på var man kan erhålla god helinackordering för tvenne flickor (19, 23 år).

Förgät-mig-er.

Svar: Vid de flesta universitet i Tyskland givas sommarkurser. I Greifswald äro de mycket besökta av svenskar. Om ni särskilt önskar Heidelberg, kan ni få prospekt över sommarkurserna därstädes genom tyska generalkonsulatet i Stockholm. Adresser på goda inackorderingsställen lämnas av kansliet vid resp. universitet.

RED. BREVLÅDA.

Idunläsare i Göteborg. Tacksamma för att Ni påpekat artikeln proveniens beklaga vi livligt, att den kommit in. Men förf:s namn borde ha borgat för att något sådant aldrig kunnat hända och redaktionen kan tyvärr inte vara allvetande. För all framtid kommer denna förf. att vara bannlyst ur våra spalter, det kan Ni vara övertygad om.

Längtan. Era dikter verka på oss som enbart klingklang utan innehåll.

Helpension för flickor, Herrsättra skola

Carlberga, Södertälje
mottager elever på flickskolans alla stadier. Normalskolekompetens. Moderna metoder och individuell undervisning. Praktiskt arbete i uppfostrande syfte. Hemlik atmosfär. Stärkande friluftsliv. Nybyggnad med bl. a. tidsenlig gymnastiksal, slöjd- och sjukrum under uppförande. Närmare genom
ANNA SUNDIN,
Förestånd.

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman)
Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling.
Holländaregatan 3, Stockholm.
Begår prospekt. Tel. Norr 667.

Reichenhall.

Önskar "Gammal prenumerant" eller någon annan sällskap av lidande med-syster? Resa i maj. Svar till "B.", Wiksjöfors.

Elevplatser

lediga vid länslasarettet i Borås. Vidare meddelar Operationssköterskan.

Examinerad barnsköterska

med goda betyg söker snarast plats i familj (ej på landet) att sköta spädbarn. Svar till: "Verkligt barnkär", Iduns exp. f. v. b.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

Ung, bildad, bröstklen dam

önskar inackord. där något sällsk. kan påräknas. Eget rum. Skogrik trakt, vackra prom. Svar till "Gott hem — Skogrik trakt" under adr. S. Gumelius Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Inackordering

önskas i bättre familj boende på landet för en 19 års flicka där ungdom finnes och god omvårdnad kan påräknas. Svar till "Glatt hemliv", Svenska Dagbladet, Birger Jarlsgatan 10, Stockholm.

Dresden.

Två svenska flickor erhålla god inackordering hos tysk familj. 20-årig dotter. Egen villa. Goda ref. Svar till "Inackordering", Kristianstads Läns Tidning, Kristianstad.

Koncentrera
Eder
annonsering för Skåne
på
SYDSVENSKA DAGBLADET
SNALLPOSTEN.
Södra Sveriges mest omfattade
annonsorgan.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgslän.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

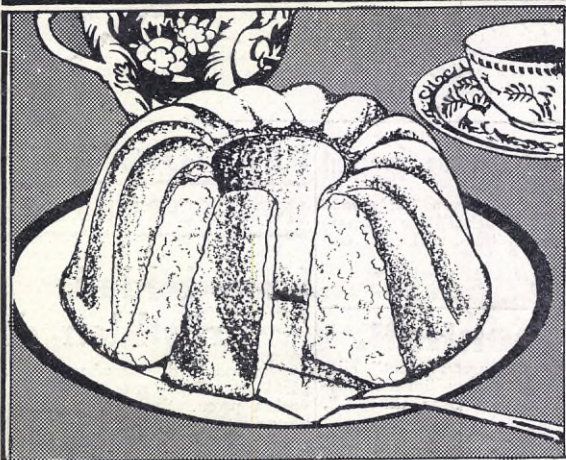
Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

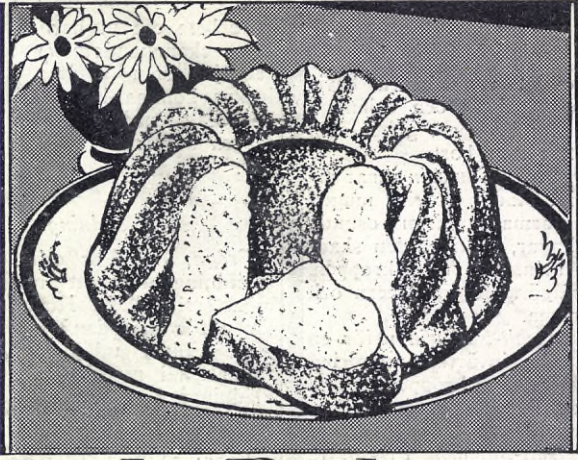
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

Välj bland dessa

recept ur Rumford receptbok. Boken

Sockerkaka

4 ägg
250 gr. socker
½ rivet citronskal
150 gr. vetemjöl
50 gr. potatismjöl
2 rågade tsk. Rumford bakpulver.

Till formen: ½ msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Äggen, sockret och det rivna citronskalet vispas tillsammans omkr. 15 min. Båda mjölsorterna, väl blandade med bakpulvret, tillsättas. Smeten slås sedan i väl smord, brödbeströdd form och gräddas i medelvarm ugn omkr. ½ tim. eller tills den vid prov med vispkvist kännes torr.

Mjuk pepparkaka

2 ägg
160 gr. strösocker
160 gr. brun farin
1 tsk. ingefära
½ tsk. nejlikor
10 st. kardemummor
2 tsk. kanel
1 tekopp gräde (helst sur)
400 gr. vetemjöl
2 tsk. Rumford bakpulver
3 msk. smör

Till formen: ½ msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Äggen och sockret röras tillsammans. Kryddorna stöts fint, mjölet siktas med bakpulvret, smöret skiras och får svalna av. (Se vidare Rumfords receptbok. Insänd kupongen här nedan).

fås gratis mot att insända kupongen.

Munkringar

6 dcl. vetemjöl
2 tsk. Rumford bakpulver
¼ tsk. salt
2 ägg
1½ dcl. strösocker
¼ riven muskotnöt
drygt 2 dcl. gräddmjölk
2 msk. smält smör el. margarin

Till kokning: ¾ kg. flötyr.
Beredning: Mjölet siktas med bakpulvret och saltet. Äggen vispas med sockret; den rivna muskotnöten, mjölet och gräddmjölken tillsätts och till sist blandar man i det smälta smöret. Degen rullas i fingertjocka längder, som formas till runda kransar, vilka genast kokas i het flötyr.

Femtio fina recept av Dr. IDA NORRBY

Födelsedagskrans

125 gr. smör el. margarin
1¾ dcl. socker
1 ägg
10 kardemummor
8 bittermandlar
350 gr. vetemjöl
4 strukna tsk. Rumford bakpulver
1 dcl. korinter
1 dcl. sultanrussin
1 msk. finskuren suc-cai
1½-2 dcl. gräddmjölk

Till pensling: ½ ägg, pärlsocker och mandel.
Beredning: Smöret, sockret och ägget röras, tills blandningen är porös. Kardemummorna stöts och tillsätts jämte den skällade rivna mandeln. (Se vidare Rumfords receptbok. Insänd kupongen här nedan.)

Frukostbullar

375 gr. vetemjöl
½ tsk. salt
1 tsk. socker
3½-4 dcl. mjölk
2 msk. smör el. margarin
4 str. tsk. Rumford bakpulver
Beredning: Mjölet siktas med bakpulvret, sockret och saltet. I denna blandning finfördelas smöret med fingertopparna. Under omrörning tillsättes så mycket mjölk, att degen kan arbetas samman. Den kavlas genast ut till en kaka av 1 cm. tjocklek och uttages med runt mått till kakor, eller skäres med kniv i rutor. (Se vidare Rumfords receptbok. Insänd kupongen här nedan.)

För att lyckas med dessa bakverk är det en oavvislig nödvändighet att använda

RUMFORD

världsmärket sedan 1857 — kostar ej mer än andra

Gratiskupong
Rumford Receptbok, av Dr Ida Norrby
A.-B. Hugo Österberg, Stockholm 16.
Var vänlig sänd mig Eder rikt illustrerade bok innehållande 50 recept å läckra bakverk, fätor, småbröd och matbröd fullständigt kostnadsfritt och utan någon som helst förbindelse för mig.

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....
Idun 16